

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

11η Σύνοδος ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Συνεδρίαση
13 Οκτωβρίου 2025

Στη Βουλή των Αντιπροσώπων

1η ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Πρακτικά Συνόδου Συνεδρίασης 13 Οκτωβρίου 2025

Έκδοση: Απρίλιος 2026

Εκδότης © Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού

ISBN 978-9925-555-6-0 (eBook)

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση των ερευνητικών πορισμάτων έκδοσης, καθώς και η αναπαραγωγή της με οποιοδήποτε μέσο χωρίς τη σχετική άδεια του Εκδότη.

Επιμέλεια Έκδοσης:

Δρ. Ολίβια Πατσαλίδου, Θεοφανία Γκάγκου

Τήρηση Πρακτικών: Βουλή των Αντιπροσώπων

Για τη συμβολή στην οργάνωση και την επιτυχία της Συνόδου, εκφράζουμε θερμές ευχαριστίες:

- ✚ στην Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Αννίτα Δημητρίου
- ✚ στη Γενική Διευθύντρια της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Τασούλα Ιερωνυμίδου
- ✚ στη Διευθύντρια της Υπηρεσίας Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων και στο προσωπικό της Υπηρεσίας
- ✚ στα μέλη του προσωπικού της Βουλής των Αντιπροσώπων για την προσφορά διαφόρων υπηρεσιών

Εισαγωγή

Με ιδιαίτερη χαρά παρουσιάζουμε σε αυτήν την έκδοση τα πορίσματα της 11ης Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, η οποία αποτελεί μια πρωτοποριακή πρωτοβουλία του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού, με τη συνεργασία της Βουλής των Αντιπροσώπων, η οποία δίνει «φωνή» στις εθελοντικές/μη κυβερνητικές/μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.

Στη Σύνοδο, δόθηκε η ευκαιρία σε 56 εκπροσώπους από ΜΚΟ να υποβάλουν τις εισηγήσεις τους, για να αναδείξουν δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά τη λειτουργία τους και γενικότερα η οργανωμένη Κοινωνία των Πολιτών, μέσα από το βήμα της Βουλής, στην παρουσία αξιωματούχων του κράτους.

Στον Πίνακα αιτημάτων της Έκθεσης της Συνόδου καταγράφηκαν 36 εισηγήσεις/προβλήματα από τους Βουλευτές/τριες σε Προπαρασκευαστική Συνεδρία. Από τις 36 εισηγήσεις/προβλήματα, το 72% επανέρχονται από την προηγούμενη Σύνοδο επειδή δεν είχαν επιλυθεί, ενώ το 28% των αιτημάτων αποτελούν νέες εισηγήσεις. Οι ΜΚΟ, έχουν δικαίωμα σε ένα σταθερό και βιώσιμο πλαίσιο στήριξης και είναι ευθύνη όλων μας να αναπτύξουμε ένα ευνοϊκό περιβάλλον λειτουργίας για τις ΜΚΟ και το ανθρώπινο δυναμικό που τις στελεχώνει.

Ευχαριστούμε την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων που έχει προεδρεύσει της Συνόδου αλλά και για τη στήριξη της στο θεσμό της Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών.

Είμαι βέβαιος ότι τα πορίσματα αυτής της Συνόδου θα τύχουν της δέουσας προσοχής από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και ότι με τη συνεργασία του ΠΣΣΕ θα επιτευχθεί ο ευρύτερος σκοπός για τη διαφύλαξη των αρχών και των αξιών του εθελοντισμού, αλλά και της ανάπτυξης ενός ευνοϊκότερου περιβάλλοντος λειτουργίας για τις ΜΚΟ.

Ηλίας Δημητρίου

Πρόεδρος Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού

11η Σύνοδος
**ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

**Προπαρασκευαστική Συνεδρία
Βουλευτών/τριών
Κοινωνίας των Πολιτών
07/05/2025**

Πρακτικά της Κοινωνίας των Πολιτών

11^η Σύνοδος

Συνεδρίαση 13^{ης} Οκτωβρίου 2025

Ωρα έναρξης: 09.54 π.μ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Καλή σας μέρα.

Καλώς ορίσατε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, στην αίθουσα της ολομέλειας του σώματος. Χαίρομαι πολύ που για ακόμα μια φορά είμαστε εδώ, βρισκόμαστε στην Ενδέκατη Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών.

Σεβαστά μέλη της Κοινωνίας των Πολιτών, σας καλωσορίζω επισήμως και κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της Ενδέκατης Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών.

Παρακαλώ τους έντιμους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμη κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Συνάδελφε κύριε Κουκουμά,

Αξιότιμη εκπρόσωπε του Υπουργού Οικονομικών,

Αξιότιμη εκπρόσωπε του Αρχηγού Αστυνομίας,

Αξιότιμη γενική διευθυντή του Υφυπουργείου Πρόνοιας,

Αξιότιμη Επίτροπε Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα,

Αξιότιμη γενική γραμματέα του ΚΕΒΕ

Αγαπητέ κύριε Ηλία Δημητρίου

Φίλες και φίλοι,

Ο εθελοντισμός οφείλουμε να πούμε σήμερα είναι η στιγμή όπου το «εγώ» συναντά δυναμικά και δημιουργικά το «εμείς». Είναι η κινητήρια δύναμη που μας ενώνει και μας καθιστά ικανούς να αντιμετωπίζουμε συλλογικά τις προκλήσεις της εποχής μας. Είναι ο αόρατος ιστός που υφαίνει την κοινωνική συνοχή, που γεφυρώνει τα χάσματα και γεννάει ελπίδα εκεί όπου κυριαρχεί η απογοήτευση.

Γιατί, εκεί που τελειώνει η δύναμη του ενός, ξεκινά το θαύμα της ομάδας. Και είναι λοιπόν πολύ σημαντικό που βρισκόμαστε για ακόμα μια χρονιά εδώ σε έναν θεσμό που έχει πλέον εδραιωθεί ως ζωντανό βήμα διαλόγου και κοινής δέσμευσης για την προώθηση του εθελοντισμού και της ενεργούς κοινωνικής συμμετοχής. Η Κοινωνία των Πολιτών αποτελεί εδώ και καιρό μια πλατφόρμα ανάδειξης του ουσιαστικού ρόλου που διαδραματίζουν οι εθελοντικές οργανώσεις, οι οποίες καλούνται να προσφέρουν ουσιαστικές λύσεις, εισηγήσεις σε ζητήματα που επηρεάζουν άμεσα το κοινωνικό σύνολο.

Είναι λοιπόν μια εξαιρετική ευκαιρία να αναλογιστούμε την πορεία και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα στον χώρο της εθελοντικής δράσης, αλλά κυρίως να αναζητήσουμε με αίσθημα ευθύνης, αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης των προκλήσεων που εξακολουθούν να μας απασχολούν. Λύσεις που θα στηρίζονται στη δύναμη του διαλόγου, στην αξία της συνεργασίας και στην κοινή μας αποφασιστικότητα να οικοδομήσουμε μια κοινωνία πιο

δίκαιη, πιο ανθεκτική, πιο ανθρώπινη, συνάμα πιο δυναμική απέναντι στις προκλήσεις του παρόντος, αλλά βεβαίως και του μέλλοντος.

Οι εθελοντικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, ανταποκρινόμενες στις διαρκώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές ανάγκες, έχουν αναδειχθεί σε βασικό πυλώνα κοινωνικής στήριξης, καλύπτοντας συχνά κενά που αδυνατούν να καλύψουν οι δημόσιοι φορείς. Και νομίζω αυτό πρέπει να το παραδεχτούμε. Αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της κοινωνίας μας, ευρισκόμενες καθημερινά στην πρώτη γραμμή για την αντιμετώπιση κοινωνικών ζητημάτων, όπως η φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η ανισότητα.

Μέσω προγραμμάτων στήριξης, κοινωνικών δομών και πρωτοβουλιών ένταξης και ενδυνάμωσης, γίνονται η φωνή των αδυνάτων, η ελπίδα των περιθωριοποιημένων και το στήριγμα των ευάλωτων συνανθρώπων μας. Η κοινωνία μας θα ήταν σαφώς φτωχότερη σε επίπεδο ηθικών αρχών και προτύπων χωρίς την παρουσία όλων αυτών των οργανώσεων, οι οποίες αποτελούν ζωντανή έκφραση της αλληλεγγύης, του αλtruισμού, της δικαιοσύνης και του σεβασμού προς τον συνάνθρωπο. Μέσα από τη δράση τους φαίνεται ακριβώς το ανθρώπινο μεγαλείο και δημιουργείται ένα κοινωνικό κεφάλαιο που η θεσμική παρέμβαση δύσκολα μπορεί να υποκαταστήσει.

Ως Βουλή των Αντιπροσώπων και ως Πρόεδρος βεβαίως της Βουλής των Αντιπροσώπων, θα ήθελα να εκφράσω τη βαθιά ευγνωμοσύνη μου για την αφοσίωση, το πάθος, τη σκληρή δουλειά και την ανιδιοτελή προσφορά όλων όσων συμμετέχουν στο εθελοντικό κίνημα. Σας ευχαριστώ θερμά, διότι οι ακούραστες προσπάθειές σας έχουν δημιουργήσει κύματα αλλαγής, που η επίδρασή τους φέρνει αλυσιδωτές αντιδράσεις σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας. Είστε για όλους μας πηγή έμπνευσης και παράδειγμα προς μίμηση, ώστε να αγωνιστούμε για μια κοινωνία συμπεριληπτική, ανθεκτική και ανθρώπινη. Και αναλογιστείτε μόνο, αν δεν ήταν η εθελοντική, επαναλαμβάνω, παρουσία όλων αυτών των οργανώσεων, πού θα βρισκόμασταν σήμερα ως κοινωνία, αλλά και ως θεσμοί.

Η αλήθεια είναι ότι έχουν γίνει σημαντικά βήματα στον χώρο του εθελοντισμού, με τις εθελοντικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις να αποκτούν και μεγαλύτερη εμπειρία και κύρος. Ωστόσο, οι προκλήσεις αυξάνονται και ο ρόλος σας, των εθελοντικών οργανώσεων, διευρύνεται πλέον, καλύπτοντας κρίσιμους τομείς όπως το περιβάλλον, η ψυχική υγεία, η κοινωνική ένταξη και η διαχείριση κρίσεων και νομίζω συμφωνούμε όλοι να πούμε ότι έχουμε να διαχειριστούμε και πολύ πιο δύσκολες κρίσεις πλέον και πιο σύνθετες.

Άρα, μπορούμε να καταλήξουμε στο εξής: Ο εθελοντισμός αποτελεί συλλογική ευθύνη που απαιτεί συνέργειες κράτους, θεσμών και πολιτών. Γι' αυτό χρειάζεται ένα υποστηρικτικό περιβάλλον με στοχευμένες δράσεις: λιγότερη γραφειοκρατία, ενίσχυση συνεργασιών, επαρκή χρηματοδότηση -που είναι ένα από τα ζητήματα τα οποία θέτετε κάθε χρόνο- εκπαίδευση εθελοντών και αξιοποίηση βεβαίως της τεχνολογίας.

Παράλληλα, το κράτος οφείλει να καλλιεργεί κλίμα διαφάνειας, εμπιστοσύνης και σεβασμού, ώστε να ενισχύεται η συνεργασία με την Κοινωνία των Πολιτών. Η δημιουργία ηλεκτρονικών πλατφορμών διαλόγου και θεσμοθετημένων οργάνων διαβούλευσης είναι απαραίτητη για την έκφραση και στήριξη όλων των οργανώσεων. Με την παροχή υλικοτεχνικής και επιστημονικής υποστήριξης, το κράτος μπορεί να ενδυναμώσει το εθελοντικό κίνημα και να συμβάλει στην ενίσχυση της συμμετοχικής δημοκρατίας.

Το άλλο ζήτημα, το οποίο θέσατε και πέρσι και το θυμάμαι καλά -θα το επαναλάβουμε και φέτος- είναι η προσέλκυση νέων εθελοντών. Είναι καθοριστικής σημασίας για το μέλλον του εθελοντισμού. Η νέα γενιά, με τις ιδέες και τον δυναμισμό της, μπορεί να αποτελέσει τον πυρήνα της εθελοντικής δράσης. Ο εθελοντισμός δεν είναι μόνο προσφορά, αλλά και εμπειρία που καλλιεργεί αξίες, δεξιότητες και κοινωνική ευθύνη. Απαιτούνται θεματικές εκστρατείες ενημέρωσης και εκπαιδευτικά προγράμματα, για να αναδειχθεί η σημασία του και να διασφαλιστεί βεβαίως η συνέχειά του.

Εμείς, ως Βουλή των Αντιπροσώπων, αναγνωρίζουμε την ανεκτίμητη αξία του εθελοντισμού και θα συνεχίσουμε να στεκόμαστε σταθερά αρωγοί στις προσπάθειές σας. Μέσα από την

προώθηση, αν χρειαστεί, των αναγκαίων νομοθετικών ρυθμίσεων, αλλά και με την άσκηση πολιτικής πίεσης, θα εξακολουθήσουμε να στηρίζουμε έμπρακτα το έργο σας, που αποτελεί κοινό στόχο όλων μας. Με κάθε πρόσφορο λοιπόν μέσο, θα πράξουμε ό,τι είναι δυνατό, για να ενισχύσουμε τις δράσεις σας και να διαμορφώσουμε το θεσμικό και κοινωνικό πλαίσιο που επιτρέπει στον εθελοντισμό να ανθίζει και να προσφέρει ουσιαστικά στην κοινωνία.

Θα ήταν παράλειψή μου σε αυτό το σημείο να μην απονεύω ιδιαίτερο έπαινο στο Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ) για την αδιάκοπη προσφορά του. Μέσα από τον συντονιστικό του ρόλο, τη στήριξη και καθοδήγηση των οργανώσεων μελών του, καθώς και την προώθηση μιας συνεκτικής στρατηγικής για τον εθελοντισμό, συμβάλλει αποφασιστικά στην ενδυνάμωση των οργανώσεων και της δράσης τους, καθώς και στην προαγωγή της αλληλεγγύης και της κοινωνικής συνοχής, καθιστώντας την εθελοντική δράση εργαλείο προσφοράς για όλους.

Αγαπητέ Ηλία, σας αξίζουν θερμότερα συγχαρητήρια και εκφράζω τη βαθιά ευγνωμοσύνη μου για την πολύπλευρη δράση σας στο πλαίσιο του οργανωμένου εθελοντισμού.

Φίλες και φίλοι,

Κλείνοντας, θέλω να πω και το εξής: Η σημερινή σύνοδος δεν είναι μια τυπική συνάντηση, όπως πολλοί θεωρούν. Είναι μια ευκαιρία να ενώσουμε δυνάμεις, να ανταλλάξουμε ιδέες και να χαράξουμε μαζί τα επόμενα βήματα. Ο εθελοντισμός δεν είναι μόνο πράξη καλής θέλησης. Είναι τρόπος ζωής και μοχλός κοινωνικής αλλαγής. Εμείς θα είμαστε πάντοτε συνοδοιπόροι σε αυτό το σημαντικό ταξίδι, που ξέρετε ότι κάθε χρόνο συνεχώς και αδιαλείπτως είμαι εδώ, είμαστε εδώ και οι συνάδελφοι βουλευτές. Και χρειάζεται να συνεχίσουμε να είμαστε γιατί είναι τόσο σημαντικό και τόσο ουσιαστικό να συνεχίσετε την πορεία την οποία διανύετε ενισχυμένοι, αλλά ακόμα πιο αποφασιστικοί και παραγωγικοί.

Σας συγχαίρω λοιπόν ακόμη μια φορά και εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες της σημερινής συνόδου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

Καλώ λοιπόν τώρα στο βήμα τον πρόεδρο του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού κ. Ηλία Δημητρίου για την προσφώνησή του και την ανάγνωση των αιτημάτων. Και εδώ ξεκινάμε να παίρνουμε τις σημειώσεις μας, όπως κάθε χρόνο.

Σας ακούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΣΣΕ:

(ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Καλημέρα σε όλους και όλες.

Αγαπητή κυρία Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων,

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Φίλοι εθελοντές,

Είναι πράγματι με ιδιαίτερη χαρά που διοργανώνουμε και φέτος την Ενδέκατη Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών, η οποία αποτελεί μια πρωτοποριακή πρωτοβουλία του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού, με τη συνεργασία της Βουλής των Αντιπροσώπων, η οποία δίνει φωνή στις εθελοντικές μη κυβερνητικές, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.

Στη σημερινή σύνοδο πενήντα έξι εκπρόσωποι από ΜΚΟ θα υποβάλουν τις εισηγήσεις τους, για να αναδείξουν δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά τη λειτουργία τους και γενικότερα η οργανωμένη Κοινωνία των Πολιτών, γιατί εδώ συμμετέχουν και εκπρόσωποι οι οποίοι δεν είναι μέλη του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού, που στην ομάδα τη δική μας έχουμε πέραν των 480 μη κυβερνητικών οργανώσεων, οι οποίες καλύπτουν την ευρεία έννοια πλέον του εθελοντισμού. Ξεφύγαμε από την ευημερία πριν κάμποσα χρόνια, καλύπτουμε μέσα στα πλαίσια του εθελοντισμού, περιβάλλον, αθλητισμό, πολιτισμό. Άρα, έχουμε μια γκάμα μη κυβερνητικών οργανώσεων οι οποίες συμμετέχουν σε τούτο το έργο, για το οποίο έχει

προηγούμενως πει τα καλύτερα λόγια η Πρόεδρος της Βουλής, για το εθελοντικό κίνημα της Κύπρου.

Οι ΜΚΟ έχουν δικαίωμα σε ένα σταθερό και βιώσιμο πλαίσιο στήριξης και είναι ευθύνη όλων μας να αναπτύξουμε ένα ευνοϊκό περιβάλλον λειτουργίας για τις ΜΚΟ και το ανθρώπινο δυναμικό που τις στελεχώνει.

Σήμερα ενώνουμε τις δυνάμεις μας, για να εντοπίσουμε τις δυσκολίες που εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των ΜΚΟ και να διασφαλίσουμε ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον λειτουργίας για τις οργανώσεις.

Βάση για τη σημερινή συζήτηση αποτελεί η έκθεση και ο πίνακας αιτημάτων τα οποία έχουν ετοιμαστεί σε προπαρασκευαστική συνεδρία που διοργάνωσε το Συμβούλιο Εθελοντισμού με τη συμμετοχή των βουλευτών και βουλευτριών της Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών. Φέτος για πρώτη φορά ο πίνακας αιτημάτων της έκθεσης έχει αποσταλεί πριν την Σύνοδο. Ήταν μια εισήγηση η οποία είχε κατατεθεί από πρόπερσι, καταφέραμε φέτος να την υλοποιήσουμε. Έχει σταλεί από προηγούμενως, για να έχουμε τις απαντήσεις των φορέων του κράτους ή των ανεξάρτητων υπηρεσιών, ώστε να υποβάλουν τις θέσεις τους. Έχουν υποβληθεί σε είκοσι δύο φορείς. Όσοι φορείς υπέβαλαν γραπτώς τις θέσεις τους στα αιτήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, έχουν περιληφθεί στον πίνακα. Δηλαδή μέσα στο folder θα δείτε τις απαντήσεις των φορέων, όπως έχουν δοθεί. Όσοι από τους φορείς, αξιωματούχοι του κράτους ή άλλες ανεξάρτητες υπηρεσίες βρίσκεστε εδώ και επιθυμείτε να προσθέσετε ή να σχολιάσετε οτιδήποτε θα σας δοθεί ο λόγος από την Πρόεδρο της Βουλής.

Στον πίνακα αιτημάτων της Έκθεσης της Ενδέκατης Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών καταγράφονται συνολικά τριάντα έξι εισηγήσεις, από τις οποίες περίπου το 72% δυστυχώς επανέρχονται από την προηγούμενη σύνοδο, επειδή δεν έχουν επιλυθεί, όπως τα σχέδια ανάπτυξης υποδομών των ΜΚΟ, ρυθμίσεις στα σχέδια κρατικών ενισχύσεων, φορολογικά θέματα, προσβασιμότητα, θέματα ευπαθών ομάδων, κ.ά. Είναι λυπηρό πραγματικά να

γινόμαστε γραφικοί, κάθε χρόνο τα ίδια και τα ίδια. Αναμένουμε επιτέλους ως Κοινωνία των Πολιτών, ως εθελοντές να δούμε αποτελέσματα της όλης διαδικασίας αυτής της προσπάθειας που όλοι χαιρόμαστε να λέμε ότι το εθελοντικό κίνημα της Κύπρου, ναι, είναι πρωτοπόρο, ναι, το εθελοντικό κίνημα της Κύπρου δίνει αξία στην κυπριακή κοινωνία. Και τούτο δεν το λέω εγώ. Το λένε τα γεγονότα. Το λέμε, όταν βρισκόμαστε, και το νιώθουμε, μας το λένε μάλλον οι Ευρωπαίοι εταίροι μας στα διάφορα φόρουμ, οι οποίοι θαυμάζουν τις δομές και τον τρόπο που λειτουργεί το εθελοντικό κίνημα της Κύπρου. Επομένως, ας μην το αδικούμε συνεχώς να λέμε και να επαναλαμβάνουμε τα ίδια αιτήματα. Για χρόνια απλώς καταγράφονται.

Παράλληλα, στη σημερινή σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών έχουμε είκοσι οκτώ νέες εισηγήσεις/αιτήματα και θα συζητηθούν για πρώτη φορά, όπως για παράδειγμα η ανάγκη τροποποίησης νομοθεσιών, η διάθεση κτιρίων σε ΜΚΟ, κ.ά. Δεν μπαίνω σε λεπτομέρεια, γιατί όπως είπα και προηγουμένως, έχει σταλεί ο φάκελος αυτός από προηγουμένως τόσο στους βουλευτές και τις βουλευτρίες όσο και στους αξιωματούχους για εξοικονόμηση χρόνου γιατί αυτό το οποίο λέμε, κυρία Πρόεδρε -και είμαι σίγουρος ότι σήμερα θα το καταφέρουμε- είναι να δώσουμε περισσότερο λόγο και φωνή στους ανθρώπους, στους βουλευτές, στις βουλευτρίες που βρίσκονται εδώ, να τους ακούσουμε πώς νιώθουν για όλη αυτή τη διαδικασία. Κάποια, για να μην είμαι άδικος, ένα 28% των αιτημάτων που είχαν κατατεθεί στην προηγούμενη σύνοδο έχουν επιλυθεί, όπως για παράδειγμα, η λειτουργία της πλατφόρμας e-consultation, η ψήφιση των νέων του κανονισμών του ΠΣΣΕ, έγινε την Πέμπτη στην ολομέλεια μετά από δεκαεννέα χρόνια. Και εδώ να ευχαριστήσω την κυβέρνηση Χριστοδουλίδη, που ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε δώσει οδηγίες ότι το θέμα τούτο πρέπει να τελειώνει επί δικής του θητείας και πήρε τη σκυτάλη το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, η υφυπουργός, αλλά ιδιαίτερα ο γενικός τους διευθυντής ο κ. Νικολαΐδης, ο οποίος το έτρεξε και καταφέραμε την Πέμπτη στην ολομέλεια να περάσει. Και ευχαριστώ όλο το κοινοβούλιο και συνάμα ευχαριστώ ιδιαίτερα τον πρόεδρο της επιτροπής Εργασίας τον Άντρο τον Καυκαλιά και τους υπόλοιπους βουλευτές, οι

οποίοι έχουν κάνει πάρα πολλές συνεδρίες, για να κλείσει τούτο το νομοσχέδιο. Επιτέλους, μετά από δεκαεννέα χρόνια γραφειοκρατίας κλείσαμε τούτο το θέμα.

Είναι σημαντικό γιατί; Γιατί ακριβώς πλέον μπαίνουν τα συμβούλια κοινοτικού εθελοντισμού, τα γνωστά ΣΚΕ σε όλους μας, κάτω, ενώ υπήρχε η διαδικασία μέσα από τους κανονισμούς αυτούς, κάτω από την εποπτεία του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού. Φεύγουν δηλαδή οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Εσωτερικών και των άλλων οι οποίοι ασχολούνταν με το θέμα τούτο και έρχονται όλα στο Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού. Μεγάλη επιτυχία! Μπράβο σε όλους όσοι έχουν συνδράμει σε αυτή την προσπάθεια των δεκαεννέα χρόνων.

Να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας για ακόμη μία φορά στην Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων που στηρίζει τον θεσμό της Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, αλλά και τον θεσμό του ΠΣΣΕ. Ευχαριστούμε όσους κρατικούς και άλλους φορείς έχουν αποδεχθεί την πρόσκληση και συμμετέχουν στη σύνοδο με εκπροσώπους τους, αλλά και τη συμμετοχή αξιωματούχων του κράτους. Ευχαριστώ θερμά το προσωπικό της Βουλής για τη συμβολή του στην οργάνωση της συνόδου και όλους εσάς για την παρουσία σας. Είμαι βέβαιος ότι θα έχουμε και φέτος μια γόνιμη και εποικοδομητική συζήτηση. Εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες της Ενδέκατης Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών.

Θα ήθελα, όπως έχω πει προηγουμένως, δεν θα πάω αναλυτικά όπως κάναμε τις προηγούμενες χρονιές απλώς για να τα λέμε, κάποια σημεία να αναφέρω των αιτημάτων έτσι σύντομα. Ζητούμε όπως βρεθούν λύσεις για τον εντοπισμό νέων χρηματοδοτικών πηγών για τα σχέδια ενισχύσεων για τα προγράμματα των ΜΚΟ, για τα σχέδια αναβάθμισης υποδομών των ΜΚΟ, για την πληροφόρηση ΜΚΟ στην αρχή του έτους, για το ποσό της κρατικής ενίσχυσης που θα τους δοθεί, αν και έχουν γίνει βελτιώσεις -από τον Μάρτη, Απρίλη, τώρα δίδονται- ακόμα καλύτερα να δίδονται πιο γρήγορα για να μπορούν οι ΜΚΟ να προγραμματίζονται, να υπάρξει αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων για τις ΜΚΟ, να απολαμβάνουν όλες οι ΜΚΟ φορολογικά

οφέλη και να μην περιορίζεται μόνο στα ιδρύματα και η απαλλαγή να ισχύει για όλες τις νομικές οντότητες που έχουν φιλανθρωπικό έργο.

Η σύνδεση όλων των ΜΚΟ ως οντοτήτων υψηλού κινδύνου με τον γνωστό περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο, δημιουργεί αλυσιδωτά προβλήματα που η εισήγησή μας είναι ότι χρειάζεται τροποποίηση, όπως επίσης και διενέργεια εράνων με την εμπλοκή και τη διαβούλευση των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Σίγουρα ήταν μια επιτυχία, μετά από πέντε χρόνια που δινόταν αναβολή της αναβολής. Ενώ ψηφίστηκε η νομοθεσία το 2013 ή το 2014, νομίζω, τελικά δόθηκε και προχώρησε το '17 και αντιλαμβάνεστε τη σκοπιμότητα, γιατί λειτούργησε το '17. Τρία χρόνια δεν λειτουργούσε για κάποιους λόγους, άρα τούτοι οι λόγοι έχουν βελτιωθεί, έχουν διαγραφεί αρκετές μη κυβερνητικές οργανώσεις σε μία νύχτα. και λέω το και θα το λέω, όταν ήταν Υπουργός Εσωτερικών ο κ. Νουρής, είχε διαγράψει μέσα από όλη τη διαδικασία πέραν των 3 000 μη κυβερνητικών οργανώσεων 28 του Οκτώβρη ξημερώματα, το οποίο βοήθησε. Αλλά λέμε ξανά ότι υπάρχουν και άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις οι οποίες πρέπει να κλείσουν, γιατί εμείς θέλουμε το εθελοντικό κίνημα να λειτουργεί και με διαφάνεια και με χρηστή διοίκηση και με τη νομοθεσία, η οποία πρέπει να είναι αυστηρή με τα κριτήρια τα οποία υπάρχουν. Άρα, χρειάζονται ακόμα βελτιώσεις στη νομοθεσία, που είμαι σίγουρος ότι το αρμόδιο υπουργείο θα έρθει σε διαβούλευση, για να μπορέσουμε να αλλάξουμε και να βοηθήσουμε ακόμη περισσότερο τη σωστή διαδικασία όσον αφορά τις σωστές μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Συλλογή και ανάλυση οικονομικών δεικτών και στοιχείων για τη διάσταση του εθελοντισμού, ώστε να διαφανεί η συμβολή του στην εθνική οικονομία, στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και την κοινωνία. Δημιουργία κέντρων βραχείας διαμονής μέχρι δύο μήνες για τις ευπαθείς ομάδες. Να υπάρξει χαρτογράφηση ΑΜΕΑ για διαχείριση ζητημάτων σε περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης. Να υπάρξει βελτίωση της διακίνησης από τις πόλεις στις ορεινές περιοχές. Να υπάρξει βελτίωση της προσβασιμότητας σε κτίρια, κοινωνικές υπηρεσίες για κοινωνική

ενσωμάτωση και συμμετοχή των ΜΚΟ των ευπαθών ομάδων στη λήψη αποφάσεων σχεδιασμού έργων/υποδομών.

Υπάρχουν αρκετά τα οποία, όπως έχω πει προηγουμένως, είναι μέσα στους φακέλους, θα τα δούμε στη συνέχεια.

Να ευχηθώ να έχουμε μία καλή συνεδρία. Καλή συνέχεια.

Έκθεση 11^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών

Εισαγωγή στο θεσμό της Συνόδου

Το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ), με την ιδιότητα που του παρέχει ο Νόμος 61(1)/2006 ως Ανώτατο Συντονιστικό Σώμα των εθελοντικών οργανώσεων/ΜΚΟ στην Κυπριακή Δημοκρατία, διοργανώνει τη Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών, η οποία αποτελεί μία πρωτοποριακή πρωτοβουλία του ΠΣΣΕ που δίνει «φωνή» στις εθελοντικές οργανώσεις/ΜΚΟ μέσα από το βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Στην ειδική αυτή **Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών** η οποία ακολουθεί τις βασικές διαδικασίες της Ολομέλειας της Βουλής των Αντιπροσώπων, συμμετέχουν 56 εκπρόσωποι των εθελοντικών/μη κυβερνητικών οργανώσεων, οι οποίοι με την ιδιότητα του 'βουλευτή'/της 'βουλευτριάς' της Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, έχουν την ευκαιρία να τοποθετηθούν με εισηγήσεις, παρουσία αρμόδιων αξιωματούχων και εκπροσώπων του κράτους και άλλων αρχών, για να αναδείξουν δυσκολίες που εμποδίζουν την αποτελεσματική λειτουργία της οργανωμένης Κοινωνίας των Πολιτών (ΜΚΟ). Η σημερινή Σύνοδος δίνει την ευκαιρία αλληλεπίδρασης και διαλόγου μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Η επιλογή των 56 εκπροσώπων της Συνόδου γίνεται με ανοικτή διαδικασία βάσει Κανονισμών και διασφαλίζει την εκπροσώπηση, σχεδόν όλου του φάσματος της κοινωνίας των πολιτών από οργανωμένα σύνολα που έχουν δηλώσει ενδιαφέρον συμμετοχής.

Εισαγωγή στο ρόλο των ΜΚΟ

Οι εθελοντές και οι **ΜΚΟ συμβάλλουν** διαχρονικά με το έργο τους, στην προώθηση και στην αντιμετώπιση διαφόρων ζητημάτων και προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κοινωνία **σε κάθε τομέα**: πρόνοια/ευημερία, υγεία, περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά, πολιτισμό, αθλητισμό, εκπαίδευση, ειρήνη, δημοκρατία, βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη σε διάφορους τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας, στην ανάπτυξη της εταιρικής βιωσιμότητας και της υπευθυνότητας, ανθρώπινα δικαιώματα, ίσες ευκαιρίες, κοινωνική δικαιοσύνη, συνηγορία, κ.α. Η πολυεπίπεδη συμβολή των ΜΚΟ στην κοινωνία, καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ποικιλόμορφων δράσεων, υπηρεσιών, προγραμμάτων στις πόλεις, αλλά και στις ορεινές περιοχές δημιουργώντας ένα δίκτυο ασφαλείας, ενώ παράλληλα επιδιώκεται η ενεργός συμμετοχή στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Το ανθρώπινο δυναμικό των ΜΚΟ, το οποίο αποτελείται πέραν του έμμισθου προσωπικού, από εθελοντές/ριες στελέχη διοικητικών συμβουλίων και εθελοντές/ριες δράσεων, προσφέρουν μέσα από διάφορες θέσεις και ιδιότητες, μη αμειβόμενη εργασία σε διάφορους τομείς. Το έργο αυτό επεκτείνεται και εκτός των οργανωμένων δομών των ΜΚΟ, σε άτυπες δράσεις και αυθόρμητες πρωτοβουλίες.

Οι προκλήσεις για τις ΜΚΟ

Ο ρόλος, η λειτουργία, η έκταση της δράσης αλλά και η βιωσιμότητα των ΜΚΟ επηρεάζεται αναλόγως από τις δυναμικές παραγόντων και παραμέτρων του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου οι ΜΚΟ επηρεάζονται από το πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, τεχνολογικό, φυσικό περιβάλλον και από το νομικό πλαίσιο. Η αλληλεπίδραση όλων των μερών του συστήματος επηρεάζει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στις ΜΚΟ, το ανθρώπινο δυναμικό που τις στελεχώνει, τους εξυπηρετούμενους, τους σκοπούς που υπηρετούν οι ΜΚΟ αλλά και την πορεία ή το βαθμό ανάπτυξής τους. Γι' αυτό και αποτελεί ανάγκη να διασφαλίζεται συλλογικά, ένα ευνοϊκό και υποστηρικτικό περιβάλλον λειτουργίας για την κοινωνία των πολιτών. Τα υποστηρικτικά μέτρα, η εξάλειψη όλων των εμποδίων και η άρση των αδικαιολόγητων

περιορισμών, πρέπει να αποτελούν συλλογικό στόχο για διευκόλυνση και μεγιστοποίηση της συμβολής των ΜΚΟ στην κοινωνία.

Ο ουσιαστικός διάλογος και η διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών και η συμμετοχή των ΜΚΟ στα κέντρα λήψης αποφάσεων σε θέματα που τους επηρεάζουν, αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για μια ανοικτή και δημοκρατική κοινωνία αλλά και για την ανάδειξη των αναγκών τους με σκοπό την θέσπιση μέτρων στήριξης και ανάπτυξής τους. Για το σκοπό αυτό η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών δίνει «φωνή» σε εκπροσώπους των ΜΚΟ να καταθέσουν τις θέσεις και τους προβληματισμούς τους.

Οι ΜΚΟ συμβάλλουν καθοριστικά στην υλοποίηση των πολιτικών του κράτους, υλοποιούν προγράμματα που δεν προσφέρονται από τον κρατικό τομέα και προωθούν δράσεις για επίτευξη διάφορων στόχων ώστε να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις και οι ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας. Μπορούν οι εθελοντές/ριες και οι ΜΚΟ να ανταποκριθούν στους αυξημένους ρόλους και ευθύνες με τα υφιστάμενα μέσα και πόρους που έχουν στη διάθεση τους; Ποιες διευκολύνσεις μπορούν να έχουν και πώς γίνεται να υποστηριχθούν πιο ουσιαστικά; Πώς μπορούμε να εξαλείψουμε τα εμπόδια που επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία τους και δεν επιτρέπουν την περαιτέρω ανάπτυξη τους;

Γι' αυτό και πρέπει να μας απασχολεί πόσο ασφαλές, ευνοϊκό και υποστηρικτικό είναι το περιβάλλον λειτουργίας των ΜΚΟ ώστε να μην επηρεαστούν τα θεμέλια αλλά και η ίδια ανάπτυξη του τομέα.

Ο Πίνακας Αιτημάτων, καταγράφει προβλήματα που έχουν αναδείξει οι ΜΚΟ στην προπαρασκευαστική συνεδρία που προηγήθηκε της Συνόδου. Στη Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών στη Βουλή των Αντιπροσώπων θα κληθούν οι **βουλευτές και οι βουλευτριες της Συνόδου να τοποθετηθούν** και να αναλύσουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν παρουσία **αξιωματούχων και εκπρόσωπων των κρατικών και άλλων φορέων που συμμετέχουν στη Σύνοδο.**

Επισυνάπτεται ως Παράρτημα της παρούσας Έκθεσης.

Ο Πίνακας περιλαμβάνει:

- τις θέσεις των αρμόδιων φορέων στην προηγούμενη Σύνοδο βάσει του πρακτικού της Συνόδου
- τις θέσεις που υποβλήθηκαν στο ΠΣΣΕ από αρμόδιους φορείς (μετά την προηγούμενη Σύνοδο και δεν περιλαμβάνονται στο Πρακτικό)
- τα κυριότερα αιτήματα προηγούμενων Συνόδων σε Παράρτημα.
- **τα αιτήματα της φετινής Συνόδου τα οποία αποφασίζονται σε Προπαρασκευαστική Συνεδρία των Βουλευτών.**
- **αυτούσιες τις θέσεις των αρμόδιων φορέων στα αιτήματα της φετινής Συνόδου.**

Ο τελικός Πίνακας Αιτημάτων της Συνόδου αποστέλλεται α) στους Βουλευτές/τριες πριν τη Σύνοδο, β) στους φορείς και παρουσιάζεται στη Σύνοδο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ: Αρμόδιοι φορείς για προώθηση των αιτημάτων (καθορίζονται βάσει των αιτημάτων που θα περιληφθούν στη νέα Σύνοδο):

1. Υπουργείο Οικονομικών
2. Υπουργείο Εσωτερικών
3. Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
4. Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων
5. Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
6. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
7. Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
8. Υπουργείο Υγείας
9. Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας / Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας /Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες
10. Υφυπουργείο Τουρισμού
11. Αστυνομία Κύπρου
12. Έφορος Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών/Έφορος Κοινωνικών Επιχειρήσεων
13. Αρχή Κατά της Διαφθοράς
14. Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης
15. Πολιτική Άμυνα
16. Επίτροπος του Πολίτη
17. Επίτροπος Ισότητας
18. Επίτροπος Διοίκησης
19. ΟΚΥΠΥ
20. Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου
21. Ένωση Δήμων
22. Ένωση Κοινοτήτων

Πίνακας Περιεχομένων

1.	ΣΧΕΔΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	24
1.1.	Ρύθμιση Σχεδίων	24
1.2.	Έγκαιρη επίδοση των κρατικών ενισχύσεων	28
1.3.	Σύσταση κεντρικού φορέα παροχής κρατικών ενισχύσεων.....	28
1.4.	Αύξηση κρατικών ενισχύσεων	29
1.5.	Ρύθμιση κριτηρίου 'αναξιοποίητων καταθέσεων και αποθεματικών'	29
1.6.	Να μην λαμβάνονται υπόψη τα ευρωπαϊκά κονδύλια που εξασφαλίζουν οι ΜΚΟ	30
1.7.	Δημοσιοποίηση πληροφοριών	31
1.8.	Πληροφόρηση στην αρχή του έτους, για το ποσό της κρατικής ενίσχυσης	31
1.9.	Σύσταση Υπηρεσίας Ενημέρωσης και καθοδήγησης στις αιτήσεις	32
1.10.	Πρόβλημα σύνδεσης Σχεδίων με τους πραγματικούς δικαιούχους	32
1.11.	Επιχορήγηση αγοράς αυτοκινήτου για ΜΚΟ.	33
2.	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΜΚΟ/ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΕΛΩΝ	33
2.1.	Δωρεάν γενικές αναλύσεις του προσωπικού των ΜΚΟ	33
3.	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΚΟ	35
4.	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ/ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	38
4.1.	Οι ΜΚΟ να απολαμβάνουν φορολογικά οφέλη.	38
4.2.	Έγκριση/αναγνώριση ΜΚΟ ως φιλανθρωπικά ιδρύματα	40
4.3.	Οι ΜΚΟ ως οντότητες υψηλού κινδύνου	41
5.	ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ/ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	41
5.1.	Ο ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ— Αρμόδιος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών	41
5.2.	Ο ΠΕΡΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΡΑΝΩΝ ΝΟΜΟΣ – Αρμόδιος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών	42
5.3.	Ο περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων Νόμος	43
5.4.	(Lobbying) Περί Διαφάνειας στις Διαδικασίες Λήψης Δημόσιων Αποφάσεων και Συναφών Θεμάτων	44
5.5.	«Ο περί Πρωτοβουλίας των Πολιτών Νόμος	44
6.	ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΚΟ	45

7. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ/ΑΤΥΠΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	48
8. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	50
9. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΙΒΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ/ΥΠΟΔΟΜΕΣ/ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	50
10. ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΕ ΜΚΟ	54
11. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	54
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ	56
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ/ΜΚΟ	56
Φορολογικά/Οικονομικά θέματα	56
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΜΚΟ/ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΕΛΩΝ/ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ/Προηγούμενα αιτήματα	59
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΚΟ	63
ΝΟΜΟΙ	65
Οι περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων Κανονισμοί	65
Ο περί της Διαδικασίας της Δημόσιας Διαβούλευσης Νόμος	65
Ο ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ - Αρμόδιος Φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών	66
Ο ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΝΟΜΟΣ για εγγραφή μη κερδοσκοπικών οργανισμών-Αρμόδιος Φορέας: Έφορος Εταιρειών	72
Ο ΠΕΡΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΡΑΝΩΝ ΝΟΜΟΣ	72
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΠΣΣΕ	74
ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟ ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	74
ΜΟΝΤΕΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΚΟ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΥ)	74
ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ	77
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ/ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ.....	78
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ.....	79
ΑΔΕΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ	82
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ	83

1. ΣΧΕΔΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

1.1. Ρύθμιση Σχεδίων

<p>2025</p>	<p>11</p>	<p>Σχέδια Ενισχύσεων/Χορηγιών για τα προγράμματα/τη δράση των ΜΚΟ (Εντοπισμός νέων χρηματοδοτικών πηγών για τα Σχέδια)</p>	<p><u>2025-Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u></p> <p>Ισχύει η θέση του 2024.</p> <p>Επιπρόσθετα, το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας συνεχίζει να επιχορηγεί φορείς στη βάση του νέου Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων που προκηρύχθηκε στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για τη δημιουργία νέων ή επέκταση υφιστάμενων έργων παιδικής φροντίδας (Επένδυση 2, Άξονας Πολιτικής 5.2 ΣΑΑ) και μακροχρόνιας φροντίδας (Επένδυση 3, Άξονας Πολιτικής 5.2 ΣΑΑ). Συγκεκριμένα, για την Επένδυση 2 (παιδική φροντίδα) μέχρι τον 7/2025, έχει ολοκληρωθεί 1 έργο και βρίσκεται σε εξέλιξη το κατασκευαστικό έργο άλλων 8 φορέων. Επίσης, αναμένεται η υπογραφή 3 Συμφωνιών Δημόσιας Χρηματοδότησης με ακόμη 3 φορείς (ΑΤΑ) μέχρι τον 8/2025 και ακόμη 1 Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης με 1 φορέα (ΜΚΟ) μέχρι τον 9/2025. Μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αναμένονται δαπάνες συνολικού ύψους πέραν των 9 εκτ. ευρώ. Για την Επένδυση 3 (μακροχρόνια φροντίδα) έχουν υπογραφεί 4 Συμφωνίες Δημόσιας Χρηματοδότησης, των οποίων βρίσκεται σε εξέλιξη το κατασκευαστικό τους έργο και αναμένονται δαπάνες συνολικού ύψους, πέραν των 2 εκτ. ευρώ.</p> <p><u>2025-Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας</u></p> <p>Το 2025, η Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του Υπουργείου εξήγγειλε την 2η προκήρυξη του Σχεδίου Χορηγιών με τίτλο «Εξοικονομώ, Αναβαθμίζω στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς». Στόχος του Σχεδίου είναι η προώθηση επενδύσεων εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια και εγκαταστάσεις που ανήκουν ή/και χρησιμοποιούνται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, οι οποίες θα επιφέρουν εξοικονόμηση ενέργειας τουλάχιστον 35%. Το Σχέδιο αυτό εφαρμόζεται στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και έχει συνολικό προϋπολογισμό €40 εκατομ., εκ των οποίων τα €24 εκατομ. διατέθηκαν στα πλαίσια της προκήρυξης του 2025, η οποία έληξε στις 30/05/2025. Από τα €24 εκατομ. που διατέθηκαν το 2025, τα €5 εκατομ. αφορούσαν αποκλειστικά τους ΜΚΟ. Όλα τα έργα που εντάσσονται στο εν λόγω Σχέδιο θα πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι τον Ιούνιο 2026. Οι ΜΚΟ δύναται να λάβουν αυξημένο ποσοστό χορηγίας σε σχέση με τους υπόλοιπους δικαιούχους (60% αντί 40%),</p>
--------------------	-----------	--	--

			<p>νοουμένου ότι οι προτάσεις τους αφορούν επενδύσεις σε χώρους όπου δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα. Το Σχέδιο δεν προγραμματίζεται να επαναληφθεί άμεσα.</p> <p><u>2025-Υφυπουργείο Τουρισμού</u></p> <p>Η θέση του Υφυπουργείου παραμένει η ίδια όπως το 2024.</p> <p><u>2025-Ένωση Κοινοτήτων</u></p> <p>Η θέση της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου παραμένει η ίδια όπως το 2024.</p> <p>Παροχή οικονομικής βοήθειας από τα κοινοτικά συμβούλια προς τα Συμβούλια Κοινοτικού Εθελοντισμού, που λειτουργούν αρκετά στις κοινότητες, αλλά και άλλων εθελοντικών οργανώσεων, ώστε να υλοποιούν δράσεις που στοχεύουν στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, αλλά και άλλων προβλημάτων των κατοίκων των κοινοτήτων. Η υποστήριξή μας επίσης προς τις εθελοντικές οργανώσεις είναι δεδομένη σε όλα τα βήματα και προσπαθούμε και εμείς από την πλευρά μας να προωθούμε αιτήματα των εθελοντικών οργανώσεων είτε για αύξηση των κρατικών ενισχύσεων για την ενίσχυση του έργου τους είτε για την επίλυση διαδικαστικών ζητημάτων και άλλων προβλημάτων που προκύπτουν για τη συμμετοχή των εθελοντικών οργανώσεων σε σχέδια χρηματοδότησης.</p> <p><u>2025-Επίτροπος Ισότητας</u></p> <p>Στο πλαίσιο λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΔΓ) βρίσκονται σε ισχύ τρία Σχέδια χορηγιών για το έτος 2025.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Σχέδιο Ετήσιων Χορηγιών οργανώσεων μελών του Συμβουλίου του ΕΜΔΓ για το έτος 2025. 2. Σχέδιο Ετήσιων Χορηγιών οργανώσεων μελών της Εθνικής Επιτροπής του ΕΜΔΓ για το έτος 2025. 3. Σχέδιο του ΕΜΔΓ για επιχορήγηση δράσεων. <p>Τα δύο πρώτα σχέδια αποσκοπούν στη στήριξη των μελών του Συμβουλίου και της Εθνικής Επιτροπής στη λειτουργία τους.</p> <p>Η υποστήριξη του Εθνικού Μηχανισμού και η διαχείριση των πιο πάνω Σχεδίων γίνονται από το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων μετά τη ψήφιση του περί Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου.</p> <p>Σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων.</p>
--	--	--	---

2024-Υπ. Παιδείας Αθλητισμού και Νεολαίας Οι δύο συνεργαζόμενοι, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί που λειτουργούν υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, ο Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου και ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού, έχουν

κάποια σχέδια χορηγιών σε οργανώσεις στον τομέα τους. Υπάρχουν τα σχέδια, εφαρμόζονται, θεωρούμε επαρκώς και σωστά. Αν υπάρχουν κάποιες εισηγήσεις για βελτίωση, οι οργανισμοί προφανώς είναι δεκτικοί στο να τις ακούσουν.

2024-Υπ. Υγείας

Το υπουργείο κάθε χρόνο προκηρύσσει δύο σχέδια χορηγιών. Το πρώτο αφορά ενισχύσεις που υπερβαίνουν τις €500.000 ανά τριετία. Το δεύτερο σχέδιο, που ενισχύει την πλειοψηφία των μη κυβερνητικών οργανισμών, φέτος έχει τροποποιηθεί, με σκοπό να εναρμονιστεί με νέο κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2024-Υφ. Κοινωνικής Πρόνοιας

Το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας συνεχίζει να παρέχει σε ετήσια βάση κρατικές ενισχύσεις σε μη κυβερνητικές οργανώσεις και αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης που παρέχουν υπηρεσίες στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας. Νοείται ότι αυτές οι κρατικές ενισχύσεις παρέχονται στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων και προϋποθέσεων, οι οποίες είναι δημοσιευμένες στα σχέδια που είναι στις ιστοσελίδες. Επιπρόσθετα, το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας συνεχίζει να επιχορηγεί φορείς στη βάση του νέου Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων που προκηρύχθηκε στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και αναμένονται δαπάνες συνολικού κόστους €18 εκατομ. Ταυτόχρονα, το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης λειτουργεί αντίστοιχο σχέδιο κρατικών ενισχύσεων, από το οποίο μπορούν να επωφεληθούν οι οργανώσεις οι οποίες εμπίπτουν στις πρόνοιες αυτές.

Όσον αφορά κάποια θέματα για βελτίωση των διαδικασιών και των σχεδίων και των προνοιών, νοείται ότι το υφυπουργείο εργάζεται επισταμένα με στόχο τη βελτίωση των σχεδίων και έχουν γίνει διάφορες τροποποιήσεις τα τελευταία χρόνια, όχι μόνο προς όφελος του κράτους, αλλά και προς όφελος των φορέων που υποβάλλουν τις αιτήσεις τους. Φυσικά υπάρχει πάντα περίοδος για βελτίωση, εννοείται. Είμαστε σε συνεχή συνεργασία με τις ΜΚΟ και το ΠΣΣΕ με σκοπό τη βελτίωση των εν λόγω σχεδίων.

Σημαντικό να αναφερθεί ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας έχουν αναπτύξει ένα υποστηρικτικό δίκτυο προς τους διάφορους φορείς που επιχορηγούνται και υπάρχουν λειτουργοί τοποθετημένοι στα συγκεκριμένα καθήκοντα σε όλες τις επαρχίες, για να παρέχουν στήριξη και καθοδήγηση στους διάφορους φορείς που επιχορηγούνται.

2024-Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

Το Υπουργείο μας λειτουργεί σχέδιο χορηγιών με τίτλο «Εξοικονομώ, Αναβαθμίζω στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς». Το σχέδιο αυτό απευθύνεται ειδικά στην παροχή χορηγιών για ενεργειακή αναβάθμιση υφισταμένων κτιρίων και επιχειρήσεων των μη κερδοσκοπικών οργανισμών. Το σχέδιο αυτό εφαρμόζεται στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και έχει προϋπολογισμό €20 εκατομ. για το 2024 και θα το προκηρύξουμε εντός του τρέχοντος μήνα.

2024-Ένωση Κοινοτήτων

Παροχή οικονομικής βοήθειας από τα κοινοτικά συμβούλια προς τα συμβούλια κοινοτικού εθελοντισμού, που λειτουργούν αρκετά στις κοινότητες, αλλά και άλλων εθελοντικών οργανώσεων, ώστε να υλοποιούν δράσεις που στοχεύουν στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, αλλά και άλλων προβλημάτων των κατοίκων των κοινοτήτων. Η υποστήριξη μας επίσης προς τις εθελοντικές οργανώσεις είναι δεδομένη σε όλα τα βήματα και προσπαθούμε και εμείς από την πλευρά μας να προωθούμε αιτήματα των εθελοντικών οργανώσεων είτε για αύξηση των κρατικών ενισχύσεων για την ενίσχυση του έργου τους είτε για

την επίλυση διαδικαστικών ζητημάτων και άλλων προβλημάτων που προκύπτουν για τη συμμετοχή των εθελοντικών οργανώσεων σε σχέδια χρηματοδότησης.

2024-Υφυπουργείο Τουρισμού

Το Υφυπουργείο εφαρμόζει διάφορα σχέδια επιχορηγήσεων τα οποία, ανάλογα με τη θεματική τους, απευθύνονται σε επιχειρηματίες και επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα, τοπικές αρχές κ.ά. Εστιάζουν στη βελτίωση των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών και στην αναβάθμιση της επιχειρηματικότητας, σε εκπαίδευση και κατάρτιση απασχολούμενων στον τουριστικό τομέα, στην ψηφιοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών, στην προώθηση της τοπικής παράδοσης και παραγωγής κ.ά. Όλη η πληροφόρηση βρίσκεται στον πιο κάτω σύνδεσμο:

<https://www.gov.cy/tourism/schedia-kai-programmata/>

2023-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ

Υπουργείο Οικονομικών - Τα Σχέδια καθορίζονται από τις προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής. Αναγκαία προϋπόθεση για συμμετοχή είναι τα έργα των ΜΚΟ να εμπίπτουν στις εθνικές στρατηγικές και πολιτικές που εφαρμόζουν τα υπουργεία.

Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Το Υφυπουργείο έχει δημοσιεύσει πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος για το νέο Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών για τη δημιουργία νέων ή την επέκταση υφιστάμενων δομών κοινωνικής φροντίδας, στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021-2026. Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες

Προσφέρεται αντίστοιχο σχέδιο.

Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Θεωρούμε ότι η ενδυνάμωση των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι αναγκαία και επωφελής. Κεφαλαιώδους σημασίας είναι και η διαφανή και αξιοκρατική οικονομική τους στήριξη. Το θέμα της διά βίου άθλησης που είναι προτεραιότητα για το υπουργείο σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά και, στο πλαίσιο των προγραμμάτων που προσφέρει ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού, κάθε εισήγηση, ιδέα και σκέψη είναι καλοδεχούμενες.

2025	11	Σχέδια αναβάθμισης υποδομών ΜΚΟ	<u>2025- Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u>
2024	10		Στο πλαίσιο του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας μπορούν να υποβληθούν και αιτήματα για κεφαλαιουχικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων και δαπανών για αναβάθμιση των υποδομών.
2023	9		

1.2. Έγκαιρη επίδοση των κρατικών ενισχύσεων

2025	11	Έγκαιρη επίδοση των κρατικών ενισχύσεων.	<u>2025- Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u>
2024	10		Ισχύει η θέση που υποβλήθηκε το 2023. Επιπρόσθετα, έχουν γίνει τροποποιήσεις στον τρόπο καταβολής των δόσεων κρατικής ενίσχυσης για τις οργανώσεις που έχουν Συμφωνία Ανάθεσης, με τρόπο που να εξυπηρετεί τη λειτουργία των προγραμμάτων.
2023	9		

2024 - Δεν υποβλήθηκε η θέση των αρμόδιων αρχών στη Σύνοδο.

2023- Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Για την όσο το δυνατόν πιο έγκαιρη παροχή κρατικής ενίσχυσης προς τους φορείς, το Υφυπουργείο διαφοροποίησε το Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας από το 2022 και μετακίνησε τη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων στο πρώτο τετράμηνο του έτους.

1.3. Σύσταση κεντρικού φορέα παροχής κρατικών ενισχύσεων.

2025	11	Σύσταση κεντρικού φορέα παροχής κρατικών ενισχύσεων.	Το ΠΣΣΕ ενημερώθηκε σε συνάντηση με τον Επίτροπο του Πολίτη ότι έχει γίνει αποδεκτό το αίτημα από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας.
2024	10		<u>2025-Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u> Έχει συσταθεί Επιτροπή με τη συμμετοχή αρμόδιων κυβερνητικών υπηρεσιών με σκοπό τη μελέτη του ζητήματος και τη βελτίωση των διαδικασιών παροχής κρατικών ενισχύσεων προς ΜΚΟ.
2023	9		

2024-Υπ. Οικονομικών

Το Υπουργείο Οικονομικών δεν είναι αρμόδιο, για να συστήσει έναν τέτοιο φορέα.

2023-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ

X (Δεν διατυπώθηκε θέση από κρατικό φορέα)

1.4. Αύξηση κρατικών ενισχύσεων

2025	11	Αύξηση κρατικών ενισχύσεων Να αυξηθεί η ένταση της ενίσχυσης.	<u>2025- Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u>
2024	10		Ο προϋπολογισμός του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας για την παροχή κρατικών ενισχύσεων για το 2025 ξεπερνά τα 25 εκ.
2023	9		

2024- Υπ. Υγείας

Η σημαντική διαφοροποίηση αφορά το όριο κρατικών ενισχύσεων ανά τριετία, το οποίο φέτος αυξήθηκε στις €750.000 από τις €500.000 που ίσχυε προηγουμένως.

2024-Υφ. Κοινωνικής Πρόνοιας

Ενδεικτικά, επισημαίνεται η σημαντική αύξηση στο ποσό των κρατικών ενισχύσεων που παρατηρείται διαχρονικά και συγκεκριμένα θα ήθελα να αναφέρω ότι από συνολικό ποσό €6,4 εκατομ. που δινόταν πριν από μια δεκαετία για χορηγίες αναμένεται φέτος να ξεπεραστούν τα €19 εκατομ.

2023-Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Ο προϋπολογισμός για το 2022 ανήλθε στα €15,8 εκατομ., ενώ για το 2023 προβλέπονται δαπάνες οι οποίες θα ξεπεράσουν τα €17 εκατομ.

Υπουργείο Υγείας

Κρατική χορηγία, με βάση τα δύο σχέδια κρατικών ενισχύσεων για το 2022 ανήλθε στα €3.121.000, ενώ οι εγκεκριμένες πιστώσεις για το 2023 είναι λίγο πάνω από €3.000.000.

1.5. Ρύθμιση κριτηρίου 'αναξιοποίητων καταθέσεων και αποθεματικών'

2025	11	Οι αναξιοποίητες καταθέσεις και τα αποθεματικά τα οποία είναι δεσμευμένα να υλοποιήσουν δράσεις και έργα (από εθνικά ή ευρωπαϊκά κονδύλια) δεν πρέπει να θεωρούνται διαθέσιμα αποθεματικά και να είναι ο λόγος απόρριψης ή μείωσης κονδυλίων στα Σχέδια Κρατικών Ενισχύσεων. Να μην επηρεάζεται η ενίσχυση ΜΚΟ η οποία δεν παρουσιάζει ελλείμματα.	<u>2025-Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u>
2024	10		Υπάρχουν σχετικές πρόνοιες στο Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, σύμφωνα με τις οποίες εξετάζεται ο λόγος ύπαρξης του αποθεματικού για σκοπούς έγκρισης της κρατικής ενίσχυσης.
2023	9		

2024-Αφορά όλα τα Υπουργεία/Υφυπουργεία που προσφέρουν κρατικές ενισχύσεις.

Δεν υποβλήθηκε η θέση των αρμόδιων αρχών στη Σύνοδο.

2023-Υπουργείο Υγείας

Ως Υπουργείο ζητούμε στοιχεία για το αποθεματικό, αλλά ρωτούμε και για ποιο λόγο τηρείται το αποθεματικό, ούτως ώστε να είμαστε δίκαιοι. Δηλαδή, αν κάποιος έχει φυλάξει κάποια χρήματα, για να τα χρησιμοποιήσει την επόμενη χρονιά για συγκεκριμένο λόγο, θα ήταν άδικο να πούμε «έχεις αποθεματικό, δεν σου δίνουμε» κ.λπ.

1.6. Να μην λαμβάνονται υπόψη τα ευρωπαϊκά κονδύλια που εξασφαλίζουν οι ΜΚΟ

2025	11	Στην αξιολόγηση των αιτήσεων να μην λαμβάνονται υπόψη τα ευρωπαϊκά κονδύλια που εξασφαλίζουν οι ΜΚΟ , αφού η υλοποίηση ευρωπαϊκών έργων εξυπηρετεί διαφορετικούς σκοπούς από τις ανάγκες που υποβάλλουν οι ΜΚΟ στις αιτήσεις των Κρατικών Ενισχύσεων. (συσχετίζεται με το αίτημα με α/α 2.5)	<u>2025-Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης</u> Αφορά Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων. Σε ότι αφορά τη ΓΔΑ «Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων που υποβάλλονται από ΜΚΟ, λαμβάνεται υπόψη η προηγούμενη εμπειρία των οργανισμών, περιλαμβανομένης της υλοποίησης ευρωπαϊκών ή άλλων συγχρηματοδοτούμενων έργων, αποκλειστικά για σκοπούς εκτίμησης της ικανότητας και επάρκειας του φορέα να διαχειριστεί και να υλοποιήσει έργα αντίστοιχης πολυπλοκότητας και προϋπολογισμού».
2024	10		<u>2025- Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u> Τα κριτήρια αξιολόγησης καταγράφονται στα πλαίσια του κάθε Σχεδίου. Εφόσον τα Ευρωπαϊκά κονδύλια αφορούν το ίδιο
2023	9		πρόγραμμα για το οποίο υποβάλλεται η αίτηση, αποτελούν έσοδο και πρέπει να ληφθούν υπόψη.

2024-2023

Δεν υποβλήθηκε η θέση των αρμόδιων αρχών στη Σύνοδο.

1.7. Δημοσιοποίηση πληροφοριών

2025	11	Δημοσιοποίηση πληροφοριών όπως: τα κριτήρια αξιολόγησης, τη διαδικασία επιλογής, την κρατική ενίσχυση που έχει δοθεί, τα αποτελέσματα των προγραμμάτων/δράσεων τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί, κ.ά. για σκοπούς διαφάνειας.	<u>2025- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u>
2024	10		ΑναΑΔ: Αναφορικά με τα Σχέδια που λειτουργεί η ΑναΑΔ, όλα τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις συμμετοχής καθώς και η πολιτική χορηγιών, περιλαμβάνονται στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών οι οποίοι είναι αναρτημένοι στην ιστοσελίδα της (www.anad.org.cy).
2023	9		<u>2025-Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u> Τα κριτήρια αξιολόγησης όπως και η διαδικασία επιλογής καταγράφονται στα πλαίσια του κάθε Σχεδίου. Επιπρόσθετα, το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες δημοσιοποιεί κάθε χρόνο στην Ετήσια Έκθεση του που αναρτά στην Ιστοσελίδα του, τον αριθμό των ΜΚΟ και των προγραμμάτων που επιχορήγησε και τη συνολική τους δαπάνη που εγκρίθηκε.

2024-2023

Δεν υποβλήθηκε η θέση των αρμόδιων αρχών στη Σύνοδο.

1.8. Πληροφόρηση στην αρχή του έτους, για το ποσό της κρατικής ενίσχυσης

2025	11	Πληροφόρηση ΜΚΟ, στην αρχή του έτους, για το ποσό της κρατικής ενίσχυσης που θα τους δοθεί για σκοπούς προγραμματισμού και αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων.	<u>2025- Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u>
2024	10		Κάθε χρόνο γίνεται προσπάθεια για τον όσο το δυνατό πιο έγκαιρη προκήρυξη του Σχεδίου με σκοπό κατ'επέκταση την έγκαιρη αξιολόγηση και ενημέρωση των Φορέων για το ποσό κρατικής ενίσχυσης για το οποίο έχουν εγκριθεί. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις όπου η καθυστέρηση οφείλεται σε ελλείψεις που υπάρχουν στην αίτηση.
2023	9		

2024-Δεν υποβλήθηκε η θέση των αρμόδιων αρχών στη Σύνοδο.

2023- Υπουργείο Υγείας

Δύσκολο να γίνει για καθαρά πρακτικούς λόγους, όπως το γεγονός ότι, για να μπορέσει να ολοκληρωθεί η διαδικασία, απαιτούνται κάποια έγγραφα, (π.χ. ελεγμένοι λογαριασμοί) που δεν μπορούν να είναι διαθέσιμοι πριν από το τέλος του πρώτου μισού του χρόνου, λόγος για τον οποίο η ανακοίνωση θα γίνει για φέτος μέχρι το τέλος του μήνα, εξ όσων έχω πληροφορηθεί.

1.9. Σύσταση Υπηρεσίας Ενημέρωσης και καθοδήγησης στις αιτήσεις

2025	11	<p>Υπηρεσίας ενημέρωσης και καθοδήγησης για την υποβολή των αιτήσεων.</p>	<p><u>2025- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u></p> <p>ΑνΑΔ: Η ΑνΑΔ λειτουργεί τηλεφωνικό κέντρο για εξυπηρέτηση του κοινού, από τις 7:00 μέχρι τις 18:00 καθημερινά (τηλέφωνο 22390300). Παράλληλα, οι λειτουργοί της ΑνΑΔ παρέχουν, όταν χρειαστεί, καθοδήγηση και υποστήριξη στους ενδιαφερομένους μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφώνου.</p> <p><u>2025-Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u></p> <p>Λειτουργοί των ΥΚΕ σε όλες τις επαρχίες είναι στη διάθεση των ΜΚΟ για στήριξη και καθοδήγηση. Οι Λειτουργοί των ΥΚΕ, επισκέπτονται τα προγράμματα κατά τις ώρες λειτουργίας του, καθώς επίσης και συμμετέχουν στις συνεδρίες των Διοικητικών Συμβουλίων, παρέχοντας τεχνική βοήθεια.</p>
2024	10		
2023	9		

2024-Δεν υποβλήθηκε η θέση των αρμόδιων αρχών στη Σύνοδο.

2023-Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Λειτουργοί των ΥΚΕ σε όλες τις επαρχίες είναι στη διάθεση των ΜΚΟ για στήριξη και καθοδήγηση.

1.10. Πρόβλημα σύνδεσης Σχεδίων με τους πραγματικούς δικαιούχους

2025	11	<p>Προβληματισμός για την εφαρμογή της διαδικασίας των πραγματικών δικαιούχων στα Σχέδια Κρατικών Ενισχύσεων.</p> <p>Ερώτημα:</p> <p>Οι πραγματικοί δικαιούχοι δεν θα έπρεπε να συνδέονται με δικαιούχους επικερδών δράσεων;</p>	<p><u>2025- Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u></p> <p>Το επίσημο αποδεικτικό καταχώρησης στο Μητρώο του αρμόδιου Εφόρου των επικαιροποιημένων στοιχείων για τους πραγματικούς δικαιούχους ορίζεται στον «Περί της Παρεμπόδισης και καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες δραστηριότητες Νόμο του 2007 (188(Ι)/2007)</p>
2024	10		
2023	9		

2024-Αφορά όλα τα Υπουργεία/Υφυπουργεία που προσφέρουν κρατικές ενισχύσεις και έχουν συνδέσει στα Σχέδια τους με τη διαδικασία των πραγματικών δικαιούχων.

Δεν υποβλήθηκε η θέση των αρμόδιων αρχών στη Σύνοδο.

2023-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ

Δεν υποβλήθηκαν.

1.11 Επιχορήγηση αγοράς αυτοκινήτου για ΜΚΟ.

2025	11	Επιχορήγηση για αγορά αυτοκινήτου για ΜΚΟ.	2025- Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας Στα πλαίσια του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων (ΥΚΕ) δίνεται η δυνατότητα υποβολής αιτήματος για κάλυψη κεφαλαιουχικών δαπανών
------	----	--	--

2. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΜΚΟ/ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΕΛΩΝ

2.1. Δωρεάν γενικές αναλύσεις του προσωπικού των ΜΚΟ

2025	11	Δωρεάν γενικές αναλύσεις (συμπ/νων αιματολογικών εξετάσεων για μεταδοτικές ασθένειες και έκθεση ακτινογραφίας θώρακος) του προσωπικού των ΜΚΟ που εργάζεται σε παιδοκομικούς σταθμούς, κέντρα απασχόλησης παιδιών, κέντρα ενηλίκων, κτλ στα Κρατικά Νοσηλευτήρια για την έκδοση των σχετικών ιατρικών πιστοποιητικών. (Εάν δεν μπορεί να γίνει η διευθέτηση, να καλύπτεται από την Κρατική Ενίσχυση ή/και το ΓΕΣΥ).	2025- Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας
2024	10		Δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας το αίτημα απαλλαγής καταβολής τέλους εξασφάλισης ενός τέτοιου πιστοποιητικού. Όσον αφορά το αίτημα κάλυψης τους από την κρατική ενίσχυση αναφέρεται ότι αυτή καλύπτει γενικότερα μέρος των λειτουργικών δαπανών.
2019	8		

2024-ΟΚΥΠΥ

Προτείνουμε έναν ειδικό τρόπο τιμολόγησης αυτών των υπηρεσιών, ο οποίος να βασίζεται στην κοστολογική βάση, δηλαδή να μην έχει κριτήριο κέρδους πάνω στις εξετάσεις αυτές. Γι' αυτό φυσικά θα πρέπει να δούμε μαζί με τις ΜΚΟ, με τον οργανισμό να κάνουμε μια ειδική κοστολόγηση και να δούμε πώς μπορούμε να βοηθήσουμε στο κομμάτι αυτό.

Το θέμα του γιατί όχι δωρεάν δεν έχει να κάνει τόσο με το δωρεάν, απλώς πιστεύουμε ότι ο κάθε οργανισμός που θέλει υπηρεσίες, πρέπει να είναι και οργανισμός ο οποίος να βάζει στον προϋπολογισμό του τις υπηρεσίες αυτές. Οπότε, αν γίνει αυτό, θα υπάρχει πολύ μεγαλύτερη διαφάνεια από το δωρεάν. Εμείς είμαστε εδώ να βοηθήσουμε, εγώ παροτρύνω τις οργανώσεις να έρθουν να συζητήσουν μαζί μας, να βάλουμε μαζί όλες συνολικά τις ανάγκες τους και να δημιουργήσουμε έναν ειδικό τιμοκατάλογο βάσει του οποίου θα προχωρούμε, θα κοστολογούμε, θα σας πούμε ενωρίς τι θα σημαίνει αυτό για εσάς, ώστε να πάτε εσείς μετά να βάλετε μέσα στους

προϋπολογισμούς σας τις υπηρεσίες αυτές και να ζητήσετε εσείς πώς θα μπορέσει το κράτος να σας βοηθήσει στο να καλυφθούν αυτές οι υπηρεσίες.

2019-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ

Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας

Το ΠΣΣΕ επικοινωνήσε με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες για εξέταση του θέματος, αλλά δεν υπήρχε αποτέλεσμα σε σχέση με το αίτημα.

3. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΚΟ

2025	11	Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών	<u>2025- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u>
2024	10	κονδυλίων (προγραμμάτων, ταμείων, σχεδίων) για τις ΜΚΟ	<p>ΑνΑΔ: Η ΑνΑΔ έχει οριστεί ως φορέας υλοποίησης των ακόλουθων τεσσάρων έργων που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Κύπρου (ΣΑΑ) 2021-2026, με χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – NextGenerationEU:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προγράμματα κατάρτισης για απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων (για απασχολούμενους και ανέργους). • Προγράμματα κατάρτισης για απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται με την πράσινη οικονομία (για απασχολούμενους και ανέργους). • Προγράμματα κατάρτισης για απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη γαλάζια οικονομία (για απασχολούμενους και ανέργους). • Προγράμματα κατάρτισης για απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας (για ανέργους). <p>Τα πιο πάνω έργα στοχεύουν στην απόκτηση νέων ή/και την αναβάθμιση των υφιστάμενων γνώσεων και δεξιοτήτων απασχολούμενων του ιδιωτικού, δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και των αυτοαπασχολούμενων και των ανέργων. Οι συμμετέχοντες στα προγράμματα δεν επωμίζονται οποιοδήποτε κόστος. Οι εργοδοτούμενοι των ΜΚΟ, με την προϋπόθεση ότι εντάσσονται στις πιο πάνω κατηγορίες, μπορούν να υποβάλουν αίτηση για συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των έργων αυτών.</p> <p><u>2025-Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης</u></p> <p>Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης (ΓΔΑ) του Υπουργείου Οικονομικών, ως Εθνική Αρχή και Εθνικό Σημείο Επαφής για τα Προγράμματα Συνεργασίας Interreg, προωθεί ενεργά τη συμμετοχή Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ) σε συγχρηματοδοτούμενα έργα διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας, μέσω ανακοινώσεων, διοργάνωσης Ημερίδων ενημέρωσης, Σεμινάρια και με κατ' ιδίαν επικοινωνία (τηλεφωνική, συναντήσεις).</p> <p>Οι ΜΚΟ μπορούν να συμμετέχουν ως εταίροι σε έργα που αφορούν μεταξύ άλλων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προστασία περιβάλλοντος, ενεργειακή απόδοση & κλιματική αλλαγή

		<ul style="list-style-type: none"> • Κοινωνική ένταξη & κοινωνική οικονομία • Πολιτισμό & βιώσιμο τουρισμό • Τεχνολογία, καινοτομία & βιώσιμη ανάπτυξη <p>Τα Προγράμματα Interreg ενισχύουν τη συνεργασία μεταξύ κρατών-μελών, τρίτων χωρών και υποψήφιας προς ένταξη χωρών, δημιουργώντας ένα κοινό πλαίσιο για συνέργειες, ανταλλαγή εμπειριών και ανάπτυξη κοινών λύσεων σε διασυνοριακές προκλήσεις.</p> <p>Η Κύπρος συμμετέχει ενεργά στα εξής Προγράμματα Interreg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interreg VI-A Ελλάδα-Κύπρος • Interreg Euro-MED • Interreg NEXT MED • Interreg Europe <p>Όλες οι προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων, ενημερωτικά δελτία και οδηγίες συμμετοχής δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της ΓΔΑ www.dggrowth.mof.gov.cy, στην Πύλη Ενημέρωσης Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων Κύπρου www.fundingprogrammesportal.gov.cy και στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, όπου το «Interreg-Cyprus» διατηρεί παρουσία σε πλατφόρμες όπως το Facebook, X και LinkedIn.</p> <p>Στο πλαίσιο των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών του ΕΟΧ/Νορβηγίας καθώς και της 2ης Ελβετικής Συνεισφοράς, υλοποιήθηκαν και συνεχίζουν να υλοποιούνται έργα ΜΚΟ, τα οποία αποτελούν έργα κοινού ενδιαφέροντος μεταξύ των χορηγών χωρών και της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα έργα αυτά συνάδουν με τις θεματικές προτεραιότητες των χορηγών και με κυβερνητικές προτεραιότητες, γεγονός που ενισχύει τη στρατηγική στόχευση και τη συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων. Η συμμετοχή των ΜΚΟ σε αυτά τα χρηματοδοτικά σχήματα επιτρέπει την αξιοποίηση τεχνογνωσίας και εμπειρίας για την υλοποίηση έργων προστιθέμενης αξίας για την κοινωνία των πολιτών.</p> <p>Τα Σχέδια Χορηγιών που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Πολιτικής Συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζονται μέσω ανοιχτής διαδικασίας, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν φορείς του ιδιωτικού τομέα, περιλαμβανομένων ΜΚΟ.</p>
--	--	--

		<p>Ειδικότερα, τα Σχέδια Χορηγιών των οποίων οι Προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων είναι ανοικτές, αφορούν στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τα Σχέδια επιδοτούμενης απασχόλησης ανέργων του Τμήματος Εργασίας, τα οποία υλοποιούνται υπό τη μορφή παροχής κινήτρων για την πρόσληψη ανέργων σε νέες θέσεις εργασίας, καλύπτοντας μέρος του μισθολογικού κόστους. Τα Σχέδια εφαρμόζονται με στόχευση σε ειδικές κατηγορίες ανέργων. • Το Σχέδιο επιδότησης διδάκτρων και σίτισης παιδιών ηλικίας μέχρι τεσσάρων ετών της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας, στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν ΜΚΟ ως πάροχοι, νοουμένου ότι έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για συμμετοχή και έχουν αναλάβει όλες τις ευθύνες που καθορίζονται στο Σχέδιο. • Τα Σχέδια Ενίσχυσης της Έρευνας και Καινοτομίας που υλοποιούνται από το Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΙΔΕΚ). Ανάλογα με τη στόχευση του Σχεδίου, στην εκάστοτε πρόσκληση καταγράφεται κατά πόσο οι ΜΚΟ (κατηγορία Γ1) είναι δυνητικοί δικαιούχοι και μπορούν να συμμετέχουν είτε ως ανάδοχοι φορείς είτε ως συνεργαζόμενοι φορείς. <p>Στην ιστοσελίδα του Προγράμματος Πολιτικής Συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» (https://thalia.com.cy/) περιλαμβάνεται ειδική ενότητα με όλες τις εγκυκλίους και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις διαδικασίες ένταξης, διαχείρισης και ελέγχου των συγχρηματοδοτούμενων έργων και προγραμμάτων. Επιπρόσθετα, αναρτάται όλο το πληροφοριακό υλικό από εκδηλώσεις, ημερίδες, ενημερωτικές εκστρατείες κ.τ.λ., που διοργανώνονται στα πλαίσια της επικοινωνίας και προβολής του προγράμματος.</p> <p>Στα πιο πάνω πλαίσια αναρτώνται μεταξύ άλλων πληροφορίες για τις προσκλήσεις όλων των Σχεδίων Χορηγιών που απευθύνονται σε φορείς-οντότητες του ιδιωτικού τομέα, περιλαμβανομένων ΜΚΟ. Για κάθε πρόσκληση παρέχεται ο σχετικός σύνδεσμος για παραπομπή στην ιστοσελίδα του φορέα υλοποίησης, όπου είναι διαθέσιμο ολόκληρο το πληροφοριακό υλικό.</p>
--	--	--

2024-Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης

Τα σχέδια χορηγιών που υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος πολιτικής συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εφαρμόζονται μέσω ανοικτής διαδικασίας, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν φορείς του ιδιωτικού τομέα, περιλαμβανομένων ΜΚΟ.

- Τα σχέδια επιδοτούμενης απασχόλησης ανέργων του Τμήματος Εργασίας υλοποιούνται υπό τη μορφή παροχής κινήτρων για την πρόσληψη ανέργων σε νέες θέσεις εργασίας, καλύπτοντας μέρος του μισθολογικού κόστους τους.

- Στο σχέδιο επιδότησης διδασκτρων και σίτισης παιδιών ηλικίας μέχρι τεσσάρων ετών, μπορούν να συμμετέχουν ΜΚΟ ως πάροχοι, νοουμένου ότι έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για συμμετοχή και έχουν αναλάβει όλες τις ευθύνες που καθορίζονται στο σχέδιο.
- Σχέδια ενίσχυσης της έρευνας και καινοτομίας. Οι ΜΚΟ μπορούν να συμμετέχουν στα προγράμματα του ΙΔΕΚ για ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα πολιτικής συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027».
- Στα σχέδια ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, είναι δυνατή η συμμετοχή ΜΚΟ, δεδομένου ότι αυτοί ασκούν οικονομική δραστηριότητα.

Μπορείτε να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος πολιτικής συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» (thalia.com.cy). Στην ιστοσελίδα περιλαμβάνεται ειδική ενότητα με όλες τις εγκυκλίους και κατευθυντήριες γραμμές της διαχειριστικής αρχής σχετικά με τις διαδικασίες ένταξης διαχείρισης και ελέγχου των συγχρηματοδοτούμενων έργων και προγραμμάτων. Επιπρόσθετα, αναρτάται όλο το πληροφοριακό υλικό από εκδηλώσεις, ημερίδες, ενημερωτικές εκστρατείες κ.τ.λ., που διοργανώνονται στα πλαίσια της επικοινωνίας και προβολής του προγράμματος.

Στα πιο πάνω πλαίσια αναρτώνται μεταξύ άλλων πληροφορίες για τις προσκλήσεις όλων των σχεδίων χορηγιών που απευθύνονται σε φορείς-οντότητες του ιδιωτικού τομέα, περιλαμβανομένων ΜΚΟ. Για κάθε πρόσκληση παρέχεται ο σχετικός σύνδεσμος για παραπομπή στην ιστοσελίδα του φορέα υλοποίησης, όπου είναι διαθέσιμο ολόκληρο το πληροφοριακό υλικό.

4. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ/ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

4.1 Οι ΜΚΟ να απολαμβάνουν φορολογικά οφέλη.

2025	11	Να απολαμβάνουν όλες οι ΜΚΟ φορολογικά οφέλη και να μην περιορίζεται μόνο στα Ιδρύματα. Η απαλλαγή να ισχύει για όλες τις νομικές οντότητες που έχουν φιλανθρωπικό έργο.	<u>2025-Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u>
2024	10		ΑναΔ: Οι υπηρεσίες κατάρτισης που παρέχονται από τους πιστοποιημένους από την ΑναΔ συντελεστές παροχής κατάρτισης (Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Δομές Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαιδευτές Επαγγελματικής Κατάρτισης), θεωρούνται εξαιρούμενες συναλλαγές από τον ΦΠΑ, νοουμένου ότι αφορούν προγράμματα κατάρτισης που παρέχονται στο πλαίσιο των Σχεδίων της ΑναΔ με συμμετέχοντες οι οποίοι είναι δικαιούχοι επιχορήγησης από την ΑναΔ.
2023	9		
2019	8		

2024-Υπουργείο Οικονομικών

Το Υπουργείο Οικονομικών έχει παραχωρήσει φορολογικά κίνητρα με απαλλαγή φορολογίας για τις δωρεές και τις συνεισφορές προς οποιοδήποτε εγκεκριμένο από τον Υπουργό Οικονομικών ως φιλανθρωπικό ίδρυμα. Εξετάζοντας το πρόβλημα της μη έγκρισης ή αναγνώρισης ως φιλανθρωπικά ιδρύματα για σκοπούς του άρθρου 9 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, σημειώνεται ότι αυτή γίνεται πάντα στα πλαίσια της νομοθεσίας και οποιαδήποτε εισήγηση εξετάζεται αρμοδίως σε συνεργασία με τα εμπλεκόμενα τμήματα.

Τα λειτουργικά έξοδα των οντοτήτων που αιτούνται αναγνώρισης δυνάμει του ίδιου άρθρου πρέπει να καλύπτονται από τις δωρεές που λαμβάνουν και από υπηρεσίες ατόμων που εργάζονται σε αυτές καθαρά σε εθελοντική βάση. Τα έσοδα υπό μορφή δωρεών από εκδηλώσεις δεν θεωρούνται εμπορικές δραστηριότητες και κατά συνέπεια αυτές φοροαπαλλάσσονται.

2023-Υπουργείο Οικονομικών

Το Υπουργείο έχει παραχωρήσει φορολογικά κίνητρα με τα οποία απαλλάσσει από τη φορολογία τις δωρεές ή τις συνεισφορές που γίνονται προς οποιοδήποτε φιланθρωπικό ίδρυμα εγκρίνεται ως τέτοιο από το Υπουργείο Οικονομικών. Η δράση των πιστοποιημένων φιλανθρωπικών ιδρυμάτων διευκολύνεται με την παροχή των φορολογικών αυτών κινήτρων, καθώς κατ' αυτό τον τρόπο ενισχύεται η χρηματοδότησή τους και η συμβολή τους στο έργο της φιλανθρωπίας.

4.2. Έγκριση/αναγνώριση ΜΚΟ ως φιλανθρωπικά ιδρύματα

2025	11	<p>Πρόβλημα μη έγκρισης/αναγνώρισης ΜΚΟ ως φιλανθρωπικά ιδρύματα για σκοπούς του άρθρου 9(1)(στ) της Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νομοθεσίας</p> <p>Πρόβλημα σύνδεσης τροφείων, πώλησης αντικειμένων ή άλλων εσόδων εκδηλώσεων, ως 'εμπορική δραστηριότητα' (προϋπόθεση όρων νόμου) για σκοπούς του άρθρου 9(1)(στ) της Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νομοθεσίας για την μη έγκριση/αναγνώριση ΜΚΟ ως φιλανθρωπικά ιδρύματα</p> <p><u>Σημείωση:</u> ΣΚΕ και άλλες ΜΚΟ, δεν έχουν μόνο φιλανθρωπικό έργο, αλλά εισπράττουν τροφεία και έσοδα από εκδηλώσεις που αξιοποιούνται μόνο για τα λειτουργικά τους έξοδα αλλά δεν αποτελούν κέρδη ή εμπορική/επενδυτική δραστηριότητα.</p>	2025- Δεν διατυπώθηκε θέση από κρατικό φορέα/αρμόδια αρχή
2024	10		
2023	9		

2024-Υπουργείο Οικονομικών

Εξετάζοντας το πρόβλημα της μη έγκρισης ή αναγνώρισης ως φιλανθρωπικά ιδρύματα για σκοπούς του άρθρου 9 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, σημειώνεται ότι αυτή γίνεται πάντα στα πλαίσια της νομοθεσίας και οποιαδήποτε εισήγηση εξετάζεται αρμοδίως σε συνεργασία με τα εμπλεκόμενα τμήματα. Τα λειτουργικά έξοδα των οντοτήτων που αιτούνται αναγνώρισης δυνάμει του ίδιου άρθρου πρέπει να καλύπτονται από τις δωρεές που λαμβάνουν και από υπηρεσίες ατόμων που εργάζονται σε αυτές καθαρά σε εθελοντική βάση. Τα έσοδα υπό μορφή δωρεών από εκδηλώσεις δεν θεωρούνται εμπορικές δραστηριότητες και κατά συνέπεια αυτές φοροαπαλλάσσονται.

2023-Υπουργείο Οικονομικών

Η αναγνώριση φιλανθρωπικών ιδρυμάτων για φορολογικούς σκοπούς γίνεται, όταν η δράση τους συνάδει με τις προϋποθέσεις που έχει θέσει ο Υπουργός Οικονομικών. Σε αυτές περιλαμβάνεται και πρόνοια μη διενέργειας εμπορικής ή επενδυτικής δραστηριότητας, για να παραμείνουν επικεντρωμένα στο φιλανθρωπικό τους έργο, βάσει των δωρεών που εισπράττουν. Εάν επιτραπεί η ίδια φορολογική απαλλαγή σε ιδρύματα που δραστηριοποιούνται εμπορικά, σημαίνει ότι λαμβάνουν ένα είδος κρατικής ενίσχυσης που τους προσδίδει ένα προνομιακό

καθεστώς. Δηλαδή, αν τους επιτραπεί να δρουν ακριβώς όπως οι αντίστοιχες κερδοσκοπικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά, τότε θα δημιουργηθούν συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού προς τις επιχειρήσεις αυτές.

4.3. Οι ΜΚΟ ως οντότητες υψηλού κινδύνου

2025	11	Η σύνδεση όλων των ΜΚΟ ως οντότητες υψηλού κινδύνου δημιουργεί αλυσιδωτά προβλήματα στις ΜΚΟ.
2024	10	

2024-Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου

Δεν υποβλήθηκε θέση των αρμόδιων στη Σύνοδο.

5. ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ/ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

5.1. Ο ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ— Αρμόδιος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

2025	11	<p>Ανάγκη τροποποίησης του Περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου με την εμπλοκή των ΜΚΟ.</p> <p>Σε κάθε Σύνοδο καταγράφονται προβλήματα σε σχέση με το Νόμο (βλ. Παράρτημα προηγούμενων αιτημάτων) τα οποία δεν μπορούν να επιλυθούν εάν δεν τροποποιηθεί η νομοθεσία.</p>	<p><u>2025-Υπουργείο Εσωτερικών</u></p> <p>Το Υπουργείο Εσωτερικών ήδη εργάζεται για την ενίσχυση των προνοιών του Νόμου (Ν. 104(Ι)/2017) τόσο στα πλαίσια του κράτους δικαίου όσο και σύμφωνα με τις συστάσεις του Financial Action Task Force (FATF) και της EU Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (Moneyval). Η διαβούλευση για το τροποποιητικό νομοσχέδιο έχει ολοκληρωθεί, τόσο μέσω της δημόσιας διαβούλευσης (econsultation.gov.cy), όσο και μέσω focus groups που έχουν λάβει χώρα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, για την κατάθεση των δικών τους εισηγήσεων αλλά και θεμάτων που τους απασχολούν σε σχέση με την εν λόγω τροποποίηση. Το Υπουργείο Εσωτερικών βρίσκεται στη διαδικασία εξέτασης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης και διαμόρφωσης του τελικού νομοσχεδίου.</p> <p>Όσον αφορά την υφιστάμενη νομοθεσία και την ερμηνεία και εφαρμογή της από τους Εφόρους, το Υπουργείο Εσωτερικών, συνεχίζει να εργάζεται για την</p>
-------------	----	--	---

		αντιμετώπιση τυχόν διαφορετικής ερμηνείας και/ή πρακτικής μέσω καθοδήγησης, εκπαίδευσης του προσωπικού των Εφόρων και σχετικές εγκυκλίους. Είναι σημαντικό όμως να τονιστεί ότι κάθε απόφαση του εκάστοτε Εφόρου, λαμβάνεται μετά από μελέτη των γεγονότων της κάθε υπόθεσης ξεχωριστά.
--	--	---

5.2. Ο ΠΕΡΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΡΑΝΩΝ ΝΟΜΟΣ – Αρμόδιος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

2025	11	<p>Ανάγκη τροποποίησης του Περί Διενέργειας Εράνων Νόμου.</p> <p>Σε κάθε Σύνοδο καταγράφονται προβλήματα σε σχέση με το Νόμο (βλ. Παράρτημα προηγούμενων αιτημάτων) τα οποία δεν μπορούν να επιλυθούν εάν δεν τροποποιηθεί η νομοθεσία.</p>	<p><u>2025-Υπουργείο Εσωτερικών</u></p> <p>Αναφορικά με τη δημοσιοποίηση του αποτελέσματος ενός εράνου, σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 14(1) του Περί Διενέργειας Εράνων Νόμου, «Εκαστος διοργανωτής τηρεί και υποβάλλει ακριβή λογαριασμό εσόδων και εξόδων την κατά περίπτωση αρμόδια Αρχή Αδειών, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία λήξης του εράνου...Η κατά περίπτωση αρμόδια Αρχή Αδειών, εάν ικανοποιηθεί ότι υπάρχουν ειδικοί προς τούτο λόγοι, δύναται να παρατείνει την ανωτέρω προθεσμία».</p> <p>Συναφώς αναφέρεται ότι σε περιπτώσεις υποβολής αιτημάτων από διοργανωτές για παραχώρηση παράτασης χρόνου για υποβολή απολογισμού εράνου, αυτά εξετάζονται σε συνεδρία της Αρχής Αδειών (και συνήθως εγκρίνονται).</p> <p>Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 14(1) του Περί Διενέργειας Εράνων Νόμου, «...Ο υποβαλλόμενος λογαριασμός εσόδων και εξόδων δημοσιεύεται σε δυο (2) ημερήσιες εφημερίδες...».</p> <p>Συναφώς αναφέρεται ότι οι διοργανωτές εράνων υποβάλλουν στην Αρμόδια Αρχή απολογισμό εράνου και αντίγραφα δημοσιεύσεων των αποτελεσμάτων εράνου στην ημερήσιο τύπο.</p> <p>Τέλος, σχετικά με το ζήτημα του διαχωρισμού μεταξύ των χρηματικών εράνων και των εράνων συλλογής ειδών, αυτό έχει ρυθμιστεί μέσω της με αρ. 73/2022 Κ.Δ.Π.</p>
------	----	--	--

		<p>Ειδικότερα, για εράνους που αφορούν στη συλλογή χρημάτων ή/και περιουσιακών στοιχείων, απαιτείται η εξασφάλιση άδειας εράνου από την κατά περίπτωση Αρχή Αδειών.</p> <p>Για εράνους που αφορούν στη συλλογή αναλώσιμων ειδών (είδη μικρής χρηματικής αξίας που η διάρκεια ζωής τους δεν ξεπερνά τους 12 μήνες και περιλαμβάνουν είδη ένδυσης και υπόδησης, παιδικά παιχνίδια μικρής αξίας και είδη πρώτης ανάγκης που καταναλώνονται ως τρόφιμα), θεωρείται ότι έχει εξασφαλιστεί άδεια εράνου αν ο διοργανωτής προβεί στις ενέργειες που αναγράφονται στο άρθρο (4) της Κ.Δ.Π. 73/2022.</p> <p>Σημειώνεται ότι εισηγήσεις θα ληφθούν υπόψιν σε μελλοντική τροποποίηση του εν λόγω Νόμου.</p>
--	--	--

5.3. Ο περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων Νόμος

2025	11	Ενημέρωση για το πώς θα μπορούσαν οι ΜΚΟ να λειτουργούν ως Κοινωνικές Επιχειρήσεις/ ή και Κοινωνικές Επιχειρήσεις .	<p>2025-Εφορος Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών/Εφορος Κοινωνικών Επιχειρήσεων</p> <p>Η θέση της αρμόδιας αρχής παραμένει η ίδια με το 2024.</p>
------	----	---	--

2024-Εφορος Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών/Εφορος Κοινωνικών Επιχειρήσεων

Το Γραφείο του Εφόρου έχει διευκρινίσει ότι **οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά από τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ)**. Ειδικότερα, με βάση τον περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων Νόμο:

(α) Κάθε Κοινωνική Επιχείρηση οφείλει να παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες στη βάση ενός επιχειρηματικού μοντέλου σύμφωνα με το οποίο πέραν του εβδομήντα τοις εκατόν (70%) των εσόδων της προέρχεται από επιχειρηματική δραστηριότητα

(β) Οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις, παρά τον κοινωνικό χαρακτήρα τους, δεν αποτελούν μη κερδοσκοπικές οντότητες. Ο περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων Νόμος υποχρεώνει κάθε Κοινωνική Επιχείρηση να εφαρμόζει αφενός προκαθορισμένες διαδικασίες και κανόνες σε ό,τι αφορά τη διανομή κερδών προκειμένου να διασφαλίζεται η οικονομική της βιωσιμότητα και αφετέρου να μεταφέρει στα μη διαθέσιμα προς διανομή αποθεματικά της καθορισμένο μέρος των κερδών για μελλοντική χρήση προς επίτευξη των σκοπών της

(γ) Ως Κοινωνική Επιχείρηση δύναται να εγγραφεί νομική οντότητα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα ως ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές ή με εγγύηση εγγεγραμμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εταιρειών Νόμου ή συνεργατική εταιρεία εγγεγραμμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου ή ομόρρυθμος ή ετερόρρυθμος συνεταιρισμός εγγεγραμμένος σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Συνεταιρισμών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμου.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποταθούν στην αρμόδια αρχή.

5.4. (Lobbying) Περί Διαφάνειας στις Διαδικασίες Λήψης Δημόσιων Αποφάσεων και Συναφών Θεμάτων

2025 2024	11	Εξαιρέση ΜΚΟ από πρόνοιες του Νόμου με βάση το άρθρο 6 αλλά και άλλων προβλημάτων που παρατηρούνται. Βάσει του άρθρου 6 (2) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (1), από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου εκπίπτουν(α)ζητήματα που άπτονται της εκτελεστικής ή/και της νομοθετικής εξουσίας και αφορούν-(iii) στην προστασία ανθρώπινων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών Σημείωση: Η εξαιρέση να γίνει είτε μέσα από το Νόμο, είτε μέσα από μία ανακοίνωση της αρμόδιας αρχής η οποία να διευκρινίζει το σημείο του άρθρου 6(2)(α)(iii).	<p><u>2025-Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς</u></p> <p>Η θέση της Αρχής παραμένει η ίδια με την γραπτή απάντηση της σε επιστολή ημερ. 8/4/25 προς το ΠΣΣΕ.</p> <p><u>2025 – Γραπτή απάντηση της Αρχής κατά της Διαφθοράς ημερ. 8/4/25 μετά από σχετικό ερώτημα επιστολής του ΠΣΣΕ</u></p> <p>Ο Νόμος αφορά τις ΜΚΟ και ενέχουν την υποχρέωση εγγραφής στη Βάση των προνοιών του νόμου στις περιπτώσεις που συμμετέχουν και εμπλέκονται σε διαδικασίες λήψης δημοσίων αποφάσεων με αξιωματούχους.</p> <p>Προγραμματίζεται σχετική παρουσίαση για το Νόμο από το ΠΣΣΕ σε συνεργασία με την Αρχή.</p>
	10		

2024-Αρχή κατά της Διαφθοράς

Δεν συμμετείχε στη Σύνοδο.

5.5. «Ο περί Πρωτοβουλίας των Πολιτών Νόμος

2025 2024	11	Άμεση ψήφιση του νομοσχεδίου που τιτλοφορείται «Ο περί Πρωτοβουλίας των Πολιτών Νόμος	<u>2025-Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης</u>
	10		
		(Το αίτημα καταγράφηκε τον Μάιο του 2025- Ισχύει εάν δεν ψηφιστεί μέχρι τη Σύνοδο)	Αυτό το διαχειρίζεται η Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου σε συνεργασία με την Νομική Υπηρεσία.

2024-Επίτροπος του Πολίτη

Δεν υποβλήθηκε θέση στη Σύνοδο.

6. ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΚΟ

<p>2025 2024</p>	<p>11 10</p>	<p>Παρακολούθηση της πρότασης Νόμου «Ο περί της Διαδικασίας της Δημόσιας Διαβούλευσης Νόμος του 2022»</p>	<p><u>2025-Επίτροπος Ισότητας</u></p> <p>Στο πλαίσιο και των επικεφαλίδων «Διαβούλευση» και «Διαφάνεια» που απασχόλησαν τη Σύνοδο και σε προηγούμενα χρόνια σημειώνονται τα ακόλουθα:</p> <p>Στο πλαίσιο των ήδη διαθέσιμων εργαλείων που υπάρχουν όπως η πλατφόρμα ηλεκτρονικής διαβούλευσης (e-consultation), το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων θεωρεί επιτακτικό και σημαντικό όπως γίνεται δημόσια διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών. Σε αυτό το πλαίσιο, κατά τη διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων πραγματοποιήθηκε σε πρώτο στάδιο διαβούλευση με κυβερνητικές αρχές, μη κυβερνητικές και άλλες οργανώσεις, ακαδημαϊκά ιδρύματα και άλλους φορείς. Πριν την τελική οριστικοποίηση της στρατηγικής, τέθηκε για δημόσια διαβούλευση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα. Η επίτευξη της ισότητας των φύλων προϋποθέτει τη συνεργασία όλων κυβερνητικών και μη φορέων και η συμβολή της κοινωνίας των πολιτών είναι απαραίτητη.</p> <p>Παράλληλα, στη βάση της Εθνικής Στρατηγικής, συστάθηκε Πλατφόρμα Κοινωνίας των Πολιτών η οποία κλήθηκε να ετοιμάσει την ενδιάμεση αξιολόγηση της στρατηγικής. Πέραν της Στρατηγικής, η εκάστοτε Επίτροπος προεδρεύει του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, ο οποίος αποτελείται από το Συμβούλιο και την Εθνική Επιτροπή. Μέλη των δύο σωμάτων είναι γυναικείες οργανώσεις, γυναικείες πολιτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις, και άλλες οργανώσεις με στόχο την προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών. Από το 2024, με τον περί Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων</p>
			<p>και περί Συναφών θεμάτων Νόμο, ο Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, ο ρόλος και η συνεργασία με την/τον Επίτροπο Ισότητας των Φύλων θεσμοθετήθηκαν. Οι εργασίες του Εθνικού Μηχανισμού υπήρξαν διαχρονικά σημαντικές.</p>

2024-Επίτροπος του Πολίτη

Δεν υποβλήθηκε θέση στη Σύνοδο.

<p>2025 2024</p>	<p>11 10</p>	<p>Καθορισμός Λειτουργού σε κάθε Δημόσια Υπηρεσία για πιο αποτελεσματική επικοινωνία με τις ΜΚΟ</p>	<p><u>2025- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u></p> <p>ΑνΑΔ: Η ΑνΑΔ λειτουργεί τηλεφωνικό κέντρο για εξυπηρέτηση του κοινού, από τις 7:00 μέχρι τις 18:00 καθημερινά (τηλέφωνο 22390300). Παράλληλα, οι λειτουργοί της ΑνΑΔ παρέχουν -όταν χρειαστεί- καθοδήγηση και υποστήριξη στους ενδιαφερομένους μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφώνου.</p> <p><u>2025-Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u></p> <p>Υπάρχουν Λειτουργοί με αυτά τα καθήκοντα τόσο στο Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, όσο και στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (σε κεντρικό επίπεδο και στις επαρχίες).</p> <p><u>2025-Επίτροπος Ισότητας</u></p> <p>Το Γραφείο μας είναι στη διάθεση των ΜΚΟ για επικοινωνία και συνεργασία στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που προκύπτουν από τον περί Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων και περί Συναφών Θεμάτων Νόμο του 2024. Σημειώνεται πως στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων (άρθρο 5(ι)), η Επίτροπος έχει τη δυνατότητα διεξαγωγής διαβουλεύσεων με μη κυβερνητικούς οργανισμούς και με την κοινωνία των πολιτών με στόχο την ενθάρρυνση της ενεργούς συμμετοχής τους στη διαμόρφωση των εθνικών στρατηγικών σχεδιασμών για την προώθηση της ισότητας των φύλων. Αυτή η αρμοδιότητα γίνεται έμπρακτα και διασφαλίζεται η συνεχής και εποικοδομητική συνεργασία με ΜΚΟ και την Κοινωνία των Πολιτών.</p>
------------------------------------	------------------	---	---

		<p><u>2025-Υφυπουργείο Τουρισμού</u></p> <p>Η θέση του Υφυπουργείου παραμένει η ίδια όπως το 2024.</p> <p><u>2025-Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης</u></p> <p>Σε σχέση με την εισήγηση για καθορισμό συγκεκριμένου λειτουργού σε κάθε δημόσια υπηρεσία με σκοπό την αποτελεσματικότερη επικοινωνία με τις ΜΚΟ, σημειώνεται ότι ήδη υπάρχει σχετική πρόνοια για τις δημόσιες διαβουλεύσεις.</p> <p>Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού ημερομηνίας 4.1.2024 και τον Οδηγό Διαβούλευσης, για κάθε δημόσια διαβούλευση ορίζεται συγκεκριμένος λειτουργός που είναι υπεύθυνος για το αντίστοιχο θέμα. Ο λειτουργός αυτός έχει σαφή καθήκοντα, στα οποία περιλαμβάνεται και η επικοινωνία με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, περιλαμβανομένων και των ΜΚΟ.</p> <p>Η υφιστάμενη πρακτική, η οποία περιλαμβάνει και τη χρήση της σχετικής διαδικτυακής πλατφόρμας για τη διενέργεια των διαβουλεύσεων, διασφαλίζει την επικοινωνία συγκεκριμένων δημόσιων λειτουργών με τους ενδιαφερόμενους φορείς.</p> <p>Για τα Προγράμματα Interreg υπάρχουν αναρτημένα στην ιστοσελίδα της ΓΔΑ στην ενότητα Ευρωπαϊκά Ταμεία και Προγράμματα / Ταμεία Πολιτικής Συνοχής / Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων Λειτουργών ανά Πρόγραμμα όπου μπορούν να επικοινωνούν οι ΜΚΟ.</p>
--	--	---

2024-Υφυπουργείο Τουρισμού

Είμαστε έτοιμοι να ανταποκριθούμε θετικά, εφόσον συμφωνήσουν σχετικά όλες οι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες.

7. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ/ΑΤΥΠΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

<p>2025 2024</p>	<p>11 10</p>	<p>Η εθελοντική προσφορά καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων και προσόντων που μπορούν να αποκτηθούν αλλά και να πιστοποιηθούν. Οι τρεις μηχανισμοί* που σχεδιάστηκε να δημιουργηθούν <u>δεν καλύπτουν την επικύρωση προσόντων και από εθελοντές που προσφέρουν εκτός του πλαισίου που καλύπτουν οι 3 Μηχανισμοί</u> και απαιτείται η δημιουργία ενός επιπλέον μηχανισμού.</p> <p>* Μηχανισμοί Επικύρωσης Μη Τυπικής / Άτυπης Μάθησης - Πιλοτική Εφαρμογή – α) ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ στα εκπαιδευτικά ιδρύματα, β) Youth Worker (όσοι εργάζονται για θέματα νεολαίας, γ) Επανεένταξης Ενηλίκων στα Εσπερινά Σχολεία λαμβάνοντας Υπόψη Πρότερη Μη Τυπική / Άτυπη Μάθηση.</p>	<p><u>2025- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u></p> <p>ΑνΑΔ: Η ΑνΑΔ, σε συνεργασία με τον ΟΝΕΚ, προωθεί την ανάπτυξη επαγγελματικού προτύπου για τον/την «Youth worker». Η δράση περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Την ανάπτυξη του προτύπου, σύμφωνα με τα Πρότυπα Επαγγελματικών Προσόντων (ΠΕΠ) που αναπτύσσονται από την ΑνΑΔ. (2) Την υποβολή του προτύπου στην ΑνΑΔ για έγκρισή του και εφαρμογή του για πιστοποίηση ατόμων στο πλαίσιο του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων (ΣΕΠ) που λειτουργεί η ΑνΑΔ. (3) Την ανάπτυξη πλαισίου καθοδήγησης υποψηφίων και σχετικών προγραμμάτων κατάρτισης. (4) Τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πλάνου επικοινωνίας. <p>Η ΑνΑΔ έχει ενσωματώσει τη μη τυπική και άτυπη μάθηση στον στρατηγικό της σχεδιασμό για την περίοδο 2025–2027, με στόχο την ενίσχυση της διά βίου μάθησης και την αναγνώριση δεξιοτήτων που αποκτώνται εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος. Η ΑνΑΔ παρέχει δυνατότητα στα άτομα που επιθυμούν, να αξιολογήσουν τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητές τους στη βάση ενός Προτύπου Επαγγελματικών Προσόντων (ΠΕΠ), ανεξάρτητα του τρόπου απόκτησής τους, σε πραγματικές συνθήκες εργασίας ή/και συνθήκες προσομοίωσης, με σκοπό την πιστοποίηση των επαγγελματικών τους προσόντων μέσω του ΣΕΠ. Υπάρχουν διάφορες διαδρομές ένταξης υποψηφίων στη</p>
------------------------------------	------------------	--	--

			<p>διαδικασία αξιολόγησης αναλόγως προηγούμενων προσόντων και σχετικής πείρας/προηγούμενης άτυπης μάθησης.</p> <p>Τα πιστοποιητικά Επαγγελματικών Προσόντων που απονέμονται στους επιτυχόντες, είναι ενταγμένα στο Κυπριακό Πλαίσιο Προσόντων (CyQF), το οποίο είναι συσχετισμένο με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) και αποτελούν αξιόπιστα και έγκυρα εφόδια για επαγγελματική σταδιοδρομία, διευκολύνοντας παράλληλα την κινητικότητα των κατόχων τους.</p> <p>Τα 167 ΠΕΠ που έχουν αναπτυχθεί ή/και επικαιροποιηθεί στο πλαίσιο του ΣΕΠ, καλύπτουν ένα μεγάλο μέρος των επαγγελμάτων της αγοράς εργασίας της Κύπρου. Τα ΠΕΠ αφορούν σε 9 δέσμες επαγγελμάτων και συγκεκριμένα στη Γεωργία και τρόφιμα (13 ΠΕΠ), στη Μεταποίηση (8 ΠΕΠ), στην Παροχή ενέργειας και διαχείριση αποβλήτων (12 ΠΕΠ), στις Κατασκευές (43 ΠΕΠ), στο Εμπόριο και άλλες υπηρεσίες (22 ΠΕΠ), στην Επιδιόρθωση οχημάτων και συσκευών (18 ΠΕΠ), στον Τουρισμό, ξενοδοχεία και εστιατόρια (22 ΠΕΠ), στην Εκπαίδευση, κατάρτιση και υποστηρικτικές δραστηριότητες (20 ΠΕΠ) καθώς και στις Τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας (9 ΠΕΠ).</p>
--	--	--	--

2024-ΥΠ. Παιδείας Αθλητισμού και Νεολαίας

Υπάρχει η κατανόηση ότι όντως οι πολίτες που συμμετέχουν σε τέτοιες δραστηριότητες

μαθαίνουν, αλλά υπάρχει ένα μεγάλο ζητούμενο: Τι μαθαίνουν, πώς επικυρώνεται και για ποιο σκοπό; Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του το υπουργείο έκαμε μια πιλοτική έρευνα για το θέμα αυτό και εντοπίστηκαν κάποιοι τομείς οι οποίοι θα μπορούσε και η μάθηση που επιτυγχάνεται να επικυρωθεί με κάποιο τρόπο και λέω συγκεκριμένα ότι σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με βάση το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο, θα μπορούσαν κάποιες μορφές μάθησης να αξιοποιηθούν για απόκτηση πιστωτικών μονάδων και με βάση τον αρμόδιο φορέα, τον ΔΙΠΑΕ, αυτές θα πρέπει να είναι επιπλέον του ελάχιστου αριθμού που απαιτείται για απόκτηση πτυχίου. Άρα, εδώ υπάρχει ένας δρόμος ο οποίος κατά κάποιο τρόπο και σ' έναν βαθμό επικυρώνει τη μάθηση.

Επίσης, ο Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου, σε συνεργασία με την ΑΝΑΔ, επεξεργάζεται τώρα και είναι στις προτεραιότητές του η ολοκλήρωση ενός επαγγελματικού προτύπου για τον youth worker, τον εργαζόμενο για τη νεολαία. Αυτό έχει δρομολογηθεί, είναι σε καλό δρόμο και θεωρώ ότι θα τελεσφορήσει σύντομα. Αυτό δίνει και μια ώθηση στον τομέα της νεολαίας και επίσης κάποιοι νέοι οι οποίοι έχουν αποκτήσει μάθηση από την εμπλοκή τους μπορούν να την αξιοποιήσουν εν μέρει, να αποκτήσουν αυτό το πρότυπο.

8. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2025	11	Συλλογή και ανάλυση οικονομικών δεικτών και στοιχείων για τη διάσταση του εθελοντισμού ώστε να διαφανεί η συμβολή του στην εθνική οικονομία , στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και την κοινωνία .	2025- Δεν διατυπώθηκε θέση από κρατικό φορέα/αρμόδια αρχή.
2024	10		
2023	9		

2024-Υπ. Οικονομικών

Η στατιστική υπηρεσία συλλέγει δεδομένα για τη συμμετοχή του πληθυσμού σε δραστηριότητες εθελοντισμού από το 2015 σε τακτική βάση μέσω ειδικής ενότητας της έρευνας εισοδήματος. Η ενότητα αυτή αναμένεται να επαναληφθεί το 2025 και το 2028.

2023-Υπουργείο Οικονομικών

Η Στατιστική Υπηρεσία συλλέγει δεδομένα για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες εθελοντισμού από το 2015 μέχρι και το 2022 σε τακτική βάση μέσω της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης.

9. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΙΒΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ/ΥΠΟΔΟΜΕΣ/ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

2025	11	Συμμετοχή ΜΚΟ/ευπαθών ομάδων στη λήψη αποφάσεων σχεδιασμού έργων/υποδομών ώστε να είναι προσβάσιμα και φιλικά προς ευπαθείς ομάδες (π.χ. ΑμΕΑ, Τρίτη ηλικία, κ.ά.) Σκοπός: Δημιουργία Φιλικών πόλεων/ορεινών περιοχών /φιλικά ηλικιακών πόλεων/ορεινών περιοχών	<u>2025-Ένωση Δήμων</u> Η Ένωση Δήμων θα βρίσκεται σε άμεση επαφή με την ΚΥΣΟΑ και τους Δήμους ώστε να έχουμε μια ομοιόμορφη πολιτική που συνεχώς θα βελτιώνεται προς όφελος των Ατόμων με Αναπηρία.
2024	10		

2024-Ένωση Δήμων

Τοπικές Αρχές και Εθελοντές μπορούν να συμβάλουν στην πρόληψη πολλών κοινωνικών προβλημάτων. Με ένα θεσμικά αναβαθμισμένο ρόλο, Δήμοι και Εθελοντικές Οργανώσεις θα μπορούν σε τοπικό ή και επαρχιακό επίπεδο, να δημιουργήσουν προγράμματα, που κάθε χρόνο θα αναπτύσσονται και θα βελτιώνονται. Θα υπάρχει καλύτερη πρόληψη και έγκαιρη ανταπόκριση για πολλά κοινωνικά προβλήματα ενώ ακόμη και φαινόμενα βίας στην οικογένεια, σεξουαλικής κακοποίησης, εμπορίας προσώπων, χρήσης ουσιών εξάρτησης, αβοήθητων ευάλωτων ατόμων, αστέγων, κ.α. θα μπορούν να εντοπιστούν και να υποβοηθηθούν από τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες πιο έγκαιρα και πιο αποτελεσματικά.

<p>2025 2024</p>	<p>11 10</p>	<p>Βελτίωση της προσβασιμότητας σε κτίρια, δομές, κοινωνικές υπηρεσίες για κοινωνική ενσωμάτωση και συμμετοχή των ευπαθών ομάδων σε πολιτιστικούς, αθλητικούς χώρους, χώρους ψυχαγωγίας, υπηρεσίες, κ.ά.</p>	<p><u>2025-Αστυνομία Κύπρου</u></p> <p>Όσο αφορά τις μελέτες όλων των νέων κτηρίων λαμβάνονται υπόψη οι πρόνοιες της Νομοθεσίας που αφορούν την προσβασιμότητα και αυτά είναι προσβάσιμα από άτομα με αναπηρίες. Επιπρόσθετα τα υφιστάμενα κτήρια της Αστυνομίας διαθέτουν χώρους στάθμευσης και ράμπες και όπου είναι εφικτό δημιουργούνται χώροι υγιεινής για άτομα με αναπηρίες. Παράλληλα το έτος 2024, η Αστυνομία προχώρησε στην μετακίνηση όλων των θυροτηλεφώνων των Αστυνομικών Σταθμών παγκύπρια στο προβλεπόμενο ύψος, με στόχο τη διευκόλυνση των ατόμων με αναπηρία στην εύκολη και αυτόνομη πρόσβαση στο θυροτηλέφωνο/κουδούνι, για είσοδο στους Αστυνομικούς Σταθμούς και τη διασφάλιση σε ίση βάση με τους άλλους, στην πρόσβαση των ατόμων αυτών στις εγκαταστάσεις της Αστυνομίας.</p> <p><u>2025-Ένωση Κοινοτήτων</u></p> <p>Η θέση της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου παραμένει η ίδια όπως το 2024</p> <p>Εκφράζουμε την υποστήριξή μας στην προσπάθεια που καταβάλλεται, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα έργα, οι υποδομές και τα κτίρια θα είναι εύκολα προσβάσιμα και φιλικά στη χρήση τους από τις ευπαθείς ομάδες, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζουμε ότι θα πρέπει να δημιουργηθεί δίκτυ ασφαλείας για την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών που προκύπτουν για τους κατοίκους των ορεινών κοινοτήτων, που οφείλονται στη γεωγραφική απομόνωση, στον κατακερματισμό και τη γήρανση του πληθυσμού των περιοχών αυτών.</p> <p>Υποστηρίζουμε ότι θα πρέπει να δημιουργηθεί δίκτυ ασφαλείας για την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών που προκύπτουν για τους κατοίκους των ορεινών κοινοτήτων, που οφείλονται στη</p>
------------------------------------	------------------	--	--

		γεωγραφική απομόνωση, στον κατακερματισμό και τη γήρανση του πληθυσμού των περιοχών αυτών.
--	--	--

2024-Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως

Αναφορικά με τα καθίσματα για άτομα με κινητικά προβλήματα σε αγωνιστικούς χώρους. Απορρίπτουμε σε κάποιες περιπτώσεις, γιατί έχουμε πλήρη επίγνωση των δυσκολιών που προκύπτουν σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και δη μιας πυρκαγιάς και πόσο επηρεάζονται τα άτομα αυτά από μια μαζική φυγή. Άρα, εγώ θα πρότεινα να γίνουν κάποιες επαφές εκ μέρους του συνδέσμου με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, με την Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου ή με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, ούτως ώστε να τοποθετούνται αυτά τα άτομα κοντά σε εξόδους διαφυγής, σίγουρα να συνοδεύονται και σίγουρα, εάν καταστεί δυνατόν, να υπάρχουν δικές τους έξοδοι διαφυγής, που να μην επηρεάζονται από τον άλλο κόσμο σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Αυτό θα είναι η καλύτερη περίπτωση.

2024-Υπ. Μεταφορών

Από το 2020 και μετά έχουν υπογραφεί τα νέα συμβόλαια για τις δημόσιες επιβατικές μεταφορές, όπου η υποχρέωση όλων των αναδόχων είναι να παρέχουν προσβάσιμες υπηρεσίες σε όλο τον κόσμο. Άρα, στο γενικό πλαίσιο όλα τα λεωφορεία μας που υπάρχουν αυτή τη στιγμή και κυκλοφορούν στα πλαίσια των δημόσιων επιβατικών μεταφορών είναι προσβάσιμα σε άτομα μειωμένης κινητικότητας.

Γίνεται προσπάθεια για βελτιστοποίηση του δικτύου σε όλες τις επαρχίες. Είναι υποχρέωση των αναδόχων να παρουσιάσουν το δίκτυο που θα πρέπει να τρέχουν για τα επόμενα δέκα χρόνια, που αυτό αξιολογείται κάθε χρόνο. Αυτή τη στιγμή είμαστε στη φάση επαναξιολόγησης του δικτύου της Λευκωσίας και αξιολόγησης των υπόλοιπων εταιρειών, λόγω του ότι υπήρχε καθυστέρηση στην υπογραφή των συμβολαίων.

Όσον αφορά άλλα θέματα, είναι τιμολογιακή πολιτική άτομα μειωμένης κινητικότητας να μπορούν να κυκλοφορούν δωρεάν με τα λεωφορεία των δημόσιων επιβατικών μεταφορών, οι συνταξιούχοι με μειωμένο κατά 50% εισιτήριο, οι χαμηλοσυνταξιούχοι εντελώς δωρεάν. Έχουμε τους μαθητές για τους οποίους έγινε ένα νέο, πρόσφατο σχέδιο για €30 χρονιαία, έχουμε τις τρίτεκνες οικογένειες και τις πολύτεκνες οικογένειες όπου μόνο το ένα παιδί υποχρεούται να αγοράσει εισιτήριο, οι υπόλοιποι μπορούν να κυκλοφορούν δωρεάν και η τιμή του εισιτηρίου είναι επιδοτούμενη από το κράτος €30 χρονιαία.

2024-Ένωση Κοινοτήτων

Εκφράζουμε την υποστήριξή μας στην προσπάθεια που καταβάλλεται, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα έργα, οι υποδομές και τα κτίρια θα είναι εύκολα προσβάσιμα και φιλικά στη χρήση τους από τις ευπαθείς ομάδες, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζουμε ότι θα πρέπει να

δημιουργηθεί δίκτυ ασφαλείας για την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών που προκύπτουν για τους κατοίκους των ορεινών κοινοτήτων, που οφείλονται στη γεωγραφική απομόνωση, στον κατακερματισμό και τη γήρανση του πληθυσμού των περιοχών αυτών.

Υποστηρίζουμε ότι θα πρέπει να δημιουργηθεί δίκτυ ασφαλείας για την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών που προκύπτουν για τους κατοίκους των ορεινών κοινοτήτων, που οφείλονται στη γεωγραφική απομόνωση, στον κατακερματισμό και τη γήρανση του πληθυσμού των περιοχών αυτών.

2025	11	<p>Βελτίωση της διακίνησης στις ορεινές περιοχές (ή που μετακινούνται από τις πόλεις στις ορεινές περιοχές)</p> <p>Λόγω της γεωγραφικής απομόνωσης, του κατακερματισμού, της χαμηλής πυκνότητας και της γήρανσης του πληθυσμού και των ιδιαίτερων συνθηκών διαβίωσης, χρειάζεται να βελτιωθεί η διακίνηση για κάλυψη των κοινωνικών αναγκών.</p>	2025- Δεν διατυπώθηκε θέση από κρατικό φορέα/αρμόδια αρχή.
2025	11	<p>Ανάγκη ανανέωσης της θητείας της Συμβουλευτικής Επιτροπής Προσβασιμότητας που διέπεται από τους περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμούς.</p> <p>Η θητεία της Επιτροπής δεν έχει ανανεωθεί από το 2021.</p>	2025- Δεν διατυπώθηκε θέση από κρατικό φορέα/αρμόδια αρχή.
2025 2024	11 10	<p>Δημιουργία ή επιδιόρθωση λωρίδων διάβασης και εξοπλισμού στα σημεία διασταυρώσεων για άτομα με οπτική αναπηρία για καλύτερη προσβασιμότητα σε πεζοδρόμια και κεντρικούς δρόμους και στα σημεία διασταύρωσης να υπάρχει η δυνατή ακουστική.</p>	2025- Δεν διατυπώθηκε θέση από κρατικό φορέα/αρμόδια αρχή

2024-Υπ. Μεταφορών

Το Τμήμα Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων προωθεί εδώ και τρία χρόνια την αγορά και εγκατάσταση στο οδικό δίκτυο συστημάτων για υποβοήθηση ατόμων με αναπηρία και ατόμων με οπτική αναπηρία, για να διασταυρώνουν σε φωτοελεγχόμενες συμβολές ή φωτοελεγχόμενες διαβάσεις τύπου «pelican» με μεγαλύτερη ασφάλεια. Συγκεκριμένα, έχουν αγοραστεί και εγκατασταθεί νέα κομβία πεζών σε πέραν των εκατό διαβάσεων πεζών τύπου «pelican» υφιστάμενων και νέων, καθώς και σε πέραν των ογδόντα φωτοελεγχόμενων συμβολών παγκύπρια. Τα κομβία αυτά περιλαμβάνουν σήματα αφής για τυφλούς, Braille, ειδικά σύμβολα τόξα, καθώς και ακουστικά ηχεία ή ηχητικό για εντοπισμό του κομβίου, ενώ μπορεί να ενεργοποιηθούν χωρίς επαφή, είναι ανέπαφα δηλαδή, touchless, ενώ έχουμε εγκαταστήσει και ταυτόχρονα συστήματα αντίστροφης μέτρησης για πεζούς. Το Τμήμα Δημοσίων Έργων θα προωθήσει τα συγκεκριμένα συστήματα σε όλες τις νέες εγκαταστάσεις φώτων τροχαίας παγκύπρια σε έργα που εκτελεί το τμήμα, καθώς και πολεοδομικά έργα. Σταδιακά επίσης θα γίνεται αντικατάσταση των παλαιών κομβίων πεζών με νέα, ενώ ταυτόχρονα γίνεται και η εγκατάσταση πινακίδων πληροφόρησης στα σημεία τα οποία διασταυρώνει ο πεζός για υποβοήθηση σε φωτοελεγχόμενες συμβολές και διαβάσεις πεζών.

10. ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΕ ΜΚΟ

2025	11	Τα κτήρια, οικόπεδα που διατίθενται στους δήμους/κοινότητες από άτομα χωρίς κληρονόμους να παραχωρούνται στις ΜΚΟ για σκοπούς στέγασης και στήριξης των προγραμμάτων τους.	2025- Δεν διατυπώθηκε θέση από κρατικό φορέα/αρμόδια αρχή.
------	----	---	--

11. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

2025	11	Ανάγκη χαρτογράφησης ΑμεΕΑ για διαχείριση ζητημάτων σε περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης .	2025- Δεν διατυπώθηκε θέση από κρατικό φορέα/αρμόδια αρχή.
2024	10		

2024-Υπ. Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Αναφορικά με το μητρώο καταγραφής αναπήρων, οι οποίοι μπορεί να είναι σε κατοικίες ή ακόμα και σε συγκεκριμένα δωμάτια σε περίπτωση που προκύψουν θέματα έκτακτης ανάγκης. Και δεν λέω για μια πυρκαγιά, γιατί μια πυρκαγιά είναι ένα μεμονωμένο περιστατικό, το οποίο σίγουρα, όταν και εφόσον φτάσουμε εκεί ως Πυροσβεστική Υπηρεσία, θα ενημερωθούμε ότι κάποιος είναι μέσα ή υπάρχει άτομο με αναπηρία και πρέπει να το βοηθήσουμε. Μιλώ για περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να προκύψει ένας σεισμός και υπάρχει μία μαζική καταστροφή, υπάρχει μία κρίση ουσιαστικά στο κράτος. Και εκεί οι πληροφορίες οι οποίες έρχονται είναι πάρα πολλές και αντιλαμβάνεστε δεν είναι τόσο εύκολο να γίνει σωστή διαχείριση.

Να έρθουν σε μία επαφή και μαζί μας φυσικά, δεν το απορρίπτουμε, και με την Αστυνομία, αλλά κυρίως με την Πολιτική Άμυνα και το Υπουργείο Εσωτερικών, που είναι κάτω απ' αυτούς η ανταπόκριση, η ουσιαστική ανταπόκριση σε περίπτωση κρίσης και γι' αυτό υπάρχει και το ειδικό σχέδιο δράσης σε περιπτώσεις σεισμών, ούτως ώστε να γίνει αυτή η καταγραφή.

Συναινούμε να υπάρχουν σίγουρα τηλέφωνα συνδέσμων αυτών των ατόμων, τα οποία μπορεί να εμπλέκονται στο συγκεκριμένο, αλλά πρέπει να βρεθεί και ο μηχανισμός να γίνεται επικαιροποίηση αυτού του καταλόγου. Δεν είναι μια φορά και τελειώνει. Και σίγουρα πρέπει να βρεθεί και ο μηχανισμός της ενημέρωσης της Πυροσβεστικής ή οποιασδήποτε άλλης αρμόδιας αρχής έκτακτης ανάγκης ότι «υπάρχει εκεί άτομο με αναπηρία, δώστε ροτεραιότητα», γιατί, σε περίπτωση σεισμού, οι περιπτώσεις κατάρρευσης κτιρίων θα είναι πάρα επικαιροποίησης πολλές, πάρα πολλές.

2025	11	Ανάγκη σχεδιασμού και δημιουργίας κέντρων βραχείας διαμονής, μέχρι 2 μηνών για τις ευπαθείς ομάδες.	<u>2025- Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u> Στα πλαίσια του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων (ΥΚΕ) ήδη επιχορηγούνται δύο Φορείς που λειτουργούν προγράμματα βραχείας φιλοξενίας για ΑΜΕΑ.
2025	11	Αναθεώρηση της στέρσης επαγγελματικής άδειας οδηγών/πρώην χρηστών ουσιών, με τις απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας.	2025- Δεν διατυπώθηκε θέση από κρατικό φορέα/αρμόδια αρχή.

2025	11	Νοηματική μετάφραση στις συνεδρίες της ολομέλειες του σώματος της Βουλής και των κοινοβουλευτικών επιτροπών Να ενταχθεί η νοηματική και στις online πλατφόρμες.	2025- Δεν διατυπώθηκε θέση από κρατικό φορέα/αρμόδια αρχή.
2024	10		
2023	9		

Σημείωση για τις ΜΚΟ (11^η Σύνοδο):

Όσα αιτήματα δεν περιλήφθηκαν στο έγγραφο μπορούν να υποβληθούν τη μέρα της Συνόδου αφού δίνεται ο λόγος στους συμμετέχοντες να κάνουν προφορική παρέμβαση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ/ΜΚΟ

2024	10	<p>Σχεδιασμός Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την ανάπτυξη του εθελοντισμού και των ΜΚΟ.</p> <p>(Οικονομική ενίσχυση ΠΣΣΕ για ανάθεση σε εμπειρογνώμονες)</p>	<p>2025-Στην προπαρασκευαστική συνεδρία των Βουλευτών της Συνόδου αποφασίστηκε να συσταθεί Ομάδα Εργασίας για την περαιτέρω προώθηση του θέματος.</p> <p><u>2024- ΥΠ. Οικονομικών</u></p> <p>Το Υπουργείο Οικονομικών θα εξετάσει την οικονομική πτυχή του θέματος, εφόσον υποβληθεί τέτοιο αίτημα με λεπτομέρειες υλοποίησης. Η διαφανής και αξιοκρατική οικονομική στήριξη προς τις ΜΚΟ είναι κεφαλαιώδους σημασίας, περιλαμβανομένης και της αναβάθμισης των αναγκαίων υποδομών, ούτως ώστε να μπορούν να συνεχίσουν και να βελτιώνουν το έργο που προσφέρουν στην κοινωνία.</p> <p><u>2019-2023-Δεν υποβλήθηκε θέση από κρατικό φορέα.</u></p>
2023	9		
2019	8		

Φορολογικά/Οικονομικά θέματα

2024	10	<p>Μείωση τιμών χρέωσης ηλεκτρικής ενέργειας για τις εθελοντικές/μη κυβερνητικές οργανώσεις.</p>	<p><u>2024-Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού</u></p> <p>Το Υπουργείο μας πιστεύει ότι η τελική λύση του προβλήματος και η μείωση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας θα επέλθουν με την έλευση του φυσικού αερίου και προς αυτή την κατεύθυνση προχωρούμε. Όμως έχουμε αυξήσει σημαντικά τα σχέδια στήριξης των καταναλωτών για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων για τον γενικό πληθυσμό, αλλά ιδιαίτερα για τις ευάλωτες ομάδες. Ενδεικτικά, να πούμε ότι είχαν ληφθεί το 2022 13 000 αιτήσεις και το 2024 έχουμε λάβει αιτήσεις πέραν των 26 000 και το κόστος υλοποίησης αυτών των αιτήσεων είναι γύρω στα €30 εκατομ. Έχει γίνει μεγάλη προσπάθεια για ενίσχυση της επιδότησης των ευάλωτων ομάδων τους τελευταίους μήνες.</p> <p>Δυστυχώς, η ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν επιτρέπει οποιαδήποτε μείωση σε οργάνωση ή εταιρεία ή οποιονδήποτε άλλο οργανισμό. Η νομοθεσία επιτρέπει τη χορηγία μόνο σε ευάλωτους πελάτες και αυτοί οι πελάτες πρέπει να είναι φυσικά πρόσωπα. Αυτή την ευρωπαϊκή νομοθεσία την έχουμε μεταφέρει και στην εθνική μας νομοθεσία.</p>
2023	9		
2019	8		

<p><u>2023 - Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού</u></p> <p>Ισχύει το πιο κάτω, όμως το αίτημα έχει σημειωθεί και θα εξεταστεί εκ νέου.</p>		
--	--	--

			<p><u>2019-Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού</u></p> <p>Οι εθελοντικές/μη κυβερνητικές οργανώσεις <u>δεν μπορούν να καταστούν δικαιούχοι</u> της Ειδικής Διατίμησης με Κώδικα 08.</p> <p>Με βάση την απάντηση του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, σύμφωνα με το άρθρο 94 των περί Ρύθμισης Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι 2017 (Νόμος) στις κατηγορίες ευάλωτων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας δύναται να εντάσσονται μόνο κατηγορίες οικιακών πελατών που πληρούν τις πρόνοιες του Νόμου. Με βάση την τελευταία Απόφαση του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ημερομηνίας 1/12/2016 και το σχετικό Διάταγμα που εκδόθηκε, δικαιούχοι της Ειδικής Διατίμησης του Κώδικα 08 είναι οχτώ κατηγορίες ευάλωτων οικιακών καταναλωτών σύμφωνα με τα διάφορα επιδόματα που λαμβάνουν από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.</p>
2024	10	Διευκολύνσεις χρήσης φωτοβολταϊκών από τις ΜΚΟ	<p><u>2024-Υπ. Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού</u></p> <p>Για τις ενεργειακές κοινότητες αναμένεται η ολοκλήρωση των κανονισμών λειτουργίας τους από τη ΡΑΕΚ και με την ολοκλήρωση αυτή θα έχουμε σχετικό σχέδιο από το υπουργείο μας, για να δούμε πώς θα προχωρήσουμε. Άρα, και αυτό βρίσκεται σε εξέλιξη εν αναμονή της ολοκλήρωσης των κανονισμών από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου.</p>
2024	10	Να εξεταστεί το ενδεχόμενο ποσοστό των κερδών από το καζίνο να διατίθεται στις ΜΚΟ για σκοπούς ενίσχυσης του έργου τους.	<p><u>2024-Υφυπουργείο Τουρισμού</u></p> <p>Όλα τα έσοδα που εισπράττονται από την Εθνική Αρχή Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνο (ΕΑΠΕΚ), κατατίθενται απευθείας στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας και περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του κράτους βάσει νομοθεσίας. (Ν.124(Ι)/2015). Σύμφωνα με το άρθρο 9 (2) του Νόμου 124 (Ι) 2015, η ΕΑΠΕΚ, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων της, συστήνει και λειτουργεί, στη βάση ποσοστού των εσόδων της που εισπράττονται από το ετήσιο τέλος άδειας, Ταμείο Αποκατάστασης Εθισμένων στον Τζόγο Ατόμων, μέσω του οποίου προωθούνται δράσεις για άμβλυνση των αρνητικών επιπτώσεων στον κοινωνικό ιστό από το παίγνιο, οι οποίες αφορούν την απόκτηση και διάχυση γνώσεων, εκστρατείες</p>

			<p>πρόληψης, αποκατάστασης καθώς και διαχείρισης παράνομου τζόγου. Υπό τα πιο πάνω δεδομένα, από τη μια, δεν μπορεί να ικανοποιηθεί η εισήγηση των ΜΚΟ, αλλά, από την άλλη, η αρμόδια αρχή, η οποία με βάση τη σχετική νομοθεσία είναι η ΕΑΠΕΚ, λαμβάνει μέτρα για περιορισμό των επιπτώσεων από το παίγνιο πάνω στην κοινωνία.</p>
<p>2024 2023 2019</p>	<p>10 9 8</p>	<p>Εκπτώσεις προς τις εθελοντικές οργανώσεις για τα δημοτικά τέλη, λογαριασμούς κοινήςωφελείας τηλεπικοινωνία, ηλεκτρισμό και νερό, κ.ά.</p>	<p><u>2024-Υπ. Ενέργειας Εμπορίου και Βιομηχανίας</u></p> <p>Ως Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας έχουμε εντοπίσει ένα από τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο καταναλωτής και αυτό είναι το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας. Το υπουργείο μας πιστεύει ότι η τελική λύση του προβλήματος και η μείωση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας θα επέλθουν με την έλευση του φυσικού αερίου και προς αυτή την κατεύθυνση προχωρούμε. Όμως έχουμε αυξήσει σημαντικά τα σχέδια στήριξης των καταναλωτών για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων για τον γενικό πληθυσμό, αλλά ιδιαίτερα για τις ευάλωτες ομάδες. Ενδεικτικά, να πούμε ότι είχαν ληφθεί το 2022 13 000 αιτήσεις και το 2024 έχουμε λάβει αιτήσεις πέραν των 26 000 και το κόστος υλοποίησης αυτών των αιτήσεων είναι γύρω στα €30 εκατομ. Έχει γίνει μεγάλη προσπάθεια για ενίσχυση της επιδότησης των ευάλωτων ομάδων τους τελευταίους μήνες.</p> <p>Το θέμα της μείωσης των τιμών χρέωσης της ηλεκτρικής ενέργειας για τις εθελοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, αυτό το έχουμε εξετάσει. Δυστυχώς, η ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν επιτρέπει οποιαδήποτε μείωση σε οργάνωση ή εταιρεία ή οποιονδήποτε άλλο οργανισμό. Η νομοθεσία επιτρέπει τη χορηγία μόνο σε ευάλωτους πελάτες και αυτοί οι πελάτες πρέπει να είναι φυσικά πρόσωπα. Αυτή την ευρωπαϊκή νομοθεσία την έχουμε μεταφέρει και στην εθνική μας νομοθεσία.</p>
<p>2024 2023</p>	<p>10 9</p>	<p>Αίτημα για αφορολόγητο αυτοκίνητο για ΜΚΟ που η δράση και τα προγράμματα τους σχετίζονται με τη μεταφορά ευπαθών ομάδων.</p>	<p><u>2024-Υπ. Οικονομικών</u></p> <p>Σε σχέση με το αίτημα για αφορολόγητο αυτοκίνητο για ΜΚΟ όπου η δράση και τα προγράμματα σχετίζονται με τη μεταφορά ευπαθών ομάδων η δυνατότητα παραχώρησης απαλλαγής από τον εισαγωγικό δασμό και τον ΦΠΑ σε ΜΚΟ που είναι εγγεγραμμένες στη Δημοκρατία ως ευαγείς ή φιλανθρωπικοί οργανισμοί βάσει της νομοθεσίας αφορά ασθενοφόρα που εισάγονται από τους</p>
			<p>οργανισμούς που προσφέρονται δωρεάν από πρόσωπα ή οργανισμούς εγκατεστημένους εκτός του τελωνειακού εδάφους της κοινότητας.</p>

			<u>2023-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u> X (Δεν υποβλήθηκαν)
2024	10	Μείωση Χρεώσεων , Περιορισμών των ΜΚΟ στις συναλλαγές τους με τα τραπεζικά ιδρύματα.	<u>2024-Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου</u> Δεν υποβλήθηκε θέση των αρμόδιων στη Σύνοδο.
2024	10	Επιστροφή του ΦΠΑ στις ΜΚΟ	<u>2024-Υπ. Οικονομικών</u> Επιστροφή ΦΠΑ διενεργείται στα πλαίσια της περί ΦΠΑ νομοθεσίας, που επιτάσσει ότι η επιστροφή ΦΠΑ διενεργείται για συναλλαγές υποκειμένου στο υπό φόρου πρόσωπο, όταν ο φόρος επί των αγορών του υπερβαίνει το ποσό του φόρου επί των πωλήσεων του με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται. Δεν προβλέπεται οποιαδήποτε διάταξη για επιστροφή σε πρόσωπα που δεν διενεργούν φορολογητέες συναλλαγές για σκοπούς ΦΠΑ. Η επιβολή μειωμένου συντελεστή επίσης καθορίζεται από το κοινοτικό κεκτημένο, όπου καθορίζονται οι πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών που υπόκεινται σε μειωμένο συντελεστή.
2023	9	Ευνοϊκότερη μεταχείριση στην πληρωμή του ΦΠΑ και ίσως και με μειωμένο συντελεστή	<u>2023-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u> X

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΜΚΟ/ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΕΛΩΝ/ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ/Προηγούμενα αιτήματα

2019	8	Απαλλαγή καταβολής τέλους επιθεώρησης για την εξασφάλιση πιστοποιητικού καταλληλότητας από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	<u>2019 ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u> <u>Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών</u> Σύμφωνα με τη νομοθεσία δεν παρέχεται η δυνατότητα απαλλαγής από την καταβολή του τέλους για επιθεωρήσεις ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, που διενεργούνται από το Τμήμα.
2019	8	Απαλλαγή καταβολής τέλους εξασφάλισης Άδειας Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών	<u>2025-Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας</u>

			<p>Η υποχρέωση για εξασφάλιση Άδεια Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών έχει εκλείψει μετά τη δημοσίευση των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Εγκατάσταση, Λειτουργία, Συντήρηση και Έλεγχος Εγκαταστάσεων Υγραερίου) Κανονισμών του 2021 (Κ.Δ.Π. 189/2021) και των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Εγκαταστάσεις Υγρών Πετρελαιοειδών) Κανονισμών του 2024 (Κ.Δ.Π. 173/2024).</p> <p><u>2019 ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u></p> <p><u>Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας</u></p> <p>Δεν μπορεί να ικανοποιηθεί - Η Περί Πετρελαιοειδών Νομοθεσία δεν παρέχει οποιαδήποτε ευελιξία εξαίρεσης οποιουδήποτε οργανισμού από την καταβολή τελών για έκδοση Άδειας Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών.</p>
--	--	--	--

2024 2019	10 8	<p>Απαλλαγή καταβολής τέλους έκδοσης πιστοποιητικού καταλληλότητας από το Τμήμα Υγειονομικών Υπηρεσιών για τις εθελοντικές/μη κυβερνητικές οργανώσεις.</p> <p>(Αφού δεν μπορεί να γίνει άλλη διευθέτηση βάσει της θέσης των αρμόδιων υπηρεσιών του 2023) να εξεταστεί η κάλυψη τους από την Κρατική Ενίσχυση ή/και το ΓΕΣΥ).</p>	<p><u>2025 – Θέση Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας για τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας</u></p> <p>Δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες των ΥΚΕ, η αξιολόγηση του αιτήματος απαλλαγής καταβολής τέλους για έκδοση του συγκεκριμένου πιστοποιητικού.</p> <p>Όσον αφορά το αίτημα κάλυψής τους από την Κρατική Ενίσχυση, αναφέρεται ότι μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων καλύπτεται μέρος των λειτουργικών εξόδων και όχι συγκεκριμένα έξοδα.</p> <p><u>2024-Υπουργείο Υγείας</u></p> <p><u>2024-Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας</u></p> <p>Δεν υποβλήθηκε η θέση των αρμόδιων αρχών στη Σύνοδο. *ΟΚΥΠΥ</p> <p>Ο ΟΚΥΠΥ έχει ενημερώσει ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του.</p>
---------------------	---------	---	--

			<p><u>2019-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u></p> <p><u>Υγειονομικές Υπηρεσίες</u></p> <p><u>Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας</u></p> <p>Δεν μπορούν να ικανοποιηθούν.</p> <p>Από την πλευρά των Υγειονομικών Υπηρεσιών εκφράστηκε η βούληση για ικανοποίηση του αιτήματος νοουμένου ότι θα υπάρξει συνεργασία με Υπηρεσίες / Τμήματα που ζητούν τα πιστοποιητικά. Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας επεσήμαναν ότι «οποιαδήποτε άλλη διευθέτηση θα έχει ως αποτέλεσμα να μην γίνονται οι έλεγχοι στο βαθμό που ορίζεται από τη νομοθεσία και θα αποτελέσει διάκριση σε σχέση με άλλα παρόμοια προγράμματα που λειτουργούν από ιδιωτικούς ή άλλους Φορείς και η λειτουργία τους διέπεται από την ίδια Νομοθεσία».</p>
--	--	--	--

2024 2019	10 8	Δωρεάν μικροβιολογικές αναλύσεις πόσιμο νερού και αναλύσεων τροφίμων στο Χημείο του Κράτους (δηλ. των αναλύσεων που απαιτούνται για την έκδοση του πιστοποιητικού καταλληλότητας).	<p><u>2024-Υπουργείο Υγείας</u></p> <p>Δεν υποβλήθηκε η θέση της αρμόδιας αρχής στη Σύνοδο.</p> <p><u>*ΟΚΥΠΥ</u></p> <p>Ο ΟΚΥΠΥ έχει ενημερώσει ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητές του.</p>
			<p><u>2019-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u></p> <p>Δεν υποβλήθηκαν.</p>

2024 2019	10 8	Απαλλαγή καταβολής τέλους έκδοσης Λευκού Ποινικού Μητρώου για το προσωπικό των εθελοντικών οργανώσεων / ΜΚΟ	<p><u>2025-Αστυνομία Κύπρου</u></p> <p>Οι θέσεις της Αστυνομίας παραμένουν οι ίδιες. Όσο αφορά τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ή και άλλες Υπηρεσίες, στην περίπτωση που σύμφωνα με τις νομοθεσίες που χειρίζονται χρειάζεται η παρουσίαση Πιστοποιητικού Λευκού Ποινικού Μητρώου, θα</p>
--------------	---------	--	--

		<p>πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία όπως αναφέρεται στα άρθρα 10 και 13 του Νόμου 73(I)/2004 (δηλαδή υποβολή αίτησης και καταβολή του σχετικού τέλους των €20)</p> <p><u>2025-Θέση Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας για τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας</u></p> <p>Δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες των ΥΚΕ η αξιολόγηση του αιτήματος απαλλαγής καταβολής τέλους για σκοπούς έκδοσης του συγκεκριμένου πιστοποιητικού.</p> <p><u>2024-Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας</u></p> <p>Δεν υποβλήθηκε θέση στη Σύνοδο.</p> <p><u>2024-Αστυνομία Κύπρου</u></p> <p>Δεν απαιτείται σύμφωνα με οποιονδήποτε Νόμο, η έκδοση πιστοποιητικού Λευκού Ποινικού Μητρώου / Ποινικού Μητρώου σε άτομα, που θα παρέχουν αποκλειστικά εθελοντική εργασία. Στις περιπτώσεις αυτές, θα πρέπει να υποβάλλεται σχετικό αίτημα, μέσω του Επίτροπου του Πολίτη, με τις σχετικές γραπτές εξουσιοδοτήσεις των εθελοντών. Τα αιτήματα θα αποστέλλονται στον Αρχηγό Αστυνομίας, για έλεγχο κατά πόσο τα άτομα αυτά βαρύνονται με ποινικές καταδίκες και κατά πόσο συμπεριλαμβάνονται ή όχι στο Αρχείο Καταδικασθέντων για Σεξουαλική Κακοποίηση, Σεξουαλική Εκμετάλλευση Παιδιών και Παιδική Πορνογραφία (Ν. 93(I)2014). Στη συνέχεια, ο Αρχηγός Αστυνομίας, θα ενημερώνει γραπτώς τον Επίτροπο του Πολίτη, για το αποτέλεσμα. Σημειώνεται ότι, ελάχιστα τέτοια αιτήματα έχουν παραληφθεί για έλεγχο.</p> <p><u>2019-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u></p> <p><u>Αστυνομία Κύπρου</u></p> <p><u>Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας</u></p> <p>Δεν μπορεί να ικανοποιηθεί – Σύμφωνα με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, η αντικατάσταση του Λευκού Ποινικού Μητρώου με οποιαδήποτε άλλη διευθέτηση θα έχει</p>
--	--	--

			ως αποτέλεσμα την παραβίαση των προνοιών των ισχύουσων νομοθεσιών. Επιπρόσθετα, η διευθέτηση αυτή θεωρείται ότι θα αποτελέσει διάκριση σε σχέση με άλλα παρόμοια προγράμματα που λειτουργούν από ιδιωτικούς ή άλλους Φορείς και η λειτουργία τους διέπεται από την ίδια νομοθεσία.
--	--	--	--

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΚΟ

2023	9	Πρακτική καθοδήγηση και κατάρτιση στις ΜΚΟ από τα Υπουργεία που διαχειρίζονται ευρωπαϊκά προγράμματα και χρηματοδοτήσεις, για να διευκολυνθεί η συμπλήρωση αιτήσεων και η πρόσβαση τους στα κονδύλια.	<u>2023 ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u> Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης* Λειτουργεί Πύλη Ενημέρωσης Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων όπου οι ενδιαφερόμενοι μπορούν εύκολα να εντοπίσουν προγράμματα που χρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους που τους ενδιαφέρουν και να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικά βίντεο για συγγραφή προτάσεων και για τη διαχείριση έργων. Το κράτος, δεν έχει τη δυνατότητα να εισέλθει στη διαδικασία πρακτικής καθοδήγησης κάθε ΜΚΟ ξεχωριστά όσον αφορά τη συγγραφή/συμπλήρωση συγκεκριμένων αιτήσεων, όπως επίσης τη διαχείριση των έργων τους. Είναι ένα από τα σημεία που έχει τεθεί από την προηγούμενη σύνοδο. Αυτό αποτελεί τομέα δραστηριότητας σε συμβουλευτικό οίκο. Έχει παρατηρηθεί ότι δεν υπήρξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον συμμετοχής ΜΚΟ σε εκπαιδευτικά σεμινάρια που υλοποίησε η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης στο παρελθόν.
2019	8		

***Επιπλέον στοιχεία που δόθηκαν από τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης:**

2025- Από το 2004 με χορηγίες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και της Νορβηγίας, και της 2ης Ελβετικής συνεισφοράς έχουν επιλεγεί, υλοποιηθεί ή υλοποιούνται από 86 ΜΚΟ έργα, από €10.000 μέχρι και €2,5 εκατομ., με συνολική χορηγία ύψους €19,3 εκατομ. Κάτω από τις χορηγίες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου υπάρχει ειδική πρόνοια των χορηγών για χρηματοδότηση μικρών έργων από ΜΚΟ, το Active Citizens Fund, το λεγόμενο «NGO Fund», με ποσοστό 10% της σχετικής χορηγίας που δίδεται στην Κυπριακή Δημοκρατία, περίπου €1.590.000. Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης παραχώρησε και ποσό ύψους €1,8 εκατομ., έτσι ώστε να ενισχυθούν κυρίως μικροί ΜΚΟ, με έργα/δαπάνες μέχρι €100.000.

2023-Από το 2004 με χορηγίες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και της Νορβηγίας, και της ελβετικής συνεισφοράς έχουν επιλεγεί, υλοποιηθεί ή υλοποιούνται από 86 ΜΚΟ έργα, από €10.000 μέχρι και €2,5 εκατομ., με συνολική χορηγία ύψους €19,3 εκατομ. Κάτω από τις χορηγίες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου υπάρχει ειδική πρόνοια των χορηγών για χρηματοδότηση μικρών έργων από ΜΚΟ, το λεγόμενο «NGO Fund», με ποσοστό 10% της σχετικής χορηγίας που δίδεται στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αυτό θα αναλογούσε σε €590.000. Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης παραχώρησε και ποσό ύψους €1,5 εκατομ., έτσι ώστε να ενισχυθούν κυρίως μικροί ΜΚΟ, με έργα/δαπάνες μέχρι €100.000.

2024	10	<p>Δημιουργία Διαδικτυακής Πλατφόρμας /Χώρου Εκπαίδευσης με υλικό καθοδήγησης και κατάρτισης στην διαχείριση ευρωπαϊκών προγραμμάτων (e-learning training platform)</p> <p>Σκοπός: η διευκόλυνση των ΜΚΟ στη συμπλήρωση αιτήσεων και η πρόσβαση τους σε κονδύλια.</p>	<p><u>2024-Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης</u></p> <p>Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομικών λειτουργεί την Πύλη Ενημέρωσης</p> <p>Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων ως ένα κεντρικό σημείο πληροφόρησης για όλα τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκούς ή και εθνικούς πόρους.</p> <p>Η Πύλη παρέχει πληροφόρηση και πρόσβαση σε ευκαιρίες χρηματοδότησης μέσω μίας απλής πλοήγησης στην πύλη, αλλά και χρησιμοποιώντας το εργαλείο αναζήτησης προγραμμάτων, όπου οι δικαιούχοι είναι μη κυβερνητικοί οργανισμοί. Επίσης, υπάρχει επιλογή, για να εγγραφεί κάποιος ως μέλος δωρεάν και να ενημερώνεται με εβδομαδιαία ηλεκτρονικά μηνύματα, e-mail alert, όταν ένα νέο πρόγραμμα ή πρόσκληση καταχωρείται στην πύλη στους τομείς που θα εκδηλώσει το ενδιαφέρον του. Επιπρόσθετα, επιλέγοντας το κύριο μενού της πύλης στην επιλογή οπτικοακουστικό υλικό, μπορεί να βρει τέσσερα εκπαιδευτικά βίντεο διάρκειας περίπου σαράντα πέντε λεπτών το καθένα, τα οποία αφορούν σε εκπαιδευτικό υλικό. Τέλος, σχετικά με την πύλη ενημέρωσης, μέχρι και το 2030 αναμένεται να γίνουν συνολικά επτά εκπαιδεύσεις που αφορούν στη συμμετοχή των οργανισμών στα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα. Οι εκπαιδεύσεις είναι δωρεάν και καλούνται όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος να δηλώσουν το ενδιαφέρον τους στη φόρμα επικοινωνίας που υπάρχει στην πύλη.</p>
------	----	--	--

2024	10	Να εντοπιστεί λύση για την εγγυητική που προαπαιτείται για τη συμμετοχή ΜΚΟ σε ευρωπαϊκά ή/και εθνικά προγράμματα , όταν οι ΜΚΟ δεν μπορούν να την εξασφαλίσουν (επειδή δεν έχουν αποθέματα ή/και δεν μπορούν να δεσμεύσουν χορηγίες που εξασφαλίστηκαν για να καλύψουν μόνο τις ανάγκες για τις οποίες δόθηκε η χορηγία).	<u>2025-Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης</u> Υπάρχει η δυνατότητα με έγκριση του Υπουργού Οικονομικών για παραχώρηση ετήσιων προκαταβολών προς ΜΚΟ για υλοποίηση των έργων τους σύμφωνα με το Άρθρο 15 του Ν. 38(Ι)/2014. <u>2024-Γενική Διεύθυνσης Ανάπτυξης</u> <u>2024-Υπ. Οικονομικών</u> Δεν υποβλήθηκε η θέση των αρμόδιων αρχών στη Σύνοδο.
------	----	---	--

ΝΟΜΟΙ

Οι περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων Κανονισμοί

2023	9	Οι περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων Κανονισμοί του 2022» εκκρεμούν ενώπιον της Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Χωρίς την ψήφιση τους «Ο περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων Νόμος του 2020 (Ν. 207(Ι)/2020)» δεν μπορεί να τεθεί σε πλήρη εφαρμογή.	Έχουν ψηφιστεί οι Κανονισμοί
------	---	--	------------------------------

Ο περί της Διαδικασίας της Δημόσιας Διαβούλευσης Νόμος

2023	9	Η πρόταση νόμου που τιτλοφορείται «Ο περί της Διαδικασίας της Δημόσιας Διαβούλευσης Νόμος του 2022» εκκρεμεί ενώπιον της Επιτροπής Νομικών. Εκκρεμεί επίσης η λειτουργία της πλατφόρμας e-consultation στην οποία θα αναρτώνται όλες οι δημόσιες διαβουλεύσεις που θα διοργανώνονται από όλες τις κυβερνητικές υπηρεσίες.	Ολοκληρώθηκε η Πλατφόρμα.
------	---	---	---------------------------

2023	9	Εκπαίδευση ΜΚΟ για την χρήση της Ψηφιακής Πλατφόρμας	<u>2024-ΘΕΣΗ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ</u> <u>Υπ. Εσωτερικών</u>
------	---	--	--

		<p>Έχουν ήδη λάβει χώρα εκπαιδευτικά σεμινάρια για τη χρήση της ψηφιακής πλατφόρμας, στα οποία οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορούσε να συμμετέχει είτε δια ζώσης είτε διαδικτυακά και εκπαιδεύτηκαν εκπρόσωποι περίπου 400 σωματείων. Να σημειωθεί ότι το Υπουργείο Εσωτερικών θα συνεχίσει να παράσχει σχετική υποστήριξη. Επιπρόσθετα να σημειωθεί ότι επιτόπια επιμόρφωση και καθοδήγηση για τη χρήση της ψηφιακής πλατφόρμας παρέχεται και στα γραφεία των Εφόρων, ήτοι τα επαρχιακά γραφεία.</p> <p><u>2024</u></p> <p><u>Προγραμματίζονται εκπαιδεύσεις από το Υπ. Εσωτερικών σε συνεργασία και με το ΠΣΣΕ</u></p> <p><u>2023-ΘΕΣΗ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ Υπ.</u></p> <p><u>Εσωτερικών</u></p> <p>Έχουν δημιουργηθεί οδηγίες χρήσης της με ψηφιακά μέσα, ώστε να διευκολυνθούν οι χρήστες.</p> <p>Προετοιμάζονται εκπαιδευτικές ημερίδες για τις ΜΚΟ για την εκμάθηση της χρήσης της πλατφόρμας, ενώ στα υπόψη του Υπουργείου Εσωτερικών είναι η αξιοποίηση του ΠΣΣΕ, ως φορέα εκπαίδευσης των μελών του.</p>
--	--	---

Ο ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ - Αρμόδιος Φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

2024	10	<p>Ενοποιημένος ισολογισμός για όλα τα προγράμματα της ΜΚΟ.</p> <p>Για κάθε πρόγραμμα που λειτουργούν οι ΜΚΟ, οι <u>Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ζητούν ξεχωριστούς λογαριασμούς</u>, ώστε να παρακολουθούν το κόστος λειτουργίας τους.</p> <p><u>Μέχρι το 2023 υποβάλλονταν οι ξεχωριστοί λογαριασμοί στον Έφορο, χωρίς καμιά παρατήρηση. Το 2024 ο Έφορος ζητά να γίνει ξεχωριστά ένας ενοποιημένος ισολογισμός για όλα τα προγράμματα.</u> Αυτό απαιτεί επιπλέον κόστος για τις ΜΚΟ.</p>	<p><u>2024-Υπουργείο Εσωτερικών</u></p> <p>Όπως προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, όλοι οι ΜΚΟ που διέπονται από τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμο του 2017 (Ν. 104(Ι)/2017), οφείλουν όπως ετοιμάζουν λογαριασμούς στο τέλος κάθε οικονομικού έτους για όλες τους τις πράξεις (άρθρο 49 του Ν. 104(Ι)/2017), με τους ΜΚΟ που έχουν ετήσια έσοδα άνω των €40.000,00 να οφείλουν να παρουσιάζουν λογαριασμούς ελεγμένους από εγκεκριμένο λογιστή. Οι ενοποιημένοι λογαριασμοί παρέχουν ολοκληρωμένη εικόνα των πράξεων και της οικονομικής κατάστασης ενός ΜΚΟ για το εκάστοτε οικονομικό έτος.</p>
-------------	----	--	--

2024	10	Συνεχείς αλλαγές στις πρακτικές Παρατηρούνται συνεχείς αλλαγές σε πρακτικές (τί είναι αποδεκτό/τί όχι) σε διαδικασίες, έγγραφα, κτλ στο ίδιο έτος.	<u>2024-Υπουργείο Εσωτερικών</u> Δεν υποβλήθηκε θέση.
2024	10	Οι ΜΚΟ επιθυμούν να υπάρχουν πρόνοιες στο Νόμο για ενίσχυση της διαφάνειας .	<u>2024-Υπ. Εσωτερικών</u> Το Υπουργείο Εσωτερικών ήδη εργάζεται για την ενίσχυση των προνοιών του Νόμου (Ν. 104(Ι)/2017) τόσο στα πλαίσια του κράτους δικαίου όσο και σύμφωνα με τις συστάσεις του Financial Action Task Force (FATF) και της EU Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (Moneyval). Να σημειωθεί ότι το τροποποιητικό νομοσχέδιο έχει ήδη τεθεί σε δημόσια διαβούλευση μέσω της σχετικής πλατφόρμας της Κυπριακής Δημοκρατίας (econsultation.gov.cy), ενώ έχουν λάβει χώρα και focus groups με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, για την κατάθεση των δικών τους εισηγήσεων αλλά και θεμάτων που τους απασχολούν σε σχέση με την εν λόγω τροποποίηση.

2024 2023	10 9	Εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερήσεις στην έκδοση πιστοποιητικών και άλλων εγγράφων από τις Επαρχιακές Διοικήσεις, κάτι που επηρεάζει την καταβολή δόσεων των Κρατικών Ενισχύσεων.	<u>2024-Υπ. Εσωτερικών</u> Έχει υπάρξει βελτίωση στην έκδοση πιστοποιητικών και άλλων εγγράφων μέσω της χρήσης της ψηφιακής πλατφόρμας για πρόσβαση στα μητρώα των σωματείων και ιδρυμάτων, που τέθηκε σε εφαρμογή τον Αύγουστο 2022, σε κάθε περίπτωση όμως το Υπουργείο Εσωτερικών εργάζεται για την περαιτέρω βελτίωση. Να σημειωθεί ότι δεν είναι δυνατή η παραχώρηση πιστοποιητικών και άλλων εγγράφων σε περίπτωση που ένα σωματείο ή ίδρυμα δεν έχει ανταπεξέλθει στις εκ του Νόμου υποχρεώσεις του αναφορικά με τις απαιτούμενες από τη νομοθεσία γνωστοποιήσεις και τους ετήσιους λογαριασμούς. <u>2023-Υπ. Εσωτερικών</u> Όντως υπάρχουν κάποιες καθυστερήσεις ως προς την έκδοση πιστοποιητικών βεβαιώσεων. Παρά το γεγονός ότι δεν οφείλονται όλες οι καθυστερήσεις στους εφόρους, το Γραφείο του Γενικού Εφόρου προσπαθεί
--------------	---------	--	---

			να βρει λύσεις που θα αμβλύνουν αρχικά και θα επιλύσουν οριστικά το πρόβλημα. Μεταξύ αυτών των ενεργειών είναι και η λειτουργία της νέας ψηφιακής πλατφόρμας για πρόσβαση στα μητρώα των σωματείων.
--	--	--	---

2024 2023	10 9	Διασαφήνιση για αθλητικά σωματεία σχέση με το νόμο Ενημέρωση από αρμόδια αρχή.	τα σε την	<u>2024-Υπ. Εσωτερικών</u> Αναφορικά με τα αθλητικά σωματεία διενεργούνται συζητήσεις μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας («ΥΠΑΝ») και του Υπουργείου Εσωτερικών για τη ρύθμιση των προβλημάτων που σχετίζονται με τα αθλητικά σωματεία. Σκοπός του Υπουργείου Εσωτερικών, όπως έχει αναφερθεί και κατά την προηγούμενη Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών, είναι αντιμετώπιση περιπτώσεων που χρησιμοποιούν τα σωματεία ως νομική οντότητα για την κάλυψη των εμπορικών τους δραστηριοτήτων, τόσο σε βάρος των σωματείων που ασκούν εθελοντική δραστηριότητα και προωθούν τον αθλητισμό όσο και με κίνδυνο της υγείας και ασφάλειας των αθλουμένων καθώς δεν τηρούνται οι αυστηρές προϋποθέσεις που προβλέπονται για τις σχολές, αναφορικά με τις εγκαταστάσεις και τους εκπαιδευτές.
				<u>2023-Υπ. Εσωτερικών</u> Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι σκοπός τους Υπουργείου Εσωτερικών δεν είναι η διαγραφή των αθλητικών σωματείων, ούτε η μείωση του αριθμού τους, ούτε η παρέμβαση στα εσωτερικά της λειτουργίας τους, αλλά αντιθέτως ο εντοπισμός σωματείων που έχουν δημιουργηθεί για να καλύπτουν εμπορική δραστηριότητα διαφόρων ατόμων, τα οποία αντί για εταιρείες έχουν επιλέξει να προχωρήσουν με την εγγραφή Σωματείων. Αυτό δημιουργεί θέματα ασφάλειας των αθλουμένων, που πολλές φορές είναι μικρά παιδιά, εφόσον ο περί ΚΟΑ Νόμος ενώ θέτει αυστηρές προϋποθέσεις για την λειτουργία σχολών, τόσον όσον αφορά εγκαταστάσεις όσον και εκπαιδευτές, δεν θέτει τις ίδιες προϋποθέσεις για τα αθλητικά σωματεία, επειδή ακριβώς έναντι του Νόμου, οι δύο οντότητες εκτελούν διαφορετικές δραστηριότητες. Η κάλυψη όμως μίας σχολής κάτω από μία πινακίδα σωματείου, όπως παρατηρήθηκε σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι αποδεκτή. Είναι άποψη μας, ότι όσο περισσότερο εξυγιανθεί ο χώρος των σωματείων, τόσο καλύτερες συνθήκες θα επικρατήσουν για τα πραγματικά σωματεία, τα οποία στηρίζουν και στηρίζονται στον εθελοντισμό, προωθούν τον αθλητισμό και άλλες δραστηριότητες.

			Αξίζει επίσης, να σημειωθεί ότι όλες οι σχολές που παράνομα είχαν εγγραφεί ως σωματεία διεκδικούσαν επιχορηγήσεις από το κράτος.
--	--	--	--

<p>2024 2023</p>	<p>10 9</p>	<p>Να επαναξιολογηθεί εάν πρέπει να εφαρμόζεται η διαδικασία για τους πραγματικούς δικαιούχους στις ΜΚΟ.</p> <p>Ερώτημα:</p> <p>Οι πραγματικοί δικαιούχοι δεν θα έπρεπε να συνδέονται με δικαιούχους επικερδών δράσεων;</p>	<p><u>2024-Υπ. Εσωτερικών</u></p> <p>Η τήρηση μητρώου πραγματικών δικαιούχων των ΜΚΟ όπως ο ορισμός αυτών αποτελεί υποχρέωση που πηγάζει από την Ευρωπαϊκή νομοθεσία (Οδηγία (ΕΕ) 2015/849) και το Υπουργείο Εσωτερικών οφείλει να εφαρμόσει. Να σημειωθεί ότι το Υπουργείο Εσωτερικών έχει παράσχει και συνεχίζει να παρέχει βοήθεια και στήριξη στη συμπλήρωση των απαραίτητων για τους πραγματικούς δικαιούχους εγγράφων.</p> <p><u>2023-Υπ. Εσωτερικών</u></p> <p>Η διαδικασία δήλωσης πραγματικών δικαιούχων είναι διαδικασία η οποία θα πρέπει να γίνεται για σκοπούς επιτήρησης και ελέγχου των ΜΚΟ.</p> <p>Η τήρηση του μητρώου είναι υποχρέωση των ΜΚΟ, όπως και η κοινοποίηση του στον Οικείο Έφορο Σωματείων, Ιδρυμάτων, Ομοσπονδιών ή/και Ενώσεων. Σημειώνεται, ότι η ίδια διαδικασία προβλέπεται για όλους τους ΜΚΟ σε όποιο μητρώο και εάν είναι εγγεγραμμένοι, όπως π.χ οι μη κερδοσκοπικές εταιρείες.</p> <p>Τονίζεται ότι οι λειτουργοί του Υπουργείου έχουν βοηθήσει στη συμπλήρωση των εγγράφων πραγματικού δικαιούχου μεγάλο αριθμό σωματείων, καθώς και για άλλα θέματα για τα οποία έχουν αποταθεί ΜΚΟ σε αυτούς.</p>
<p>2023</p>	<p>9</p>	<p>Αντιμετώπιση αδυναμιών που παρατηρούνται στην εφαρμογή του νόμου</p>	<p><u>2024-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u></p> <p><u>Υπ. Εσωτερικών</u></p> <p>Όσον αφορά την υφιστάμενη νομοθεσία και την ερμηνεία και εφαρμογή της από τους Εφόρους, το Υπουργείο Εσωτερικών, συνεχίζει να εργάζεται για την αντιμετώπιση τυχόν διαφορετικής ερμηνείας και/ή πρακτικής μέσω καθοδήγησης, εκπαίδευσης του προσωπικού των Εφόρων και σχετικές εγκυκλίους. Είναι σημαντικό όμως να τονιστεί ότι κάθε απόφαση του εκάστοτε Εφόρου, λαμβάνεται μετά από μελέτη των γεγονότων της κάθε υπόθεσης ξεχωριστά. Αποτελεί πρόθεση του Υπουργείου Εσωτερικών όπως δημιουργηθεί μια άτυπη συμβουλευτική ομάδα, η οποία θα</p>

			<p>συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα και θα αποτελείται από το Υπουργείο Εσωτερικών και από εκπροσώπους διαφόρων ομάδων ΜΚΟ. Επιπρόσθετα, όπως ήδη προαναφέρθηκε, το Υπουργείο Εσωτερικών ήδη εργάζεται για την ενίσχυση των προνοιών του Νόμου (Ν. 104(Ι)/2017).</p> <p><u>Υπουργείο Εσωτερικών</u></p> <p>Έχει εντοπίσει σειρά αδυναμιών στο Νόμο του 2017, για τη βελτίωση των οποίων έχει ήδη αρχίσει να εργάζεται για σκοπούς βελτιώσεων.</p> <p>Συμφωνήθηκε με ένα ΜΚΟ να δημιουργηθεί μια άτυπη συμβουλευτική ομάδα η οποία θα συνέρχεται σε διαστήματα που δεν θα ξεπερνούν τη μια φορά το τρίμηνο, που το Υπουργείο Εσωτερικών θα εκπροσωπείται με μία θέση, ενώ στις υπόλοιπες θα υπάρχει εκπροσώπηση των διάφορων ομάδων ΜΚΟ. Το ΠΣΣΕ θα εκπροσωπείται σε αυτό το φόρουμ διαρκούς ανταλλαγής απόψεων.</p>
2019 2023	8 9	<p>Εκπαίδευση των αρμόδιων λειτουργών και Συντονισμός Επαρχιακών Διοικήσεων για τις πρόνοιες της νομοθεσίας ώστε να μην ερμηνεύονται με διαφορετικό τρόπο οι διάφορες πρόνοιες του νόμου κατά την εξέταση των αιτήσεων.</p>	<p><u>2024-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u></p> <p><u>Υπ. Εσωτερικών</u></p> <p>Όσον αφορά την υφιστάμενη νομοθεσία και την ερμηνεία και εφαρμογή της από τους Εφόρους, το Υπουργείο Εσωτερικών, συνεχίζει να εργάζεται για την αντιμετώπιση τυχόν διαφορετικής ερμηνείας και/ή πρακτικής μέσω καθοδήγησης, εκπαίδευσης του προσωπικού των Εφόρων και σχετικές εγκυκλίους. Είναι σημαντικό όμως να τονιστεί ότι κάθε απόφαση του εκάστοτε Εφόρου, λαμβάνεται μετά από μελέτη των γεγονότων της κάθε υπόθεσης ξεχωριστά. Αποτελεί πρόθεση του Υπουργείου Εσωτερικών όπως δημιουργηθεί μια άτυπη συμβουλευτική ομάδα, η οποία θα συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα και θα αποτελείται από το Υπουργείο Εσωτερικών και από εκπροσώπους διαφόρων ομάδων ΜΚΟ. Επιπρόσθετα, όπως ήδη προαναφέρθηκε, το Υπουργείο Εσωτερικών ήδη εργάζεται για την ενίσχυση των προνοιών του Νόμου (Ν. 104(Ι)/2017).</p> <p>Η αρμόδια διεύθυνση του υπουργείου εργάζεται σε συνεχή βάση με καθοδήγηση, εκπαίδευση και εγκυκλίους προς το προσωπικό των Εφόρων, ώστε να εξαλειφθεί κατά το δυνατό πολυγλωσσία στην ερμηνεία</p>

			<p>του νόμου. Έχουμε διαπιστώσει βέβαια αρκετές φορές ότι, ενώ φαινομενικά δύο υποθέσεις ομοιάζουν, στην πραγματικότητα έχουν κάποιες διαφορές οι οποίες οδηγούν και σε διαφοροποίηση τυχόν αποφάσεων.</p> <p>Βάσει του νόμου κάθε απόφαση Εφόρου είναι διοικητική απόφαση που εξετάζεται στη βάση των δικών της πραγματικών γεγονότων και η αρμοδιότητα αυτή αποτελεί αποκλειστική εξουσία κάθε Εφόρου.</p>
2019	8	Ενημέρωση των ΜΚΟ για τις πρόνοιες του νόμου από την αρμόδια κρατική αρχή.	
2023	9	Η διαιώνιση της μη εγγραφής ΣΚΕ δημιουργεί αλυσιδωτά προβλήματα όπως την πρόσβαση τους σε τραπεζικούς λογαριασμούς, σε επιχορηγήσεις, στην εξασφάλιση αδειών, στην ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύωσης, κ.ά.	Το κενό που υπάρχει στον Περί Παγκυπρίου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού Νόμο, καλύφθηκε μέσα από συνεννόηση με το ΠΣΣΕ και το Υφυπουργείο Πρόνοιας με την εγγραφή των ΣΚΕ ως ενώσεων νομικών μη κερδοσκοπικών προσώπων, στη βάση της φιλοσοφίας και της αρχικής σύστασής τους.

Ο ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΝΟΜΟΣ για εγγραφή μη κερδοσκοπικών οργανισμών-Αρμόδιος Φορέας: Έφορος Εταιρειών

2023	9	Ετοιμασία ολοκληρωμένου οδηγού για τη διαδικασία εγγραφής των ΜΚΟ, υποχρεώσεων, κ.ά.
------	---	--

Ο ΠΕΡΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΡΑΝΩΝ ΝΟΜΟΣ

2024	10	Ενημέρωση από το Υπουργείο εάν έχουν ρυθμιστεί τα πιο κάτω αιτήματα του 2023.
-------------	----	---

2023	9	Η δημοσιοποίηση του αποτελέσματος του εράνου εντός 30 ημερών δημιουργεί πρόβλημα σε περιπτώσεις που ο έρανος στηρίζει πιο μακροπρόθεσμους σκοπούς και ανάγκες.	<p><u>2024-ΥΠ. Εσωτερικών</u></p> <p>Σύμφωνα με το άρθρο 14(1) του Περί Διενέργειας Εράνων Νόμου, «Εκαστος διοργανωτής τηρεί και υποβάλλει ακριβή λογαριασμό εσόδων και εξόδων την κατά περίπτωση αρμόδια Αρχή Αδειών, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία λήξης του εράνου...Η κατά περίπτωση αρμόδια Αρχή Αδειών, εάν ικανοποιηθεί ότι υπάρχουν ειδικοί προς τούτο λόγοι, δύναται να παρατείνει την ανωτέρω προθεσμία».</p>
------	---	---	--

			<p>Συναφώς αναφέρεται ότι σε περιπτώσεις υποβολής αιτημάτων από διοργανωτές για παραχώρηση παράτασης χρόνου για υποβολή απολογισμού εράνου, αυτά εξετάζονται σε συνεδρία της Αρχής Αδειών (και συνήθως εγκρίνονται).</p> <p><u>2023-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ</u></p> <p>Υπάρχει η δυνατότητα να υποβληθούν απόψεις για βελτίωση του νόμου.</p>
2023	9	Δημοσιοποίηση αποτελέσματος του εράνου και σε ηλεκτρονικές/ online εφημερίδες	<p><u>2024-ΥΠ. Εσωτερικών</u></p> <p>Σύμφωνα με το άρθρο 14(1) του Περί Διενέργειας Εράνων Νόμου, «...Ο υποβαλλόμενος λογαριασμός εσόδων και εξόδων δημοσιεύεται σε δυο (2) ημερήσιες εφημερίδες...».</p> <p>Συναφώς αναφέρεται ότι οι διοργανωτές εράνων υποβάλλουν στην Αρμόδια Αρχή απολογισμό εράνου και αντίγραφα δημοσιεύσεων των αποτελεσμάτων εράνου στην ημερήσιο τύπο.</p> <p>Το αίτημα για δημοσιοποίηση αποτελέσματος του εράνου και σε ηλεκτρονικές/online εφημερίδες, μπορεί να εξεταστεί στο πλαίσιο μελλοντικής τροποποίησης του Νόμου.</p>
2023	9	Διαχωρισμός μεταξύ των χρηματικών εράνων και των εράνων συλλογής ειδών .	<p><u>2024-ΥΠ. Εσωτερικών</u></p> <p>Για εράνους που αφορούν στη συλλογή χρημάτων ή/και περιουσιακών στοιχείων, απαιτείται η εξασφάλιση άδειας εράνου από την κατά περίπτωση Αρχή Αδειών.</p> <p>Για εράνους που αφορούν στη συλλογή αναλώσιμων ειδών (είδη μικρής χρηματικής αξίας που η διάρκεια ζωής τους δεν ξεπερνά τους 12 μήνες και περιλαμβάνουν είδη ένδυσης και υπόδησης, παιδικά παιχνίδια μικρής αξίας και είδη πρώτης ανάγκης που καταναλώνονται ως τρόφιμα), θεωρείται ότι έχει εξασφαλιστεί άδεια εράνου αν ο διοργανωτής προβεί στις ενέργειες που αναγράφονται στο άρθρο (4) της Κ.Δ.Π. 73/2022.</p>

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΠΣΣΕ

Όλα τα έτη	Ψήφιση των νέων του Κανονισμών που εκκρεμεί από το 2006 Τροποποίηση του Νόμου του ΠΣΣΕ (μετά την ψήφιση των Κανονισμών χρειάζεται τροποποίηση και ο Νόμος)	<u>2024-Υφ. Κοινωνικής Πρόνοιας</u> Οι κανονισμοί έχουν τεθεί σε διαβούλευση με τελική ημερομηνία την 31η Οκτωβρίου. Σημείωση ΠΣΣΕ 13/6/25: Οι Κανονισμοί εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 19/2/25 και οι Κανονισμοί κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και αναμένεται ολοκλήρωση της διαδικασίας πριν τη διακοπή των εργασιών της Βουλής για το καλοκαίρι.
------------	--	---

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟ ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

2023	9	Εισαγωγή του θεσμού του Διαλόγου μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και των ΜΚΟ, από το ΠΣΣΕ.	Πραγματοποιήθηκε ο Διάλογος το 2024.
------	---	--	--------------------------------------

ΜΟΝΤΕΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΚΟ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΥ)

Αρμόδιος Φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ, ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΝΟΜΟΥ

2023	9	Επανεξέταση μεθοδολογίας που εφαρμόζεται στο πλαίσιο αξιολόγησης της επικινδυνότητας των ΜΚΟ, ώστε να μην υπερβαίνει την αρχή της αναλογικότητας αλλά και να συσχετιστεί με την κυπριακή πραγματικότητα σε σχέση με τις ΜΚΟ. Η οριζόντια εφαρμογή των διαδικασιών οδηγεί στον τερματισμό λειτουργίας αρκετών μικρού μεγέθους ΜΚΟ. Θα χρειαστεί να διαφυλαχθεί η αξιοπιστία των ΜΚΟ και να περιοριστεί τυχόν αχρείαστη ταλαιπωρία μέσα από γραφειοκρατικές διαδικασίες. Δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται όλες οι ΜΚΟ ως οντότητες υψηλού κινδύνου αφού μεγάλη μερίδα οργανώσεων λειτουργεί νομότυπα προσφέροντας σημαντικό έργο.	<u>2024-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ</u> <u>Υπ. Εσωτερικών</u> Όσον αφορά τη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της επικινδυνότητας των ΜΚΟ βάσει του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου (Ν. 188(Ι)/2007), επισημαίνουμε ότι οι μέθοδοι αξιολόγησης καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή νομοθεσία και τη MONEYVAL, βάσει της σύστασης 8 του Μοντέλου του Οργανισμού FAFT (Financial Action Task Force) και δεν υπάρχει δυνατότητα από το Υπουργείο Εσωτερικών να παρεκκλίνει από αυτές. Να σημειωθεί ότι κατά τις αξιολογήσεις που έλαβαν χώρα μέχρι σήμερα, έχει ληφθεί υπόψιν ο ορισμός που δίνει η FATF για τους ΜΚΟ και επομένως έχει εφαρμοστεί αξιολόγηση κινδύνου μόνο σε ΜΚΟ
------	---	---	---

		<p>που σχετίζονται με διακίνηση χρημάτων στο πλαίσιο της μη κερδοσκοπικής τους δράσης. Το Υπουργείο Εσωτερικών εργάζεται προς την καλύτερη εφαρμογή της προβλεπόμενης μεθοδολογίας λαμβάνοντας υπόψιν όλα τα δεδομένα.</p> <p>Σύμφωνα με την αξιολόγηση των ΜΚΟ που εμπίπτουν στον ορισμό του FATF και που έλαβε χώρα από το Υπουργείο Εσωτερικών προέκυψαν διάφορα στοιχεία/χαρακτηριστικά που θέτουν σε τρωτή θέση τους ΜΚΟ στην Κύπρο για εκμετάλλευσή τους για σκοπούς ξεπλύματος μαύρου χρήματος και κυρίως χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Μερικά από αυτά παρατίθενται κατωτέρω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • δραστηριότητες όπως η υποστήριξη σε ευάλωτες ομάδες που βρίσκονται κοντά σε χώρες υψηλού κινδύνου για χρηματοδότηση της τρομοκρατίας • ύπαρξη πραγματικών ιδιοκτητών και/ή μελών του διοικητικού συμβουλίου και/ή διευθυντών <p>που είναι πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα («ΠΕΠ») και/ή προέρχονται από χώρες υψηλού κινδύνου για χρηματοδότηση της τρομοκρατίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • λήψη μεγάλων ποσών δωρεών ανώνυμα και χωρίς να εφαρμόζονται περαιτέρω έλεγχοι σε σχέση με τα στοιχεία των δωρητών • λήψη ή διανομή χρημάτων μέσω μη ρυθμιζόμενων καναλιών μεταφοράς • ανεπαρκείς δομές διαχείρισης/ διακυβέρνησης, κ.ά. <p>Επιπρόσθετα των ανωτέρω, το Υπουργείο Εσωτερικών έχει ετοιμάσει, αποστέλλει στους ΜΚΟ και δημοσιεύσει στην ιστοσελίδα του Έκθεση Βέλτιστων Πρακτικών για την πρόληψη και καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, η οποία έχει χαρακτήρα συμβουλευτικό και με σκοπό να δοθούν περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τους σχετικούς κινδύνους και να δοθούν και παραδείγματα καλών πρακτικών που μπορούν να</p>
--	--	---

		<p>υιοθετήσουν οι ΜΚΟ για να τους βοηθήσουν να εντοπίσουν και να διαχειριστούν την έκθεσή τους σε τέτοιους κινδύνους.</p> <p><u>Υπ. Εσωτερικών</u></p> <p>Η εφαρμογή μεθόδων αξιολόγησης κινδύνου δεν είναι πρωτοτυπία της χώρας μας, αλλά υποχρέωση με βάση της συστάσεις της ΕΕ, μέσω της MONEYVAL. Οι υποχρεώσεις του Υπουργείου σε σχέση με την εποπτεία των ΜΚΟ είναι ασφυκτικές. Η αξιολόγηση που λαμβάνει ή θα λάβει το Υπουργείο Εσωτερικών σε σχέση με την Σύσταση 8 του Μοντέλου του Οργανισμού FATF το οποίο χρησιμοποιεί η Moneyval, επηρεάζει την γενικότερη αξιολόγηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κύπρου. Όλοι μπορούμε να αντιληφθούμε πόσο κρίσιμη είναι αυτή η αξιολόγηση για το να συνεχίσει η Κύπρος να λειτουργεί ως Κέντρο παρεχόμενων Υπηρεσιών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η μεθοδολογία είναι συγκεκριμένη και από αυτή την αξιολόγηση θα περάσουν όλοι οι ΜΚΟ που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του Υπουργείου Εσωτερικών. • Η εισήγηση, μέσω της έκθεσης της Συνόδου για επιλεκτική αξιολόγηση αντίκειται στο μοντέλο. Αντίθετα το μοντέλο προνοεί όπως αναγνωρίζουν εκείνοι οι Οργανισμοί που είναι υψηλού κινδύνου και στη συνέχεια να, να υπάρξει διαφοροποίηση στον βαθμό εποπτείας. Επομένως, αυτό που έχει κάνει το Υπουργείο είναι να περάσει το σύνολο των ΜΚΟ από την αξιολόγηση κινδύνου, ώστε αυτά να καταταχθούν σε επίπεδα κινδύνου. Έχουμε ήδη περάσει από την διαδικασία τα μισά, γύρω στις 2000, τα οποία δεν επιλέγηκαν τυχαία, αλλά επιλέγηκαν αυτά που στη βάση των χαρακτηριστικών τους αλλά και του ύψους των συναλλαγών τους, έδειχναν να συγκεντρώνουν την μεγαλύτερη προσοχή. Από αυτά τα 2000, 25% έχουν καταταχθεί ως μετρίως υψηλού ή υψηλού κινδύνου για πιθανές παραβιάσεις του περί Φορολογίας ή του Περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και 2% ως μετρίως υψηλού και υψηλού κινδύνου για την χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Αυτό πλέον μας λύνει τα
--	--	---

			χέρια ώστε για τα υπόλοιπα 75% να μπορούν να εφαρμοστούν χαλαρώσεις. Ήδη στο νέο νομοσχέδιο γίνεται μία τέτοια προσέγγιση.
--	--	--	--

2023	9	Να δημοσιοποιηθεί η έρευνα για τους κινδύνους και τις κατηγορίες των ΜΚΟ που κινδυνεύουν περισσότερο για χρηματοδότηση τρομοκρατίας και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.	<u>Θέση αρμόδιας αρχής</u> Δεν υποβλήθηκε
------	---	--	--

2023	9	Να διαχωριστεί η αποφυγή πληρωμής φορολογίας και άλλων υποχρεώσεων (tax evasion) βάσει των συστάσεων.	
------	---	---	--

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

2024	10	Ενημέρωση ΜΚΟ και άλλων φορέων για τη λειτουργία της πλατφόρμας e-consultation στην οποία αναρτώνται όλες οι δημόσιες διαβουλεύσεις που διεξάγονται από τις κυβερνητικές υπηρεσίες.	<u>2024-Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης</u> Δεν υποβλήθηκε θέση στη Σύνοδο. <u>2025-Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης</u> Αφορά το Υφυπουργείο Κοινωνίας και Ψηφιακής Πολιτικής.
-------------	----	--	---

2019	8	Διασφάλιση αποτελεσματικής διαβούλευσης και για σκοπούς διαφάνειας να αιτιολογούνται οι λόγοι για τους οποίους αρμόδια υπουργεία απορρίπτουν τις προτάσεις των ΜΚΟ που συμμετέχουν σε διαβουλεύσεις.	Παρόλο που επιτεύχθηκαν κάποια θετικά αποτελέσματα στη διαδικασία των διαβουλεύσεων, εντούτοις, δεν διασφαλίζεται πάντοτε αποτελεσματική διαβούλευση όπως: ο τρόπος διεξαγωγής της διαβούλευσης, η ενημέρωση των εμπλεκόμενων μερών, η διαδικασία καταγραφής των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν σε μια διαβούλευση, η αιτιολόγηση απόρριψης των εισηγήσεων, η ενημέρωση των φορέων για τα αποτελέσματα της διαβούλευσης, η επάρκεια της χρονικής περιόδου για τη διαβούλευση, κτλ.
------	---	--	--

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ/ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

<p>2024 2023</p>	<p>10 9</p>	<p>Η ζωντανή μετάδοση των συνεδριάσεων των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών της Βουλής των Αντιπροσώπων, εκκρεμεί. Η μετάδοση δίνει πρόσβαση στις ΜΚΟ σε πληροφορίες και στα αποτελέσματα των συνεδριών.</p>	<p><u>2023-Αναφορά Προέδρου Βουλής των Αντιπροσώπων</u></p> <p>«Νομίζω δεν είμαστε σε ταυτόχρονη μετάδοση, ωστόσο για τις επόμενες φορές, για να δώσουμε ακριβώς και ένα θετικό πρότυπο, καλό θα ήταν να συμπεριληφθεί. Το έχω σημειώσει. Όπως επίσης και για τις ολομέλειες του σώματος που μεταδίδονται live κάθε Πέμπτη από το κρατικό κανάλι και από το διαδικτυακό κανάλι You Tube, μπορούμε να εντάξουμε, οπωσδήποτε τη νοηματική. Θα το δούμε, να μιλήσουμε και με το κρατικό κανάλι πώς μπορεί να γίνει. Όσον αφορά τώρα το άλλο που είπατε για την ενημέρωση, βεβαίως είναι σημαντική, για να μπορέσουν να συμμετέχουν οι πολίτες. Τώρα για τις συνεδριάσεις των επιτροπών είναι θέμα που εγείρεται συχνά και το συζητούμε. Προς το παρόν απαγορεύεται με βάση τους κανονισμούς της Βουλής. Είναι ένα θέμα το οποίο έχει εγγραφεί όμως στην επιτροπή για τον Κανονισμό της Βουλής και πρέπει, ναι, να το δούμε. Η ουσία, νομίζω καταλήγουμε με δυο λόγια, είναι ότι πρέπει να είναι ανοικτή η Βουλή, προσβάσιμη και οι πολίτες να είναι ενήμεροι για το τι τεκταίνεται, το τι συζητείται».</p>
----------------------	-----------------	--	---

<p>2024</p>	<p>10</p>	<p>Ανταπόκριση Υπουργείων σε επιστολές των ΜΚΟ</p> <p>Παρατηρείται από ΜΚΟ ότι δεν ανταποκρίνονται όλα τα Υπουργεία σε επιστολές τους.</p>	<p><u>2024-Υπουργείο Εσωτερικών</u></p> <p>Το Υπουργείο Εσωτερικών στο πλαίσιο του στρατηγικού του στόχου για δημιουργία φιλικού περιβάλλοντος και για τους κυπριακούς ΜΚΟ, εργάζεται ώστε να βρίσκεται πλάι στους ΜΚΟ και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους όσο το δυνατόν πιο άμεσα, κάτι που ήδη τελείται και μέσω των κατά τόπο Εφόρων/Επάρχων.</p>
-------------	-----------	---	---

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

2023	9	<p>Επιχορήγηση συμμετοχής των εθελοντών/ριων, αντί μόνο του έμμισθου προσωπικού, σε σεμινάρια κατάρτισης που επιχορηγεί η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.</p>	<p><u>2025- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u></p> <p>Η ΑΝΑΔ υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης για απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων, γνώσεων και δεξιοτήτων τα οποία απευθύνονται σε απασχολούμενους και ανέργους και ως εκ τούτου μπορούν να συμμετέχουν τόσο εργοδοτούμενοι σε ΜΚΟ όσο και εθελοντές που είναι είτε εργοδοτούμενοι είτε αυτοεργοδοτούμενοι είτε άνεργοι.</p> <p>Ανεξαρτήτως της νομικής υπόστασης των ΣΚΕ, είναι εφικτή η συμμετοχή εργοδοτούμενων τους, σε προγράμματα της ΑΝΑΔ, για τα οποία καταβάλλονται εισφορές στο Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, σύμφωνα με τις πρώτες νομοθεσίες που διέπουν τη λειτουργία της ΑΝΑΔ.</p> <p>Οι εθελοντές μπορούν να συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης που υλοποιεί δωρεάν το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ) σε συνεργασία με το ΠΣΣΕ. Το ΚΕΠΑ υλοποιεί προγράμματα τόσο για το έμμισθο προσωπικό, όσο και σε εθελοντές-μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και σε εθελοντές δράσεων των ΜΚΟ.</p> <p><u>2025-Κέντρο Παραγωγικότητας</u></p> <p>Κατά τη διάρκεια της 9ης Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών (2023), επισημάνθηκε η ανάγκη κατάρτισης των εθελοντών, εθελοντών δράσεων και εθελοντών μελών των διοικητικών συμβουλίων, αφού οι εθελοντές δεν μπορούσαν να τύχουν της επιχορήγησης που δίνει η ΑΝΑΔ για προγράμματα κατάρτισης με βάση τη νομοθεσία της.</p> <p>Με αφορμή αυτή την επισήμανση, το Κέντρο Παραγωγικότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ξεκίνησε προς τα τέλη του 2023 τη συνεργασία του με το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού στο πλαίσιο του ρόλου του για κοινωνικά στοχευμένη μάθηση, με στόχο την υλοποίηση δωρεάν εκπαιδευτικών προγραμμάτων που απευθύνονται αποκλειστικά σε: έμμισθο προσωπικό, εθελοντές-μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και εθελοντές δράσεων των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ).</p> <p>Βάσει του πιο πάνω πλαισίου και μετά από έρευνα διερεύνησης των αναγκών κατάρτισης για όλες τις οργανώσεις-μέλη του ΠΣΣΕ παγκύπρια, το ΚΕΠΑ ξεκίνησε</p>
------	---	--	---

		<p>τον Ιούνιο του 2024 την υλοποίηση δωρεάν προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, από τον Ιούνιο 2024 μέχρι Ιούνιο 2025 υλοποιήθηκαν 23 προγράμματα με τίτλο: «Πρώτες Βοήθειες στην Εργασία – Επείγοντα Περιστατικά» διάρκειας 6 ωρών έκαστο, και 2 προγράμματα με τίτλο: «Πρώτες Βοήθειες στην Εργασία» διάρκειας 18 ωρών έκαστο, τα οποία οδηγούν σε Αναγνωρισμένη Πιστοποίηση η οποία ισχύει για 3 χρόνια. Στα προγράμματα συμμετείχαν 324 άτομα τα οποία πιστοποιήθηκαν ως Πρώτοι Βοηθοί. Το ένα από τα προγράμματα Πρώτων Βοηθειών, διάρκειας 6 ωρών, διεξάχθηκε σε συνεργασία με τη Σχολή Κωφών Γεώργιος Μάρκου με ταυτόχρονη μετάφραση στη νοηματική γλώσσα.</p> <p>Επιπρόσθετα, από τον Ιούνιο 2025 ξεκίνησε η υλοποίηση δύο ακόμα εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε νέες θεματικές ως εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Εισαγωγή στην προσωπική και επαγγελματική ανθεκτικότητα των εθελοντών και του έμμισθου προσωπικού των ΜΚΟ», με διάρκεια 6 ώρες. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε νεοεισερχόμενους εθελοντές και προσωπικό των ΜΚΟ με μέγιστη εμπειρία τα δύο χρόνια και 2. «Ενίσχυση της προσωπικής και επαγγελματικής ανθεκτικότητας των εθελοντών και του έμμισθου προσωπικού των ΜΚΟ», με διάρκεια 18 ώρες. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε εθελοντές και έμμισθο προσωπικό των ΜΚΟ, με πάνω από 2 χρόνια εμπειρίας. <p>Από το φθινόπωρο προγραμματίζεται η υλοποίηση μιας ακόμη νέας θεματικής που αφορά την Αποτελεσματική Ηγεσία.</p> <p>Η προσφορά δωρεάν εκπαιδευτικών προγραμμάτων στις υφιστάμενες θεματικές θα συνεχίζεται και θα εμπλουτίζεται με νέες αναλόγως των αναγκών.</p> <p><u>2019-Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u></p> <p>Η ΑνΑΔ υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης για απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων, γνώσεων και δεξιοτήτων τα οποία απευθύνονται σε απασχολούμενους και ανέργους και ως εκ τούτου μπορούν να συμμετέχουν τόσο εργοδοτούμενοι σε ΜΚΟ όσο και εθελοντές που είναι είτε εργοδοτούμενοι είτε αυτοεργοδοτούμενοι είτε άνεργοι.</p>
--	--	--

		<p>Ανεξαρτήτως της νομικής υπόστασης των ΣΚΕ, είναι εφικτή η συμμετοχή εργοδοτούμενων τους, σε προγράμματα της ΑΝΑΔ, για τα οποία καταβάλλονται εισφορές στο Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, σύμφωνα με τις πρώτες νομοθεσίες που διέπουν τη λειτουργία της ΑΝΑΔ.</p> <p>Οι εθελοντές μπορούν να συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης που υλοποιεί δωρεάν το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ). Το ΚΕΠΑ έχει τη δυνατότητα να υλοποιήσει προγράμματα για εθελοντές στελέχη και θα γίνει επικοινωνία με το ΠΣΣΕ για να τροχοδρομηθεί η συνεργασία.</p> <p>2024-Κέντρο Παραγωγικότητας (Καταγράφηκε η θέση του ΚΕΠΑ στην 10^η Σύνοδο)</p> <p>Θα κάνω αναφορά σε ένα συγκεκριμένο αίτημα που προέκυψε από την περσινή σύνοδο και πώς ανταποκρίθηκε το υπουργείο μας. Έχει να κάνει με την προσφορά προγραμμάτων κατάρτισης για εθελοντές. Κατά τη διάρκεια της 9ης Συνόδου, επισημάνθηκε η ανάγκη κατάρτισης των εθελοντών, εθελοντών δράσεων και εθελοντών μελών των διοικητικών συμβουλίων, αφού οι εθελοντές δεν μπορούσαν να τύχουν της επιχορήγησης που δίνει η ΑΝΑΔ για προγράμματα κατάρτισης με βάση τη νομοθεσία της. Με αφορμή αυτή την επισήμανση, το Κέντρο Παραγωγικότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ξεκίνησε πέρσι προς τα τέλη του έτους περίπου τη συνεργασία του με το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού στο πλαίσιο του ρόλου του για κοινωνικά στοχευμένη μάθηση.</p> <p>Από τις πρώτες συναντήσεις μας με το συμβούλιο διαφάνηκε η ανάγκη διερεύνησης των αναγκών κατάρτισης για όλες τις οργανώσεις μέλη του ΠΣΣΕ παγκύπρια, ώστε να εντοπιστούν πιο συγκεκριμένα οι ανάγκες κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού των ΜΚΟ. Ετοιμάστηκε ένα ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, το οποίο γνωστοποιήθηκε προς τα μέλη του ΠΣΣΕ, περίπου τον Φεβρουάριο με Μάρτιο. Πήραμε τις απαντήσεις. Δυστυχώς, η ανταπόκριση ήταν κάπως χαμηλή, αφού μόλις είκοσι οκτώ οργανώσεις ανταποκρίθηκαν. Παρ' όλα αυτά, είχαμε κάποια αποτελέσματα. Διαφάνηκαν οι</p>
--	--	--

		<p>ανάγκες για επιμόρφωση σε διάφορα θέματα, όπως θέματα διοίκησης, στρατηγικού σχεδιασμού, πρώτων βοηθειών, εμπύχωσης των εθελοντών.</p> <p>Ξεκίνησε η υλοποίηση δωρεάν προγραμμάτων κατάρτισης από φέτος τον Ιούνιο, υλοποιήθηκαν μέχρι στιγμής έντεκα προγράμματα κατάρτισης στα θέματα των πρώτων βοηθειών στην εργασία και για επείγοντα περιστατικά. Ήταν μία από τις ανάγκες που διαφάνηκε ότι υπήρχε. Τα προγράμματα ήταν διάρκειας επτά περίπου ωρών έκαστο και οδηγούσαν και σε αναγνωρισμένη πιστοποίηση, η οποία ισχύει για τρία χρόνια. Συμμετείχαν συνολικά 144 άτομα, τα οποία πιστοποιήθηκαν ως πρώτοι βοηθοί. Έχουν προγραμματιστεί μέχρι το τέλος του έτους ακόμη έξι τέτοια προγράμματα, ενώ συνεχίζεται η δρομολόγηση και άλλων προγραμμάτων σε άλλες θεματικές, που αφορούν αποτελεσματική ηγεσία και διαδοχή στις ΜΚΟ, ανάπτυξη και ενδυνάμωση δεξιοτήτων για αποτελεσματική συνεδρία και λήψη αποφάσεων, επικοινωνία στελεχών προσωπικού και εθελοντών, προσωπική ανάπτυξη, ενδυνάμωση εθελοντών δράσεων, αποτελεσματική επικοινωνία, ανθρώπινες σχέσεις, επαγγελματική συμπεριφορά και θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Με την ευκαιρία που πολλές οργανώσεις εκπροσωπούνται εδώ, αν υπάρχουν κάποιες ανάγκες τις οποίες θέλετε να γνωστοποιήσετε, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας στο Κέντρο Παραγωγικότητας ή στο Παγκύπριο Συμβούλιο Εθελοντισμού, για να ανταποκριθούμε και σε αυτές τις ανάγκες.</p>
--	--	--

ΑΔΕΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

2019	8	<p>Ρύθμιση σχετικής νομοθεσίας για τις άδειες των εργαζομένων που να δίνει την ευκαιρία στους εργοδότες να παραχωρούν άδεια σε εργοδοτούμενους όταν πρόκειται για εθελοντική εργασία με ρύθμιση των ημερών απουσίας που θα δικαιούνται.</p>	<p><u>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u></p> <p>Είναι αδύνατον να τροποποιηθεί η νομοθεσία, με βάση την απάντηση του Υπουργείου επειδή εάν παραχωρείται πληρωμένη άδεια για τον εθελοντισμό δεν εμπίπτει πλέον στην φιλοσοφία του εθελοντισμού και δεύτερο θα αυξάνει το κόστος του εργοδότη.</p>
------	---	---	--

<p>2024 2023 2019</p>	<p>10 9 8</p>	<p>Ασφάλεια των εθελοντών/ριών (έναντι ατυχημάτων ή/και ευθυνών που προκύπτουν κατά την άσκηση της εθελοντικής τους προφοράς)</p> <p>Οι ΜΚΟ να ενημερώσουν για πρακτικά προβλήματα που προκύπτουν σε σχέση με την απάντηση του Υπ. Εργασίας το 2019</p>	<p><u>2025-Υπ. Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης</u></p> <p>Με υπουργική απόφαση του 2019 πλέον ο εθελοντισμός θεσμοθετείται. Υπάρχουν στο Μητρώο Καταγεγραμμένων Εθελοντών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας τουλάχιστον εννέα οργανωμένα εθελοντικά σύνολα και υπάρχουν δύο νέες αιτήσεις ομάδων για ένταξη στο θεσμό και το αίτημα τους είναι υπό μελέτη και εξέταση. Απαραίτητη προϋπόθεση, τα μέλη των εθελοντικών ομάδων θα πρέπει να είναι εκπαιδευμένα, να έχουν τον κατάλληλο προστατευτικό ατομικό εξοπλισμό, προκειμένου να είναι ασφαλισμένα σε περιπτώσεις κινδύνου και σε περίπτωση τραυματισμού κατά την ώρα που επιχειρούν. Τους έχουν εκδοθεί ταυτότητες, οι οποίες παρουσιάζονται στο προωθημένο κέντρο ελέγχου, όταν και εφόσον προκύψει πυρκαγιά ή/και άλλο συμβάν για το οποίο έχουν κληθεί. Υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη μετά από απόφαση του Υ.Σ. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία δύναται να προτείνει στις ομάδες τα τεχνικά χαρακτηριστικά που θα πρέπει να περιλαμβάνει ο προσωπικός προστατευτικός εξοπλισμός.</p> <p>Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του περί Εθελοντών Πυροσβεστών Νόμος το 2022, που έχει ψηφιστεί, υπάρχουν μέχρι αυτή τη στιγμή είκοσι εθελοντές πυροσβέστες, οι οποίοι ανήκουν αποκλειστικά στη Πυροσβεστική Υπηρεσία, η οποία τους έχει προμηθεύσει προστατευτική στολή και εξοπλισμό και τους εκπαιδεύει σε διάφορα πυροσβεστικά αντικείμενα όπως γίνεται και με τα οργανωμένα εθελοντικά σύνολα, κάτω από την εποπτεία πάντοτε της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Παρουσιάζονται σύμφωνα με τους υφιστάμενους κανονισμούς τουλάχιστον τρεις φορές τον χρόνο σε οκτάωρη εργασία μαζί με τους πυροσβέστες (μόνιμο προσωπικό). Υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη μετά από απόφαση του Υ.Σ</p> <p>Πέραν αυτού, στις 4 Σεπτεμβρίου 2024 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών γίνεται επέκταση των εθελοντικών ομάδων σε επίπεδο τοπικών κοινοτήτων οι οποίες όμως δεν ανήκουν στη Π.Υ</p> <p>Η ανακοίνωση η οποία έγινε αφορούσε επίσης και την ασφαλιστική κάλυψη. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία έχει τονίσει ότι και αυτές οι συγκεκριμένες ομάδες θα πρέπει να ενεργούν σωστά και θα πρέπει να εκπαιδεύονται επιτακτικά και αφού υπάρχει και η ασφαλιστική κάλυψη, πρέπει όλα τα μέλη των ομάδων να διαθέτουν το δικό τους αναγκαίο προσωπικό προστατευτικό εξοπλισμό. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία δύναται να προτείνει στις ομάδες τα τεχνικά χαρακτηριστικά που θα πρέπει να περιλαμβάνει ο συγκεκριμένος προσωπικός προστατευτικός εξοπλισμός.</p>
-------------------------------	-----------------------	---	---

		<p><u>2024-Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u></p> <p>Δεν υποβλήθηκε θέση στη Σύνοδο.</p> <p><u>2024-Υπ. Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης</u></p> <p>Με υπουργική απόφαση του 2019 πλέον ο εθελοντισμός θεσμοθετείται. Υπάρχουν στο Μητρώο Καταγεγραμμένων Εθελοντών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας τουλάχιστον οκτώ οργανωμένα εθελοντικά σύνολα, για τα οποία ζητήσαμε να είναι εκπαιδευμένα, να έχουν τον κατάλληλο προστατευτικό ατομικό εξοπλισμό, να μην κινδυνεύουν, αλλά να υπάρχει και ασφάλεια σε περίπτωση κινδύνου, σε περίπτωση που πάθουν κάτι κατά την ώρα που ενεργούν. Έχουν εκδοθεί οι ταυτότητες, οι οποίες παρουσιάζονται στο προωθημένο κέντρο ελέγχου, όταν και εφόσον προκύψει πυρκαγιά, και λειτουργά μέχρι αυτή τη στιγμή αυτός ο θεσμός άψογα. Επιπρόσθετα, να πω ότι έχει ψηφιστεί ο περί Εθελοντών Πυροσβεστών Νόμος το 2022, που έχουμε τώρα μέχρι αυτή τη στιγμή είκοσι εννιά εθελοντές πυροσβέστες, οι οποίοι είναι κατ' αποκλειστικότητα κομμάτι δικό μας, εμείς τους χρησιμοποιούμε, εμείς τους ντύνουμε, εμείς τους εκπαιδεύουμε, όπως εκπαιδεύουμε και τα οργανωμένα εθελοντικά σύνολα, αλλά είναι καθαρά κάτω από την εποπτεία της Πυροσβεστικής και παρουσιάζονται και πρέπει να παρουσιάζονται τουλάχιστον τρεις φορές τον χρόνο σε οκτάωρη εργασία μαζί μας, μαζί με τους πυροσβέστες. Πέραν αυτού, να πω ότι έχουμε ακούσει ότι στις 4 Σεπτεμβρίου 2024 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών γίνεται επέκταση των εθελοντικών ομάδων σε επίπεδο τοπικών κοινοτήτων και αυτό αφορούσε η ανακοίνωση η οποία έγινε όσον αφορά την ασφαλιστική κάλυψη. Εμείς εκείνο το οποίο θέλουμε είναι να είναι και να ενεργούν σωστά και οι κοινότητες και σίγουρα πρέπει να προχωρήσουμε με την εκπαίδευσή τους, που σε κάποιες περιπτώσεις την κάμνουμε, αλλά πρωτίστως, αφού υπάρχει τώρα η ασφαλιστική κάλυψη, πρέπει να υπάρχει και ο αναγκαίος προσωπικός προστατευτικός εξοπλισμός.</p> <p><u>2024-Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου</u></p> <p>Αξίζει να αναφερθεί επίσης η έντονη υποστήριξη μας σε όλα τα βήματα για την παροχή ασφαλιστικής κάλυψης στους εθελοντές, ιδιαίτερα στους εθελοντές των κοινοτήτων που συμμετέχουν και συνδράμουν στον έργο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, όπως ανέφερε και προηγουμένως ο εκπρόσωπος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, για την κατάσβεση των πυρκαγιών.</p>
--	--	---

		<p><u>2023- ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ</u></p> <p><u>Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης/Πυροσβεστική Υπηρεσία</u></p> <p>Εκπροσωπώντας το Υπουργείο, αλλά και την Πυροσβεστική Υπηρεσία υπάρχει η ιδιαιτερότητα του κινδύνου όσον αφορά τις πυρκαγιές και περιστατικά κρίσεων.</p> <p>Επικροτούμε τον εθελοντισμό αλλά να είναι στη σωστή βάση και έχουν τεθεί προϋποθέσεις όπως: της εκπαίδευσης, του προσωπικού προστατευτικού εξοπλισμού, αλλά και της ασφάλισης οποιουδήποτε δύναται να αντιμετωπίσει τέτοιου είδους περιστατικά.</p> <p>Με υπουργική απόφαση του 2019 για τον εξειδικευμένο εθελοντισμό πλέον έχουμε σε μητρώο καταγεγραμμένα επτά οργανωμένα εθελοντικά σύνολα, τα οποία έχουν εκπαιδευτεί από εμάς. Έχει εκδοθεί ταυτότητα για κάθε μέλος και διαθέτουν και τον προστατευτικό προσωπικό εξοπλισμό, αλλά και την εκπαίδευση, ούτως ώστε να έρθουν εκεί, στο πεδίο, και να βοηθήσουν εποικοδομητικά την υπηρεσία μας.</p> <p>Επιπρόσθετα, με την ψήφιση και του περί Εθελοντών Πυροσβεστών Νόμου του 2022, η Πυροσβεστική Υπηρεσία έχει προκηρύξει θέσεις εθελοντών και βρισκόμαστε στη διαδικασία πρόσληψης. Αυτοί οι εθελοντές θα είναι μέρος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.</p> <p><u>2019-ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ</u></p> <p><u>Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u></p> <p>Με βάση την απάντηση του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μπορεί να ρυθμιστεί με την ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΥΘΥΝΗΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗ την οποία έχουν όλες οι οργανώσεις που εργοδοτούν προσωπικό, εάν προστεθεί παράγραφος για να καλύπτει και εθελοντές (π.χ. Χ αριθμό εθελοντών/ριων με € 0 ευρώ μισθό). Επιπλέον και ο ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΝΟΜΟΣ είναι σχετικός, αφού αναφέρει ότι στον όρο «εργοδοτούμενος» διευκρινίζεται ότι περιλαμβάνεται και ο/η εθελοντής/ρια.</p> <p><u>Σημείωση:</u> Αριθμός οργανώσεων αναφέρει ότι παρατηρείται πρόβλημα στην εφαρμογή και το ΠΣΣΕ διερεύνησε το θέμα με Ασφαλιστικές Εταιρείες, χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα ως προς το αίτημα.</p>
--	--	--

2024	10	<p>Ανάγκη σχεδιασμού και δημιουργίας δομών ευπαθών ομάδων (π.χ. ψυχικά ασθενών, ηλικιωμένων, κ.ά) για τις οποίες δεν υπάρχουν εξειδικευμένες δομές και φιλοξενούνται/διαμένουν σε άλλους χώρους.</p>	<p>Σημείωση: Δεν διατυπώθηκε σχετική απάντηση στο πρακτικό της Συνόδου επειδή δεν καθορίστηκαν οι συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες για να δοθούν απαντήσεις από τις αρμόδιες αρχές.</p> <p><u>2025-Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας</u></p> <p>Ωστόσο, τρεις Κρατικές Στέγες 24ωρης φροντίδας στις επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, λειτουργούν κάτω από την ομπρέλα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, με την ονομασία «Στέγες Ηλικιωμένων και Αναπήρων». Επίσης, ακόμα επτά (7) προγράμματα 24ωρης φροντίδας ενηλίκων ατόμων με βαριάς μορφής σωματική και νοητική υστέρηση και άλλα σύνδρομα, λειτουργούν από τις ΥΚΕ με την ονομασία «Σπίτια στην Κοινότητα».</p>
------	----	---	--

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε πολύ, Ηλία μου.

(Χειροκροτήματα)

Λοιπόν, νομίζω ότι το πιο σημαντικό, πέραν του πινακίου το οποίο έχετε στη διάθεσή σας, είναι το ποσοστό των αιτημάτων τα οποία καταγράφονται ότι έχουν ικανοποιηθεί, που είναι ένα σημαντικό ποσοστό, να μην το παραγνωρίσουμε, 28%, παρ' όλα ταύτα το μεγαλύτερο ποσοστό δεν έχει ικανοποιηθεί και αυτό θα πρέπει να μας απασχολήσει. Όσον αφορά το δικό μας κομμάτι, αγαπητέ μου Ηλία, για την ανάγκη τροποποίησης νομοθεσιών, όπου μπορεί να προκύψουν προτάσεις νόμου από το σώμα, θα χαρούμε πολύ να έχουμε τις εισηγήσεις σας, θα τις εξετάσουμε με τους συναδέλφους. Παρ' όλα ταύτα, αντιλαμβάνεστε ότι χρειάζεται να είναι νομοθετική εισήγηση της κυβέρνησης, δεν μπορεί να έρθει ως πρωτοβουλία των βουλευτών.

Σημαντικό επίσης είναι εδώ η παρουσία των υπουργείων, για να ακούσουν στη συνέχεια το τι θα έχετε να πείτε. Δεν ξέρω ποια υπουργεία βρίσκονται εδώ, απολογούμαι, δεν έχω κατάλογο. Ελπίζω να είναι όλοι εδώ, ως επιβάλλεται, οπότε θα το δω στη συνέχεια. Και βεβαίως θα πρέπει να δούμε την ενημέρωση που έχει θίξει ο κ. Δημητρίου πολύ σωστά, για να γνωρίζουμε τι καινούργιο εισάγεται και στον νομοθετικό κώδικα, αλλά βεβαίως και εκτός ως αποφάσεις για να ξέρουν οι ίδιες οι εθελοντικές οργανώσεις πώς προχωρούν.

Συμφωνούμε ότι η νομοθεσία πρέπει να είναι πολύ αυστηρή για τους εράνους. Εφάαμεν που εφάαμεν τη ζωή μας να το περάσουμε, Ηλία μου, οπότε πρέπει όμως τώρα να εφαρμοστεί μια νομοθεσία. Ξέρετε καλά ότι η ευθύνη της εφαρμογής των νομοθεσιών δεν είναι ευθύνη της Βουλής των Αντιπροσώπων είναι ευθύνη της εκάστοτε εκτελεστικής εξουσίας. Οπότε, ένας νόμος όπως λέω συχνά δεν είναι ποτέ στατικός, άρα αναλόγως με τα κενά, τις δυσκολίες που παρουσιάζονται στη συνέχεια πρέπει ο νόμος να εκσυγχρονίζεται

και να βελτιώνεται, όπως το παράδειγμα, το οποίο σωστά ανέφερε ο κ. Δημητρίου, με τα ΣΚΕ τα οποία πλέον μπαίνουν κάτω από την ομπρέλα του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου και είναι σημαντικό πρωτίστως για τον έλεγχο και τη διαφάνεια που απαιτείται. Βελτίωση προσβασιμότητας, στήριξη των ορεινών περιοχών, όλα αυτά θα πρέπει να τα δούμε. Έχουμε χρόνο ακόμη, ήταν σύντομος ο Ηλίας και τον ευχαριστώ πάρα πολύ, οπότε έχουμε δύο επιλογές. Είτε ολοκληρώνουμε τώρα και πάμε για διάλειμμα είτε συνεχίζουμε. Νομίζω ότι δεν είστε κουρασμένοι ακόμη για διάλειμμα, μπορούμε να συνεχίσουμε, για να σας απολαύσω και εγώ, να ακούσω κάποιες παρεμβάσεις.

Συνάδελφοι, είμαστε εντάξει;

Να καλωσορίσουμε και τον κ. Δημητρίου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε, εσείς προεδρεύετε, εσείς αποφασίζετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως. Οπότε, νομίζω, συνεχίζουμε.

Έχετε μπροστά σας όλοι ένα φάκελο. Υπάρχει ένα έντυπο αξιολόγησης της σημερινής συνόδου και θα παρακαλούσα να το συμπληρώσετε και να το παραδώσετε στη συνέχεια στη γραμματεία έξω από την αίθουσα της ολομέλειας.

Θα ξεκινήσουμε λοιπόν τώρα με τις τοποθετήσεις των βουλευτών και βουλευτριών της Κοινωνίας των Πολιτών. Όσοι και όσες θα παίρνουν τον λόγο δεν θα ξεπερνούν τα δύο λεπτά, οπότε να παρακαλέσω τους γραμματείς να κρατούν τον χρόνο. Υπάρχει ένα tablet μπροστά σας ή από το κινητό σας, όπως επιθυμείτε, μέχρι δύο λεπτά, για να βλέπω εδώ και να βοηθώ με το κουδούνι μου τους βουλευτές, τις βουλευτρίες. Να αποφεύγονται οι παρεμβάσεις και διακοπές, ενώ μιλά συνάδελφος, και βεβαίως καλό θα ήταν να μην παίρνουμε τον λόγο για θέματα τα οποία έχουν ήδη συζητηθεί και η συζήτηση έχει εξαντληθεί.

Θα ήθελα επίσης να παρακαλέσω να πατάτε το κουμπί δεξιά στις οθόνες που υπάρχουν μπροστά σας, με την παρέμβασή σας θα πρέπει να είσαστε όρθιοι και όρθιες στη Βουλή των Αντιπροσώπων, αν είναι δυνατόν, και βεβαίως πριν την τοποθέτησή σας θα πρέπει καθένας και κάθε μία να αναφέρει την ιδιότητα και το όνομά του, δηλαδή το όνομά του και την οργάνωση την οποία εκπροσωπεί, για να διευκολύνουμε τις στενογράφους της Βουλής των Αντιπροσώπων να καταγράφουν όλα όσα λέγονται στη σημερινή συνεδρία. Επιπρόσθετα λοιπόν θα ήθελα να αναφέρω ότι καταγράφονται στα πρακτικά όχι μόνο οι παρεμβάσεις σας, αλλά και κείμενα τα οποία πιθανόν να θέλετε να ληφθούν υπόψη ή να κατατεθούν για σκοπούς πρακτικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Αυτή είναι η πρακτική της Βουλής όσον αφορά τις εργασίες της ολομέλειας.

Λοιπόν, έχω ήδη μπροστά μου τον κατάλογο των βασικών βουλευτών, βουλευτριών και τον κατάλογο των εκπροσώπων των φορέων για παρέμβαση. Θα μου επιτρέψετε ένα σχόλιο και δεν είμαι σε ευχάριστη θέση να το κάνω αυτό, αλλά βλέπω ότι τα βασικά υπουργεία δεν βρίσκονται σήμερα εδώ και δεν έχουν εκπροσώπους για παρέμβαση. Αυτό είναι απαράδεκτο! Και είναι για ακόμα μια φορά που συνεχίζεται. Και πέρσι βρισκόμουν στη δύσκολη θέση να τοποθετηθώ δημόσια γι' αυτό και για ακόμα μια φορά φέτος. Οπότε, θα ξεκινήσουμε με αυτό και, επειδή, ναι, προεδρεύω, θα αλλάξω τη διαδικασία. Να πω ποιοι είναι εδώ. Από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, αντιλαμβάνομαι δεν υπάρχει κάποιος, σωστά;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ:

(ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ)

Ναι, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς; Γιατί δεν το έχετε σημειώσει; Εσείς τι είστε; Θα μιλήσετε εσείς; Θα κάνετε παρέμβαση ή απλά είστε μόνο εδώ, για να ακούσετε;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ:

Για να ακούσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα, δεν έχουμε κάποιον για παρέμβαση.

Λοιπόν, έχουμε από το Υπουργείο Υγείας την κ. Τρέμη Ιωάννα, σωστά; Και θα κάνετε και παρέμβαση;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ:

(ΙΩΑΝΝΑ ΤΡΕΜΗ)

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία.

Υπουργείο Μεταφορών;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ:

(ΑΛΕΞΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΗ)

Εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οπότε, θα κάνετε παρέμβαση;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ:

(ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΒΟΣΚΑΡΙΔΟΥ)

Ναι, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα κάνετε παρέμβαση;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είστε η κ. Βοσκαρίδου;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ:

Ναι, και είναι και η συνάδελφος Κατερίνα Κόκκινου από το Κέντρο Παραγωγικότητας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!

Και φαντάζομαι θα κρατάτε σημειώσεις, για να δώσετε ό,τι χρειάζεται.

Έχουμε Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων;

Η κ. Νιόβη Γεωργιάδου.

Θα κάνετε παρέμβαση;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ:

(ΝΙΟΒΗ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ)

Έχουμε τοποθετηθεί γραπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

Υπουργείο Παιδείας, ο κ. Επαμεινώνδας. Πολύ ωραία! Θα κάνει και παρέμβαση, είναι σημειωμένο αυτό.

ΑΝΑΔ. Η κ. Καλαθά Άντρια.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΝΑΔ:

(ΑΝΤΡΙΑ ΚΑΛΑΘΑ)

Χαίρετε. Έχουμε δώσει ήδη την τοποθέτησή μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!

ΟΚΥΠΥ. Ο κ. Χαριλάου Χαράλαμπος. Και θα κάνετε και παρέμβαση; Πολύ ωραία!

ΚΕΠΑ.

Είστε και ΚΕΠΑ και εκ μέρους του υπουργείου;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΚΚΙΝΟΥ)

Εκ μέρους του υπουργείου, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα, χρειαζόμαστε δύο ξεχωριστές παρεμβάσεις. Σωστά;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΥΠΡΟΥ:

Όχι, μία. Εγώ θα κάνω την παρέμβαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα εσείς είσαστε Κέντρο Παραγωγικότητας. Το υπουργείο;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΥΠΡΟΥ:

Ναι, εκπροσωπώ το υπουργείο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για τα άλλα ζητήματα τα οποία θα τεθούν; Ποιος θα απαντήσει από το Υπουργείο Εργασίας που δεν αφορούν το Κέντρο Παραγωγικότητας;

Έχει πάρα πολλά ζητήματα. Αν είδατε ή μελετήσατε από πριν, όπως στάλθηκε το πινάκιο, έχει χίλια θέματα που σας αφορούν. Δείτε το σιγά σιγά τώρα και στη συνέχεια παρακολουθήστε τις τοποθετήσεις των βουλευτών και σημειώνετε, για να μπορέσετε να τοποθετηθείτε. Εντάξει;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΥΠΡΟΥ:

Ναι. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ.

Λοιπόν, Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως. Ο κ. Κυριάκου είναι εδώ; Πολύ ωραία!

Ένωση Κοινοτήτων. Ο κ. Κωνσταντίνου είναι εδώ;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ:

(ΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ)

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και θα κάνει και παρέμβαση;

Πολύ ωραία!

Σύνδεσμος Τραπεζών; Ενδιαφέρον. Πολύ ωραία!

Ο κ. Κωστούρης είναι εδώ;

Πολύ ωραία!

Γραφείο Αρχηγού της Αστυνομίας;

Ο κ. Λαγού; Θα κάνετε παρέμβαση;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ:

(ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΛΑΓΟΥ)

Μάλιστα.

Πολιτική Άμυνα, η κ. Λαού Κωνσταντίνα;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ:

(ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΛΑΟΥ)

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία! Καλωσορίσατε.

Υπουργείο Μεταφορών; Σίγουρα δεν είστε η κ. Μαλακτού Ελεάνα!

(Μη ευκρινή σχόλια από την εκπρόσωπο του Υπουργείου Μεταφορών)

Οπότε, θα επιλέξετε κάποιον να τοποθετηθεί. Μας έχουν δηλώσει για την κ. Μαλακτού ότι θα τοποθετηθεί, ισχύει;

(Μη ευκρινή σχόλια από παρευρισκόμενη)

Πού είστε; Α, εσείς.

Πολύ ωραία!

Υπουργείο Δικαιοσύνης;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΜΑΡΔΑΣ)

Πυροσβεστική Υπηρεσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είστε ο υποπυραγός...

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ:

Μαρδάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία! Άρα, τελικά ίσως να ήταν και λίγο άδικο το σχόλιό μου. Βλέπω ότι υπάρχουν εκπρόσωποι των υπουργείων. Ε, τελικά τώρα που τα πήρα ένα ένα βλέπω ότι υπάρχουν οι λειτουργοί, οπότε οφείλω να το αποκαταστήσω.

Ένωση Δήμων; Η κ. Μαρτίδη είναι εδώ; Τζιαι είναι και γραμμένη για παρέμβαση, ίσως είναι εκτός, οπότε να ενημερωθεί.

Υπουργείο Εσωτερικών; Πολύ σημαντικό. Ο κ. Ματθαίοπουλος.

Καλωσορίσατε. Και για παρέμβαση φυσικά.

Υπουργείο Οικονομικών, πολύ σημαντικό.

Υπουργείο Οικονομικών;

Γεια σας!

Σίγουρα δεν είστε η κ. Ηροδότου Λούση.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ:

(ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΡΡΗΣ)

Η κ. Ηροδότου είχε άλλες υποχρεώσεις. Θα έρθει για παρέμβαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πιο μετά;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία! Σίγουρα χρειαζόμαστε όμως παρέμβαση από το Υπουργείο Οικονομικών.

Οπότε, να ετοιμάζεστε εσείς, αν δεν έρθει η κ. Ηροδότου, εντάξει;

Νικηφόρου Ανδρέας, Υπουργείο Μεταφορών, είναι εδώ;

Εσείς.

Υπουργείο Οικονομικών, εσείς είστε ο κ. Σαρρής; Οπότε, αντιλαμβάνομαι ένας εκ των δύο θα τοποθετηθεί.

Γραφείο Αρχηγού της Αστυνομίας, αφού είπαμε προηγουμένως. Είναι σημειωμένη και η κ.

Στυλιανού Θέκλα.

Πολύ ωραία! Καλωσορίσατε κι εσείς.

Υφυπουργείο Τουρισμού;

Η κ. Τσέλεπου. Καλωσορίσατε!

Και Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, ποιους λειτουργούς έχουμε εδώ;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ- ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

(ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ)

Τον Γενικό Διευθυντή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν σας είδα. Καλωσορίσατε! Πολύ ωραία, χαίρομαι ιδιαίτερος! Ο κ. Νικολαΐδης είναι μαζί μας, οπότε θα τοποθετηθεί.

Άρα, έχουμε τελικά εκπροσώπηση των υπουργείων και χαιρόμαστε ιδιαίτερα γι' αυτό, για να μπορέσουμε να τοποθετηθούμε, να ανταλλάξουμε απόψεις. Χαίρομαι πάρα πολύ που είστε εδώ, γιατί χρειάζεται να ακούσετε κι εσείς ως υπουργεία, βεβαίως κι εμείς ως βουλευτές, για να ακούσουμε ακριβώς τις τοποθετήσεις που θεωρώ μας ευκολύνουν κι εμάς τη δική μας τη δουλειά.

Τώρα, θα ξεκινήσουμε λοιπόν με τις τοποθετήσεις. Είπαμε για την ιδιότητά σας και, αν είστε σύμφωνοι, να πάμε με τον κατάλογο τον οποίο έχω μπροστά μου ή θέλετε όποιος ζητεί τον λόγο; Θέλετε να μιλήσετε όλοι και όλες, αντιλαμβάνομαι, ή όχι; Ή θέλετε να δίνω εγώ τον λόγο, όπως κάμαμε πέρσι καλύτερα;

Πολύ ωραία!

Ξεκινούμε με τον κ. Αθηνή Νικόλα, από το Cardet' Centre for the Advancement of Research & Development in Educational Technology.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ CARDET' CENTRE FOR THE ADVANCEMENT OF RESEARCH & DEVELOPMENT IN EDUCATIONAL TECHNOLOGY LIMITED:

(ΑΘΗΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΣ)

Κυρία Πρόεδρε, καλημέρα σε όλους! Καλές εργασίες εύχομαι. Δεν έχω κάποια παρέμβαση, για να είμαι ειλικρινής. Ίσως στην πορεία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία! Χαίρομαι. Σημειώνεται.

Η κ. Θέμιδα Ανθοπούλου από την Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων, που είμαι σίγουρη ότι έχει πολλά να πει, και την ακούμε με προσοχή.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ:

(ΘΕΜΙΔΑ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ)

Ευχαριστώ.

Θα προσπαθήσω σε δύο λεπτά. Προτιμώ να είμαι καθήμενη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κανονικά απαγορεύεται, αλλά βεβαίως ξέρετε. Το ξέρω.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ:

Είναι εύλογη προσαρμογή στο πλαίσιο της αναπηρίας μου και αυτό πρέπει να είναι κατανοητό στο πλαίσιο του κοινοβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ξέρω, το ξέρω. Και θέλω να πω με δική σας εισήγηση έχουμε προσαρμόσει συγκεκριμένη θέση για βουλευτές ή βουλευτρίες που έχουν θέματα αναπηρίας με συγκεκριμένο τρόπο για ενδεχόμενο που θα έχουμε εκλογή βουλευτή ή βουλευτριάς. Οπότε, γι' αυτό ήθελα να ξεκαθαριστεί και σας ευχαριστώ, γιατί πρέπει αυτά τα θέματα να τα συζητούμε και ανοικτά, αλλά βεβαίως και θα πρέπει οι θεσμοί να είναι προετοιμασμένοι και κατάλληλα εξοπλισμένοι, για να παρέχουν όλες τις απαραίτητες ευκολίες που χρειάζονται σε έναν τέτοιο βουλευτή ή βουλευτρία. Και ευχόμαστε να έχουμε ένα τέτοιο άτομο σύντομα στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ελάτε, κυρία Ανθοπούλου, σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ:

Καλές εργασίες στη σύνοδο πρώτα απ' όλα.

Αναφερθήκατε προηγουμένως κι εσείς, κυρία Πρόεδρε, και ο κ. Δημητρίου στη συμπεριληπτική κοινωνία. Βέβαια, δεν αρκεί να το προσπαθούμε μόνο οι

αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ευάλωτων ομάδων, των ατόμων με αναπηρίες, η συνομοσπονδία, οποιαδήποτε οργάνωση. Πρέπει και η ίδια η πολιτεία να το προσπαθεί, γιατί η πραγματικότητα είναι ότι η πολιτεία δεν είναι προσβάσιμη ή ο πολιτισμός, οι παραλίες μας. Άκουσα τους εκπροσώπους τους διάφορους. Οι παραλίες δεν είναι προσβάσιμες, η εργασία δεν είναι προσβάσιμη, η υγεία δεν είναι απόλυτα προσβάσιμη, η παιδεία δεν είναι προσβάσιμη. Γενικότερα, για να μην πολυλογώ, αφού έχω και δύο λεπτά μόνο, η πολιτεία γενικότερα δεν είναι προσβάσιμη. Οι πόροι δεν ανταποκρίνονται στις πολλαπλές ανάγκες, τις εξατομικευμένες ανάγκες του κόσμου της αναπηρίας και αυτό δημιουργεί πάρα πολλά προβλήματα.

Θα πω πολύ επιγραμματικά. Έχουμε αυτό το νέο νομοθέτημα. Τεράστιος πυλώνας ο τομέας των υπηρεσιών που θα ενισχύσει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες στην κοινωνία των πολιτών. Η ΚΥΣΟΑ θα λάβει τη μεγαλύτερη υπηρεσία των συμβούλων στην υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων. Είναι πολύ σημαντικό ότι επιτέλους στη χώρα μας το 2025 είμαστε από τις ελάχιστες χώρες στην Ευρώπη που δεν έχουμε δίκτυο υπηρεσιών για τα άτομα με αναπηρίες και τώρα πάμε να το κτίσουμε. Πάρα πολύ σημαντική απόφαση. Έχουμε το νομοθέτημα που απεγκλωβίζει τις αναπηρικές παροχές από το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, αλλά έχουμε έναν μη ικανοποιητικό προϋπολογισμό και ως αναπηρικό κίνημα από κάθε βήμα, με κάθε τρόπο πρόκειται να λέμε και να ζητούμε από το κράτος να δώσει τα απαραίτητα κεφάλαια, χαιρετίζοντας την κίνηση του κράτους να προχωρήσει σε αυτή την εμβληματική μεταρρύθμιση, να δώσει όμως και τα απαραίτητα κεφάλαια, για να μπορεί να γίνει πράξη στην πραγματικότητα αυτή η εμβληματική μεταρρύθμιση.

Ελπίζω να καλύψω τα δύο λεπτά, γιατί συνήθως δεν καταφέρνω να είμαι εντός του χρόνου. Αναφέρθηκε προηγουμένως ότι σε περιόδους... Η μη χαρτογράφηση των ατόμων με αναπηρίες δεν είναι ένα μικρό θέμα, είναι ένα τεράστιο θέμα, γιατί σε περιόδους όπως το καλοκαίρι, για παράδειγμα, που είχαμε τις μεγάλες πυρκαγιές, έπρεπε να κάνουμε την

προσευχή μας κάθε λίγο, γιατί δεν είναι χαρτογραφημένα τα άτομα με αναπηρίες. Το λέμε συνεχώς. Είναι θεμελιώδης ο ρόλος της Πολιτικής Άμυνας, του Υπουργείου Εσωτερικών, μαζί και με τη βοήθεια, την υποστήριξη του Υφυπουργείου Πρόνοιας. Κάποια στιγμή θα χάσουμε άτομο με αναπηρία και μετά θα κλαίμε όλοι και από εκεί θα ξεκινήσει η προσπάθεια. Επομένως, είναι κάτι που πρέπει να γίνει άμεσα. Και το αφήνω ως εδώ, για να είμαι εντός χρόνου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Νομίζω ότι, αγαπητή μου Θέμιδα, είναι πολύ σημαντικό -για όσους δεν το γνωρίζουν- να έχουμε επιτέλους το νομοθετικό πλαίσιο που επιβάλλεται για τα άτομα με αναπηρία με τον απαιτούμενο προϋπολογισμό. Ακριβώς, για να μην είναι φιλοσοφικό, να μείνει στα χαρτιά, αλλά στην πράξη, ουσιαστικά να έχουμε το δίκτυο υπηρεσιών που απαιτείται για τη στήριξη των ατόμων με αναπηρία, αλλά βεβαίως και την αποσύνδεσή τους από άλλα επιδόματα τα οποία δεν έχουν καμία σχέση με την αναπηρία αυτή καθαυτή. Οπότε, θα το παρακολουθούμε το ζήτημα. Ήδη οφείλω να πω ότι είμαστε σε συνεχή συνεννόηση, όχι μόνο προσωπικά μαζί μου, με τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ξέρω ότι κάματε έναν κύκλο επαφών και με όλα τα πολιτικά κόμματα. Οπότε, ό,τι χρειάζεστε, είμαστε στη διάθεσή σας.

Ευχαριστώ πολύ την κ. Ανθοπούλου.

Προχωράμε στο Παρατηρητήριο της Τρίτης Ηλικίας Κύπρου.

Ο κ. Αντωνίου Δήμος έχει τον λόγο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Καλημέρα, κυρία Πρόεδρε!

Θα μιλήσω για ένα θέμα μη ευχάριστο και που αφορά την κακοποίηση, την παραμέληση και την οικονομική εκμετάλλευση των ηλικιωμένων που τα τελευταία χρόνια παίρνει

ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Ως πολιτεία σφυρίζουμε αδιάφορα. Είναι εγκλήματα πίσω από κλειστές πόρτες. Υπήρχαν κάποιες συνεδρίες στη Βουλή των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ.λπ. Για χρόνια μιλούμε γι' αυτά τα πράγματα, αλλά δεν προχωρούν κάποια ζητήματα. Επίσης, η αγαπητή Θέμιδα μίλησε για τη χαρτογράφηση των ευάλωτων ομάδων. Είναι ένα πράγμα που στηρίζουμε και το είδαμε και στις φονικές πυρκαγιές το τελευταίο διάστημα. Δεν υπάρχουν δομές για αλτσχάιμερ, δεν υπάρχουν δομές για κακοποιημένους ηλικιωμένους, υπάρχουν για γυναίκες για παράδειγμα, αλλά για κακοποιημένους ηλικιωμένους δεν υπάρχουν. Όσον αφορά την αλτσχάιμερ, που είναι η επόμενη πανδημία σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, είμαστε σε μηδενική βάση εκτός από κάποιες ιδιωτικές πρωτοβουλίες. Ένας στις τέσσερις οικογένειες θα έχει κάποιον που θα πάσχει από αλτσχάιμερ το οποίο επηρεάζει όλη την οικογένεια. Είναι προγράμματα που υπάρχουν στο εξωτερικό και πραγματικά, όταν πηγαίνουμε, ζηλεύουμε αυτές τις δομές. Δεν ξέρω πού πάμε λάθος. Πραγματικά! Και, αν μπορεί η Βουλή να βοηθήσει, θα πρέπει να βοηθήσει, γιατί είμαστε όλοι εν δυνάμει θύματα της νόσου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ σωστά. Να μας πει το υπουργείο, γιατί δεν είναι θέμα νομοθεσίας, αλλά να μας πει το υπουργείο αν έχουν κάποιο πρόγραμμα. Είμαι βέβαιη ότι σίγουρα κάτι πρέπει να δρομολογείται. Και, αν δεν υπάρχει, πρέπει να δρομολογηθεί. Είναι πολύ σημαντικό. Και επίσης θα ήθελα να δοθεί στα πρακτικά απάντηση από το υπουργείο. Σημειώνεται. Όντως, τι γίνεται με τη χαρτογράφηση αυτών των ατόμων; Υπάρχει κάτι; Δεν υπάρχει τίποτα όντως; Έχουμε κάπου σημειωμένα αυτά τα άτομα ανάλογα είτε με την αναπηρία είτε με την κατάσταση του καθενός, ειδικά τώρα με τον ψηφιακό πολίτη; Θα ήθελα να είχα μια απάντηση. Να σημειωθεί, παρακαλώ.

Προχωράμε ευθύς αμέσως στη βουλευτρια Αντωνίου Κατερίνα από το Χάρισμα.

Είναι εδώ; Νομίζω δεν την είδα την Κατερίνα. Όχι.

Παγκύπρια Οργάνωση Πολυτέκνων. Ο κ. Αργυρού Αργύρης είναι εδώ; Σαν να... Δεν τον είδα ούτε τον Αργύρη.

Προχωράμε. Παγκύπριος Σύνδεσμος Καρκινοπαθών και Φίλων (ΠΑΣΥΚΑΦ).

Αριστείδου Ιωάννα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ (ΠΑΣΥΚΑΦ):
(ΙΩΑΝΝΑ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ)

Καλημέρα σας!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλημέρα σας! Σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΣΥΚΑΦ:

Δεν έχουμε κάποια παρέμβαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία! Ευχαριστώ.

Σύνδεσμος Μυοπαθών Κύπρου, Βοσκός Παναγιώτης.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΥΟΠΑΘΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΟΣΚΟΣ)

Καλημέρα σας!

Βασικά, κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να ευχαριστήσω για την παρουσία μας.

Είναι ένας προβληματισμός που έχω να αναφέρω σχετικά με τη δημόσια διαβούλευση. Ποια είναι η δέσμευση του κράτους έναντι των διαβουλεύσεων που κάμνουμε; Για παράδειγμα για το νομοθέτημα που μίλησε πριν η φίλη η Θέμιδα διαβουλευόμαστε δέκα χρόνια. Ξεκινήσαμε από τη μία άκρη στην άλλη άκρη, φτάσαμε κάπου στο ένα τρίτο της ικανοποίησης των αιτημάτων των δικών μας και φτάσαμε και στο σημείο των οικονομικών, τα οποία ανέφερε η Θέμιδα πριν. Είχαμε μία θέση για κάποιες εκατοντάδες εκατομμύρια.

Αντιλαμβανόμαστε την όλη κατάσταση την οικονομική της Κύπρου κ.λπ., το μειώσαμε περίπου στο ένα τρίτο. Και φτάνουμε στο να υποβληθεί στον προϋπολογισμό το 5% του αρχικού αιτήματος. Και το ερώτημα είναι ποιος είναι ο ρόλος της Βουλής, όταν έρχεται νομοθέτημα το οποίο προϋπήρχε στη δημόσια διαβούλευση, πώς συγκρίνει τι ήταν τα αιτήματα και τι ήταν αυτό που ήρθε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!

Νομίζω μπορώ να το απαντήσω, για να σας ευκολύνω, αν μου επιτρέψετε.

Λοιπόν, η διαβούλευση είναι υποχρεωτική ως διαδικασία από πλευράς της εκτελεστικής εξουσίας, δηλαδή της κυβέρνησης και όχι της Βουλής, γιατί πολλές φορές κακώς επαναλαμβάνει διαβούλευση η Βουλή των Αντιπροσώπων. Η Βουλή των Αντιπροσώπων πρέπει να έχει κοντά της έτοιμο το κείμενο με την εισήγηση της εκτελεστικής εξουσίας. Δεν είναι δεσμευτική όμως η διαδικασία επί της ουσίας για την εκάστοτε εκτελεστική εξουσία. Δηλαδή οφείλει να τους ακούσει όλους, να συγκεράσει τις απόψεις, που αυτό θα έχει περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας για το δικό τους νομοθετικό πλαίσιο, αλλά δεν είναι υπόχρεα -να το πω απλά- να ικανοποιήσει όλα τα αιτήματα, για να είμαστε δίκαιοι.

Παρ' όλα ταύτα, ο ρόλος της Βουλής, όταν έχει το κείμενο ενώπιόν της το συμφωνημένο... Βεβαίως, δικαιούται να καλέσει όποιους θέλει, για να ακούσει τη δικαιολόγηση απόψεων. Η Βουλή όμως με βάση το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν μπορεί να προσθέσει οποιαδήποτε πρόνοια η οποία εξυπακούει αύξηση του

προϋπολογισμού ούτε και για €1. Και είναι εδώ που είναι η δυσκολία η δική μας. Είναι αυτή η λέξη που ακούτε αντισυνταγματικό. Περίπου τις πλείστες των περιπτώσεων αφορά την αύξηση του προϋπολογισμού. Γι' αυτό λέμε ότι καλό θα ήταν να λαμβάνονται υπόψη όλες οι απόψεις των αρμόδιων φορέων, να μην υπάρχει καθυστέρηση, γιατί πολλές φορές -ξέρετε καλά κι εσείς προσωπικά, κύριε Παναγιώτη μου- έρχονται στη Βουλή νομοθετήματα χωρίς

την κατάλληλη διαβούλευση, χωρίς καν να έχουν ερωτηθεί οι αρμόδιοι φορείς και στο τέλος καταλήγει ως διαμάχη μεταξύ ημετέρων, ενώ αυτό δεν είναι το ζητούμενο. Άρα, είναι πολύ σημαντικό η διαβούλευση να τηρείται από την αρχή μέχρι το τέλος σωστά, για να μπορέσει και η Βουλή των Αντιπροσώπων... που συνήθως να ξέρετε η Βουλή σε όλες τις περιπτώσεις, όχι συνήθως, προχωρά άμεσα. Με βάση τους Κανονισμούς της Βουλής, επίσης πρέπει να ξέρετε ότι το νομοσχέδιο έχει προτεραιότητα της πρότασης νόμου.

Ποια είναι η διαφορά του νομοσχεδίου με την πρόταση νόμου; Ποια βουλευτριά ξέρει να μου πει ή βουλευτής; Λοιπόν το νομοσχέδιο είναι εισήγηση της εκτελεστικής εξουσίας και πρέπει ακριβώς να περάσει μέσα από τη διαβούλευση. Η πρόταση νόμου είναι πρωτοβουλία του βουλευτή, δεν χρειάζεται να ρωτήσει την εκτελεστική ή να έχει εμπλοκή με την εκτελεστική εξουσία ούτε να έχει προηγηθεί διαβούλευση. Και πολλές φορές ο βουλευτής ακριβώς γράφει και θέματα που μπορεί να γνωρίζει ότι είναι αντισυνταγματικά, απλά για να πιέσει την εκτελεστική εξουσία να φέρει ένα θέμα.

Οπότε, πολύ καλά μου κάνατε πάσα να εξηγήσω λίγο τη διαδικασία. Ελπίζω να ήμουν βοηθητική. Αν υπάρχει οποιαδήποτε άλλη απορία, στη διάθεσή σας.

Πολύ ωραία!

Ολοκληρώσατε;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΥΟΠΑΘΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

Μια δεύτερη τοποθέτηση προς το Υπουργείο Υγείας. Επειδή σωστά παρατηρήθηκε και τονίστηκε το θέμα του αλτσχάιμερ, όπως και άλλων σπάνιων νοσημάτων και ασθενειών, τότε επιτέλους η Δημοκρατία θα εφαρμόσει τον νεογνικό έλεγχο ή ακόμα και το screening το αντίστοιχο που υπάρχει στη θαλασσαιμία, δηλαδή να αναγνωρίζεται από πριν ο carrier, ότι αυτή η γυναίκα, αυτός ο άντρας πιθανόν να γεννήσει ένα μωρό το οποίο να έχει μυϊκή δυστροφία ή να έχει το άλφα και το βήτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν γίνεται τούτο;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΥΟΠΑΘΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

Όχι. Είμαστε η τελευταία χώρα στην Ευρώπη. Πρόσφατα -και ευχαριστώ τον Υπουργό Υγείας- κάμαμε μια συμφωνία. Δεν θέλω να το αναφέρω, να σας το αναφέρει ο ίδιος καλύτερα, αλλά είμαστε η τελευταία χώρα στην Ευρώπη. Είμαστε από τις πρώτες που εφαρμόσαμε το '96 νομίζω για την duchenne και μετά το σταματήσαμε για διάφορους λόγους. Είναι βασικό να γίνει τούντο πράγμα. Και υπάρχει και στην Ευρωπαϊκή Ένωση μεγάλη κινητικότητα, γιατί αποφεύγουμε τις σπάνιες ασθένειες, ή ακόμα ας πούμε για το SMA υπάρχει θεραπευτική αγωγή, αν μεν το αναγνωρίσεις το μωρό σου σε έξι μήνες, μένει ένα μωρό ατροφικό μέχρι την ολοκλήρωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μας απαντήσει το Υπουργείο Υγείας. Σίγουρα η πρόληψη είναι πολύ σημαντική και απαραίτητη. Να μας απαντήσει, γιατί δεν γνωρίζω, για να είμαι ειλικρινής, τι γίνεται, τι δεν γίνεται. Σίγουρα θα μας διαφωτίσει το αρμόδιο υπουργείο.

Προχωράμε τώρα στο Κυπριακό Επιχειρηματικό Δίκτυο για την Εταιρική Βιωσιμότητα και Υπευθυνότητα.

Ο κ. Μαρίνος Βουκής είναι εδώ;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ
ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ (CSR):

(ΜΑΡΙΝΟΣ ΒΟΥΚΗΣ)

Καλημέρα σας!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλημέρα!

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ
ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ (CSR):

Ευχαριστώ κι εγώ για την πρόσκληση. Βρίσκομαι εδώ εκπροσωπώντας, όπως είπατε, το Κυπριακό Επιχειρηματικό Δίκτυο για την Εταιρική Βιωσιμότητα και Υπευθυνότητα, το οποίο περιλαμβάνει εβδομήντα πέντε επιχειρήσεις μέλη. Από όλα τα φάσματα της οικονομίας αναφέρατε, κυρία Πρόεδρε, κι εσείς προηγουμένως πως υπάρχει ανάγκη χρήσης της τεχνολογίας και πιο συγκεκριμένα αναφέρατε και τις πλατφόρμες. Ήταν ένα σχόλιο που κάναμε και πέρσι. Οπότε, στο ίδιο πλαίσιο κινούμαστε και φέτος. Να το επαναλάβουμε, γιατί βλέπουμε πως υπάρχει έλλειψη συντονισμού και πληροφόρησης, που οδηγεί ουσιαστικά σε κατακερματισμό των προσπάθειών και απώλεια ανθρώπινου δυναμικού και κοινωνικού αντικτύπου. Άρα, μια τέτοια ενιαία βάση δεδομένων για συνεργασίες και προγράμματα στο πλαίσιο της κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων μπορεί να προκαλέσει αμοιβαίο όφελος και φυσικά να ευνοήσει την κυπριακή οικονομία.

Ως CSR Cyprus είμαστε στη διάθεση όλων, για να συμβάλουμε με τεχνογνωσία, με καθοδήγηση και παραδείγματα καλών πρακτικών. Ο στόχος μας είναι να μη χάνεται καμία ευκαιρία χρηματοδότησης, επειδή δεν υπάρχουν τα μέσα και τα κανάλια σύνδεσης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κι εγώ ευχαριστώ.

Ενημέρωση κιάλας, γιατί πολλές φορές όντως βλέπουμε ότι είναι και θέμα ενημέρωσης, γιατί πάντοτε πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι είναι σε εθελοντική βάση που βρίσκονται κάποια άτομα. Οπότε, πρέπει να τα ευκολύνουμε, για να κάνουν τη δουλειά τους, γιατί αντιλαμβάνεστε όλοι έχουμε πολλές υποχρεώσεις και μια πολύ απαιτητική ζωή. Οπότε, αυτός είναι και ο ρόλος της πολιτείας και του συντονισμού.

Λοιπόν, η κ. Γαβριήλ Μαρίνα από τον Ροταριανό Όμιλο Κερύνειας βρίσκεται εδώ;

Καλωσορίσατε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΡΟΤΑΡΙΑΝΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΜΑΡΙΝΑ ΓΑΒΡΙΗΛ)

Ευχαριστώ.

Δεν έχω παρέμβαση αυτή τη στιγμή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!

Ευχαριστώ πολύ.

Να παρακαλέσω στον κατάλογο να γράφεται το θηλυκό, όταν πρόκειται για κυρίες, για τα πρακτικά και την επόμενη χρονιά -πρώτα ο Θεός- είναι βουλευτρια, δεν είναι βουλευτής.

Η κ. Γαβριηλίδου Σοφία από τον Κυπριακό Σύνδεσμο Καταναλωτών είναι εδώ;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ:

(ΣΟΦΙΑ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ)

Καλημέρα σας!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλημέρα!

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ:

Χαίρομαι που βρίσκομαι στην Ενδέκατη Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών.

Εκπροσωπώ τον Κυπριακό Σύνδεσμο Καταναλωτών και, όπως είπατε κι εσείς, ονομάζομαι Σοφία Γαβριηλίδου.

Στην προηγούμενη σύνοδο είχαμε αναφερθεί σε κάποια θέματα και δεν ξέρω αν έχει υλοποιηθεί κάποιο από αυτά. Το πρώτο ήταν η αύξηση των αγαθών πρώτης ανάγκης, το καλάθι της νοικοκυράς, αν έχει γίνει κάτι γι' αυτό, γιατί η ακρίβια συνεχίζει να είναι πολύ υψηλά στα επίπεδα. Άνθρωποι με πολύ χαμηλές συντάξεις δεν μπορούν να ικανοποιήσουν ακόμα και αυτές τις ανάγκες τους όσον αφορά ψωμί, γάλα κ.λπ.

Το δεύτερο θέμα το οποίο είχαμε συζητήσει ήταν αν μπορούν αυτοί οι

χαμηλοσυνταξιούχοι που βρίσκονται σε χωριά απομονωμένα, που είναι πάρα πολύ λίγοι, μπορεί να είναι και τριάντα άτομα... Με αυτές τις χαμηλές συντάξεις που παίρνουν της φτώχειας δεν μπορούν να προσφέρουν καμία κοινωνική προσφορά προς τον ίδιο τον εαυτό τους, καμία ψυχαγωγία. Αν μπορούσε να τους δοθεί κάποιο επίδομα με το οποίο να καλύπτουν αυτές τις ανάγκες, να έχουν €5, €10 να πάνε μια εκδρομή, να πάνε στην εκκλησία, να δουν τα παιδιά τους, διότι τα παιδιά τους μένουν πολύ μακριά.

Και το τρίτο θέμα ήταν να δούμε εάν υπάρχει κάποια πρόνοια σε αυτά τα χωριά τα απομακρυσμένα με τους λίγους κατοίκους να γίνουν κάποια κέντρα απασχόλησης αυτών των ανθρώπων, όπως υπάρχουν στη Λευκωσία, στις μεγαλουπόλεις, όπου ένα λεωφορειακι μαζεύει αυτούς τους ηλικιωμένους, απασχολούνται, βλέπουν ο ένας τον άλλο, ασχολούνται με το πλεκτό τους και νιώθουν ότι ακόμα δεν θα πεθάνουν από μαρασμό. Διότι, όπως είπαμε, τα γηρατειά δεν σημαίνει ότι ξοφλώ. Γηρατειά σημαίνει να αποκτήσω και να μεταδώσω την πείρα που έχω σε αυτούς όλους τους ανθρώπους που εμείς οι ηλικιωμένοι έχουμε δημιουργήσει.

Γι' αυτό δεν ξέρω πού έχουν μείνει αυτά τα θέματα.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Να αποδεσμεύσουμε τον κ. Κουκουμά. Να τον ευχαριστήσουμε που ήρθε. Πάει στην επιτροπή Ανθρωπίνων, απ' ό,τι μου έχει πει. Οπότε, να δικαιολογήσουμε βεβαίως τζιαι τους άλλους τους συναδέλφους, γιατί ξεκίνησε η συζήτηση των προϋπολογισμών και είναι όλοι στις επιτροπές. Είναι γεμάτη η Βουλή, όπως θα είδατε, που δεν βρίσκατε πάρκινγκ οι παραπάνω.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ:

Μπορώ να πω ακόμα κάτι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως, μπορείτε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ:

Συγγνώμη. Είναι σχετικά με τη φύλαξη των ηλικιωμένων από οικιακές βοηθούς, ακόμα και για τα παιδιά. Δεν έχουν καμία εμπειρία στον τομέα φύλαξης αυτών των ανθρώπων. Και έχουμε πάρα πολλές καταγγελίες οι οποίες αφορούν... Όταν κάποιος είναι άρρωστος, αυτοί οι άνθρωποι δεν μπορούν να του δώσουν καμία βοήθεια, δηλαδή να του κάνουν μία ανάλυση για το ζάχαρο του, να του πάρουν κανονικά την πίεση αυτού του ανθρώπου. Δεν πρέπει αυτοί οι άνθρωποι να εκπαιδεύονται προηγουμένως, πριν ακόμη αναλάβουν τη φροντίδα αυτών των ανθρώπων;

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!

Ευχαριστώ πολύ.

Επίσης, αν υπάρχουν, εννοώ και με ποιο κόστος. Θέλω να αναφέρω κάτι που μου έκαμε ιδιαίτερη εντύπωση, τις προάλλες, με πήρε μια κυρία της οποίας, απ' ό,τι φαίνεται, ο πατέρας της τρώει με γαστροστομή και, απ' ό,τι μου είπε, τηλεφώνησε παντού, ΠΑΣΥΚΑΦ κ.τ.λ., που μέχρι τη μία προσφέρουν υπηρεσίες και μετά χρειαζόταν να επιβαρυνθεί η ίδια προσωπικά, γιατί δεν υπήρχε πρόνοια από το κράτος. Διαφορετικά θα έπρεπε να επιλέξει να αφήσει τη δουλειά της, για να βοηθήσει τον πατέρα της.

Ναι, κύριε Παναγιώτη μου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΥΟΠΑΘΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

Επειδή το ζούμε και το ζήσαμε το θέμα και παρείχαμε δωρεάν αυτές τις υπηρεσίες, πρέπει να περάσει το συντομότερο η νομοθεσία για τους φροντιστές, για να μπορεί αυτός που

κάμνει αυτό το πράγμα, είτε παίρνει είτε δίνει φάρμακο, να είναι νομικά κατοχυρωμένος τζιαι να καλύπτεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχουμε φροντιστές;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΥΟΠΑΘΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

Το πρόγραμμά μας εμάς απέτυχε, διότι βασίστηκε σε ευρωπαϊκό κονδύλι το οποίο προνοούσε να πάρουμε ανέργους από την Κύπρο. Δυστυχώς, τα €1.200 συν κοινωνικές ασφαλίσεις, δέκατο τρίτο κ.λπ. στον κυπριακό πληθυσμό εφάινουνταν λίγα και απέτυχε το πρόγραμμα ή εκείνες που πηγαίνουν στους έξι μήνες έφευγαν. Αν περάσει νομοθεσία όμως, τζιαι τούντα άτομα είναι νομικά κατοχυρωμένα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέχρι πού βρίσκεται η νομοθεσία; Γιατί ήρθε η νομοθεσία; Εγώ εν θυμούμαι να είδα έτσι νομοθεσία προσωπικά.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΥΟΠΑΘΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

Νομίζω δεν ήρθε ακόμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

Κύριε Δημητρίου, να το βάλουμε το θέμα τούτο για τους φροντιστές ως αυτεπάγγελτο, γιατί εν έχουμε νομοθεσία ενώπιόν μας και να το δούμε μέχρι πού βρίσκεται. Αλλά αυτά τα ζητήματα τα οποία έχετε θέσει είναι σημαντικά.

Το καλάθι της νοικοκυράς πέρασε ως νομοθεσία.

Συνταξιούχοι. Θα απαντήσει το υπουργείο, γιατί όντως έχουμε συνταξιούχους που περνούν δύσκολα.

Ναι.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ THE CYPRUS ANTI-CANCER SOCIETY:

(ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΟΥ)

Επιτρέψτε μου. Είμαι η Φωτεινή Παλληκαρίδου από τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχονται δωρεάν, είναι εικοσιτετράωρες οι υπηρεσίες, γιατί αναφερθήκατε στο τηλέφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι δικές σας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ THE CYPRUS ANTI-CANCER SOCIETY:

Σαφώς όμως, είναι μόνο για τους καρκινοπαθείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, πήρε και μου είπε ότι πήρε και κοντά σας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ THE CYPRUS ANTI-CANCER SOCIETY:

Συνεπώς, αν είναι άλλες χρόνιες ασθένειες, ενδεχομένως να μην μπορούσαμε να υποστηρίξουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα δεν φταίτε εσείς! Κι αυτό που κάνετε... Να μην θεωρηθεί μομφή.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ THE CYPRUS ANTI-CANCER SOCIETY:

Στο πλαίσιο όμως το ότι αναμένουμε και την ψήφιση της νομοθεσίας για την ανακουφιστική φροντίδα, που συμπεριλαμβάνει και τους φροντιστές, είμαστε σε αναμονή όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία! Το ζήτημα είναι ότι αυτός ο άνθρωπος δεν είχε πού να απευθυνθεί, που δεν λέμε ότι αυτό ήταν... Πολύ καλά κάνουν τη δουλειά τους τζαι ο ΠΑΣΥΚΑΦ τζαι ο

Αντικαρκινικός και πολύ περισσότερα και καλύπτουν τα κενά του κράτους. Παρ' όλα ταύτα, αυτό το άτομο πού να πάει;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ THE CYPRUS ANTI-CANCER SOCIETY:

Είναι ένα βασικό κομμάτι, με συγχωρείτε, το οποίο το αντιμετωπίζουμε καθημερινά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γιατί είστε τζιαι στη δύσκολη θέση να πείτε σε κάποιο άτομο ότι δεν έχετε μια τέτοια...

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ THE CYPRUS ANTI-CANCER SOCIETY:

Όχι, προσπαθούμε να στηρίξουμε και άλλους ασθενείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ξέρω.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ THE CYPRUS ANTI-CANCER SOCIETY:

Αυτό είναι όμως το μεγάλο ζήτημα της κοινωνίας και της αλυσίδας προσφοράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!

Οπότε, θα πρέπει να δούμε αυτή τη νομοθεσία.

Όσον αφορά τη φύλαξη επίσης και την απασχόληση ή προγράμματα για τους ηλικιωμένους, να μας απαντήσει το υπουργείο το αρμόδιο, παρακαλώ, κυρίως σε χώρους απομακρυσμένους. Το υπουργείο να μας απαντήσει και γι' αυτά.

Πάμε στον Σύνδεσμο Στήριξης για Άτομα με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής με/χωρίς Υπερκινητικότητα. Είναι εδώ η Γεωργίου Μαρίνα;

Όχι.

Πάμε παρακάτω.

Ο κ. Δημητριάδης, που είναι εδώ, Οργάνωση Πρεσβυτέρων Πολιτών Κύπρου.

Σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΟΠΡΕΠΟ):

(ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ)

Καλημέρα σας, κυρία Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι!

Όλοι εμείς τα μέλη της Κοινωνίας των Πολιτών ενδιαφερόμαστε για το κοινωνικό σύνολο, αλλά πάντα με κριτήριο το γενικό καλό. Η κοινωνία των πολιτών δεν αφορά κομματικούς δρώντες, αλλά κοινωνικούς φορείς ΜΚΟ και κοινωνικές επιχειρήσεις που θέλουν να συμβάλουν στη βελτίωση της καθημερινότητας σε διάφορους τομείς. Προβλήματα υπάρχουν και θα υπάρχουν πάντοτε. Στόχος μας είναι η συνεργασία για την όσο το δυνατό λύση των πλείστων με διάλογο, συνεργασία και ευαισθησία.

Μερικά προς συζήτηση και προβληματισμό είναι τα εξής: Περισσότερη στήριξη σε νεαρά ζευγάρια που δεν μπορούν να αποκτήσουν στέγη, υπογεννητικότητα που είναι πλέον ανησυχητικό φαινόμενο, που μας οδηγεί σε δημογραφικές ανισορροπίες μεταξύ των ηλικιωμένων και των νέων και τώρα μεταξύ των ξένων υπηκόων. Μόνο με στοχευμένα μέτρα θα μπορούσαμε να στηρίξουμε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Αναθεώρηση και βελτίωση του οικογενειακού αφορολόγητου εισοδήματος. Ακρίβια. Περισσότερη στήριξη στους χαμηλοσυνταξιούχους, για να έχουν μια αξιοπρεπή διαβίωση. Κέντρα αποκατάστασης και φυσικά τόσα άλλα.

Είχαμε προτείνει στην περσινή σύνοδο να υπάρξει στο άμεσο μέλλον μια θεσμική οικονομική ενίσχυση όλων που εντάσσονται στην Κοινωνία των Πολιτών, ώστε να επιτευχθούν πιο άμεσα και αποτελεσματικά οι στόχοι τους. Πιστεύουμε στην αξιοπρέπεια και στον σεβασμό προς τους ηλικιωμένους, στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στήριξης και φροντίδας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ.

Εννοείται για τη θεσμική οικονομική ενίσχυση, για ό,τι έχετε αναφέρει θα πρέπει να απαντήσουν τα υπουργεία. Και προχωράμε στον Παγκύπριο Σύνδεσμο Πολλαπλής Σκλήρυνσης. Η κ. Γεωργία Δημοφάνους είναι εδώ;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΚΛΗΡΥΝΣΗΣ:

(ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΗΜΟΦΑΝΟΥΣ)

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλημέρα.

Ελάτε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΚΛΗΡΥΝΣΗΣ:

Να πω ότι κυρίως με έχει καλύψει η κ. Ανθοπούλου με αυτά που είπε. Απλώς, να πούμε ότι για τα άτομα με πολλαπλή σκλήρυνση παρατηρούμε ο αριθμός να αυξάνεται πάρα πάρα πολύ, οι διαγνώσεις. Και από την άλλη έχουμε ένα Υπουργείο Υγείας το οποίο μας υποσχέθηκε να μας δώσει κάποιους αριθμούς και δεν μας τους δίνει. Δεν υπάρχει μητρώο ασθενών ακόμη. Αντιλαμβάνεστε ότι και εμείς δεν μπορούμε να κινηθούμε προς τα ζητούμενά μας και να διεκδικήσουμε, όπως πρέπει, αυτά που χρειάζεται, όταν δεν έχουμε αριθμούς, κάτι το οποίο ακόμη και οι γιατροί μας πάνε σε διεθνή συνέδρια και ντρέπονται που δεν έχουν να δηλώσουν για την Κύπρο τον αριθμό για τα άτομα με πολλαπλή σκλήρυνση.

Και ένα δεύτερο, οι ασθενείς με πολλαπλή σκλήρυνση θέλουν να μείνουν ενεργοί πολίτες αυτής της κοινωνίας και όμως οι αόρατες αναπηρίες και η μη αναγνώρισή τους μας δυσκολεύει πάρα πολύ τη ζωή μας.

Αυτά από εμένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και έχουμε και αύξηση αυτών των αυτοάνοσων περιστατικών. Οπότε, θα πρέπει να το λάβουμε καλά υπόψη μας και η ανάγκη να υπάρξει μητρώο είναι πολύ σημαντική, μέσα από τους αριθμούς να δούμε πώς προχωράμε παρακάτω. Οπότε, να μας πει το αρμόδιο υπουργείο μέχρι πού βρίσκεται αυτό, γιατί θα πρέπει να γίνει το αρχείο.

Προχωράμε στην κ. Δίπλαρου Μαρία, Οργάνωση Φίλων και Συγγενών Εξαρτημένων Ατόμων.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ:

(ΜΑΡΙΑ ΔΙΠΛΑΡΟΥ)

Χαίρετε, κυρία Πρόεδρε. Ευχαριστώ.

Να ευχηθώ καλές επιτυχίες στις διεργασίες της συνόδου μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ:

Έρχομαι από την Οργάνωση Φίλων και Συγγενών Εξαρτημένων Ατόμων. Μια οργάνωση η οποία θα μπορούσαμε να πούμε ότι είμαστε και οι μόνοι που αγκαλιάζει το άμεσο περιβάλλον των ατόμων και την προώθηση των δικαιωμάτων, δηλαδή όχι μόνο τα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα με εξαρτήσεις, αλλά και του άμεσου περιβάλλοντός του. Στο δια ταύτα θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε την αναγκαιότητα να αναλάβει περισσότερες ευθύνες το κράτος και οι δημόσιοι φορείς, όσον αφορά την ουσιαστική στήριξη όχι μόνο των ατόμων που καταπιανόμαστε εμείς, αλλά και οι υπόλοιποι συνάδελφοι και οι συναδέλφισσες εδώ στα διάφορα γνωστικά πεδία που έχει η κάθε οργάνωση. Ναι μεν στεκόμαστε εδώ εθελοντικά, ωστόσο ο εθελοντισμός μας δεν είναι αρκετός ούτε η αγάπη μας, που απλόχερα τη δίνουμε, να μετριάσει τα κακώς έχοντα ή την ανοχή σε κάποια πράγματα. Η συλλογική ευθύνη είναι όντως συλλογική, ωστόσο εμείς αναλάβαμε και αναλαμβάνουμε καθημερινά τις ευθύνες μας, αναμένουμε και από το κράτος να αναλάβει τις δικές του. Και θα σταθώ σε ένα

συγκεκριμένο σημείο όσον αφορά την αναθεώρηση της στέρησης επαγγελματικής άδειας οδηγών πρώην χρηστών ουσιών με τις απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας, ένα ζήτημα που προκύπτει από τη στέρηση του λευκού ποινικού μητρώου των ατόμων. Συνεπώς, κατά την αποφυλάκισή τους, επειδή δεν διαθέτουν λευκό ποινικό μητρώο, δεν μπορούν να ενταχθούν ουσιαστικά πίσω στην κοινωνία και μπορεί η οδός με την επαγγελματική άδεια να ήταν η μόνη δίοδος, για να μπορούν να εξασφαλίσουν ξανά κάποια εργασία, συνεπώς και χρήματα. Όταν μιλάμε για ουσιαστική κοινωνική επανένταξη, θέλουμε να το δούμε και στις πράξεις, συνεπώς θέλουμε αυτό το ζήτημα σε κάποια φάση να επιλυθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας διακόπτω.

Κύριε Δημητρίου, θέλετε να κάνετε μια παρέμβαση. Ελάτε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έχει προωθηθεί η πρόταση νόμου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ:

Σωστά, αλλά έχω την εντύπωση ότι αναφερόμαστε σε διαφορετικά σημεία. Προέκυψε ένα ζήτημα μετά από αλλαγή άλλης νομοθεσίας για τους οδηγούς ταξί και λεωφορείων. Ωστόσο, εμείς αναφερόμαστε... ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για τους αποφυλακισθέντες.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ:

Ναι, ορθώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και είναι εδώ που υστερεί η κυπριακή...

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ:

Υπάρχει και ομάδα ανθρώπων οι οποίοι δεν καλύπτονται μέσα από τη συγκεκριμένη τροποποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επίσης, πρέπει να πω ότι για τα λεγόμενα «μετά αποφυλάκισης προγράμματα», δεν ξέρω ακριβώς πώς το λέμε στα ελληνικά, αλλά υστερεί πάρα πολύ το κράτος. Πρέπει να αντιληφθούμε ότι αυτά τα άτομα χρειάζεται ακριβώς να τους δοθεί η στήριξη -που τα τελευταία χρόνια είχε γίνει και το ΕΕΕ- για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, για να επανενταχθούν στην κοινωνία και να μην οδηγηθούν και πάλι πίσω στις φυλακές. Άρα, πρέπει να δούμε τα προγράμματα τα οποία υπάρχουν μετά την αποφυλάκισή τους και την έκτιση της ποινής τους, γιατί δυστυχώς δεν είναι καθόλου ικανοποιητικά και ειδικά με τα τελευταία περιστατικά στις φυλακές, αντιλαμβάνεστε ότι, αντί να βελτιώνεται η κατάσταση, πάμε πίσω πίσω.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ:

Ορθώς, όπως επίσης πρέπει να δούμε και το τι συμβαίνει εντός των φυλακών και όσον αφορά το ζήτημα των εξαρτήσεων.

Ευχαριστούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ απόλυτα. Πολύ σωστά.

Ευχαριστώ πολύ.

Είστε νομικός, έτσι;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα μπορούσατε.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Ο κ. Δημητρίου πάει και αυτός στον επιτροπή του. Να τον ευχαριστήσουμε. Να προχωρήσουμε στο.... Εξακολουθώ να κρυώνω, αν ακούει κάποιος τεχνικός.

Το Επαρχιακό Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού Λευκωσίας. Ο κ. Δρυμιώτης Νίκος είναι εδώ;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ:

(ΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΙΩΤΗΣ)

Δεν έχω τίποτα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!

Ευχαριστούμε.

Επιφυλάσσετε, φαντάζομαι, για τη συνέχεια.

Η κ. Ελευθεριάδου Βρακά Μαργαρίτα από τον Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργιών Κύπρου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΒΡΑΚΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΟΥ)

Καλημέρα σας, κυρία Πρόεδρε. Ευχαριστώ για την πρόσκληση.

Εγώ θα ήθελα να θίξω το θέμα της αναγκαιότητας κάλυψης σύγχρονων καινοτόμων και ποιοτικών υπηρεσιών λόγω των αυξημένων αναγκών πραγματικά που υπάρχουν, που αυτό είναι συνυφασμένο με τη στελέχωση επιστημονικού και επαρκούς προσωπικού, κάτι το οποίο δεν υπάρχει στις περισσότερες εθελοντικές οργανώσεις. Για παράδειγμα, με βάση τη νομοθεσία, κοινωνικοί λειτουργοί μπορούν να είναι διευθυντικά άτομα, καθώς και άλλες ειδικότητες, ψυχολόγοι και άλλα άτομα από την γκάμα του επιστημονικού προσωπικού, που πολλές φορές καλύπτουν τα βασικά, γιατί η στελέχωση είναι συνυφασμένη με την κρατική χορηγία, η οποία είναι πάρα πολύ μειωμένη, οπότε τα πάντα γίνονται με μειωμένη απόδοση. Οπότε, πάνω σε αυτό το θέμα εισηγούμαστε την πολυετή κρατική επιδότηση, κάτι το οποίο βοηθάει και συμβάλλει στον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό. Όταν οι οργανώσεις

ξέρουν τι χρήματα αναμένουν και δεν τα παίρνουν σε δόσεις και αυτό είναι σε ετήσια βάση, τότε θα μπορούν να κάνουν και τον ανάλογο προγραμματισμό.

Επίσης, θα έλεγα ότι η συνταγογράφηση από τους κοινωνικούς λειτουργούς -που είναι κάτι το οποίο θα πρέπει να μελετήσει το Υπουργείο Υγείας- για ευάλωτες ομάδες, για άτομα με αναπηρίες είναι κάτι το οποίο συμβαίνει σε πάρα πολλές ευρωπαϊκές χώρες και εδώ στην Κύπρο πραγματικά δεν συμβαίνει. Ενώ πολλές άλλες ειδικότητες έχουν μπει, οι κοινωνικοί λειτουργοί απλώς περιορίζονται, γιατί υπάρχουν οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας. Εγώ μιλώ για τους κοινωνικούς λειτουργούς που στελεχώνουν τις εθελοντικές οργανώσεις. Τα ευρωπαϊκά κονδύλια είναι ανεκμετάλλευτα και αυτό γιατί; Γιατί δεν υπάρχει επαρκής διοικητική υποστήριξη του προσωπικού που στελεχώνουν τις εθελοντικές οργανώσεις και αυτό αποδεικνύεται από την υποβολή ευρωπαϊκών προτάσεων, σε ποσοστό 18% μόνο, διότι δεν υπάρχει αυτή η ευχέρεια.

Είμαι μέσα στον χρόνο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι. Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

Οπότε, έχουμε εντοπίσει ως Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών την ελάχιστη επένδυση στην πρόληψη και στον τομέα της ψυχικής υγείας, της οικογενειακής ενδυνάμωσης και υποστήριξης. Άρα, όταν επενδύσουμε στην πρόληψη, θα ξοδεύσουμε λιγότερα χρήματα, σε σχέση με προβλήματα τα οποία θα επακολουθήσουν.

Και τελειώνοντας να πω ότι πρωταρχική ευθύνη όμως είναι του κράτους πρόνοιας. Οι εθελοντικές οργανώσεις συμπληρώνουν αυτό το έργο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ σωστά.

Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Όντως, στο τέλος της μέρας, όσο περισσότερο επενδύεις στην πρόληψη, τόσο -ίσως να μην ακουστεί καλά η λέξη- αποσβένεις στη συνέχεια, αφού δεν καλείσαι να αντιμετωπίσεις τόσα πολλά περιστατικά στη συνέχεια, πέραν βεβαίως της ανθρώπινης διάστασης.

Ο κ. Ηρακλέους Χρήστος από το Σωματείο Δρομέων Κύπρου «Περικλής Δημητρίου».

Είστε παντού εσείς από το «Περικλής Δημητρίου». Σε όλα τα μνημόσυνα σας βρίσκω.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΔΡΟΜΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ «ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ»:

(ΧΡΗΣΤΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ)

Το Σωματείο Περικλής Δημητρίου, έτσι για να γνωρίζετε, έχει μια δράση από το 1987, ακριβώς από τη χρονιά που πέθανε ο αείμνηστος Περικλής Δημητρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ σωστά. Όχι, είστε και ιδιαίτερα ενεργοί, λέω. Γνωρίζω, αφού σας βλέπω κάθε Κυριακή σχεδόν.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΔΡΟΜΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ «ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ»:

Τρέχουμε παντού, είμαστε «πανταχού παρών και τα πάντα πληρών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε, την τοποθέτησή σας, παρακαλώ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΔΡΟΜΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ «ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ»:

Σήμερα θα σταθώ σε ένα ιδιαίτερο πρόβλημα που έχουμε εμείς οι δρομείς. Ψάχνουμε να βρούμε χώρους άθλησης. Το μεγαλύτερο στολίδι της Λευκωσίας είναι το γραμμικό πάρκο, το οποίο ξεκινά από τη Λακατάμεια και καταλήγει στη Λευκωσία. Πριν από πέντε μήνες είχα ένα ατύχημα εγώ προσωπικά, σε έναν αγώνα δρόμου εδώ στο πάρκο σκόνταψα σε μία πέτρα, έπεσα χάμω, έπαθα εξάρθρωση ώμου, σχίστηκαν οι τένοντές μου. Ας είναι καλά ο γιατρός που με εγχείρισε και πάω καλά και ας είναι καλά και ο φυσιοθεραπευτής. Δεν ξέρω σε ποιο υπουργείο πρέπει να αποταθούμε, αλλά το γραμμικό πάρκο από χρόνο σε χρόνο

φθείρεται, καταστρέφεται λόγω των βροχών και του καιρού και, από ό,τι γνωρίζουμε, υπάρχουν κονδύλια για την αναβάθμιση του πάρκου και για την ανακαίνισή του. Εκεί στη Λακατάμεια κτίζεται ένα τεράστιο περιβαλλοντικό κέντρο και διερωτόμαστε προς τι εκείνο το κέντρο, όταν καταστρέφεται το ίδιο το περιβάλλον, για να κτιστεί ένα κέντρο το οποίο δεν ξέρω... Μπορεί να είναι και €3-4 εκατομ. κόστος, λεφτά από την Ευρωπαϊκή Ένωση τα οποία θα μπορούσαν άνετα να δοθούν για κατασκευή του γραμμικού πάρκου, για να επιστρωθεί με ένα οδόστρωμα τύπου ασφάλτου, να μπορούμε να τρέχουμε, να περπατούμε με ασφάλεια, διότι δεν είμαι μόνο εγώ που έπεσα κάτω και παρ' ολίγον να σκοτωθώ. Πριν έναν χρόνο ένας νεαρός ποδηλάτης, πατέρας δύο παιδιών, ακριβώς κάτω από το Προεδρικό έπεσε κάτω από το ποδήλατό του, πώς δεν γνωρίζουμε, δεν έγινε λόγος για το συγκεκριμένο περιστατικό, έτσι πέρασε απαρατήρητο, όμως δυστυχώς ο νέος ο πατέρας χάθηκε.

Θέλουμε χώρους άθλησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καταγράφτηκε.

Ευχαριστώ πολύ για την παρέμβασή σας. Περαιτέρω σας, γρήγορα περαιτέρω εύχομαι! Να το δούμε αυτό το θέμα με τους χώρους άθλησης. Θα απαντήσουν τα υπουργεία. Η κ. Ιωαννίδου Μαριλένα από Humanitarian Organisation for Protection and Education Vela.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ HUMANITARIAN ORGANISATION FOR PROTECTION AND EDUCATION-VELA:

(ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ)

Καλημέρα Πρόεδρε. Καλημέρα σε όλους.

Η δική μου παρέμβαση αφορά και παρεμβάσεις των προηγούμενων συναδέλφων που κάθονται μπροστά μου. Αφορά τη γενικότερη έλλειψη στοιχείων και δεδομένων για κοινωνικά θέματα και δη θέματα τα οποία απασχολούν την κοινωνία των πολιτών. Προφανώς, η κυρία ευθύνη για αυτό, δηλαδή για τη συλλογή δεδομένων και στοιχείων και

την προβολή τους, είναι του κράτους. Όμως, οι οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών λειτουργούν στο πεδίο, αντιμετωπίζουν τα θέματα καθημερινά και θεωρώ ότι υπάρχει μια μεγάλη ευκαιρία συνεργασίας και συμβολής της Κοινωνίας των Πολιτών στη συλλογή δεδομένων και ειδικά στη συνεργασία με το κράτος, για να προβληθούν αυτά τα στοιχεία και να συμβάλουν στην προσπάθεια της δημιουργίας μηχανισμών, ώστε να συνεχίσει η συλλογή των δεδομένων σε συστηματικό πλαίσιο. Γιατί συνήθως -τουλάχιστον με βάση τη δική μου γνώση- γίνονται επιμέρους προσπάθειες, βλέπω οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών και δεν υπάρχουν συστηματικές δομές για συλλογή δεδομένων στο κρατικό πλαίσιο. Θεωρώ ότι υπάρχει μια μεγάλη ευκαιρία συνεργασίας μεταξύ της Κοινωνίας των Πολιτών και του κράτους σε αυτό τον τομέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Με αυτή την τοποθέτηση και μετά την παραίνεση του κ. Δημητρίου, θα προχωρήσουμε σε διάλειμμα, αλλά προηγουμένως, επειδή θεωρώ πολύ σημαντική την παρέμβαση της κ. Ιωαννίδου, θεωρώ ταπεινά και θα το θέσω ως εισήγηση, γιατί στη συνέχεια θα προεδρεύει ο κ. Μουσιούπτας, αφού θα παραλάβω βουλευτές από Βουλγαρία και Ρουμανία στη συνέχεια, εισήγησή μου, κύριε Δημητρίου, είναι η εισήγηση της κ. Ιωαννίδου να αποτελέσει την ανακοίνωσή σας σήμερα και την απόφαση μιας τέτοιας συνεργασίας. Είναι πολύ σημαντική η ενημέρωση και, επειδή όντως ό,τι γίνεται γίνεται σπασμωδικά και εγώ το έχω εντοπίσει, είναι μια ευκαιρία σήμερα που βρίσκεστε όλοι εδώ... Ένας πολίτης ο οποίος θέλει να ενημερωθεί για κάτι που υπάρχει ή να θέσει εισήγηση για κάτι που δεν υπάρχει θα πρέπει να ξέρει πού να αποταθεί. Αναλώνουμε το μεγαλύτερο μέρος της μέρας μας με το να απαντούμε πληροφορίες βασικές που δεν γνωρίζουν οι πολίτες. Ακόμα και το παράδειγμα που είπα προηγουμένως για την κυρία που με πήρε τηλέφωνο, αντιλαμβάνεστε ότι, για να

φτάσει κοντά μου, μπορεί να πήρε ήδη είκοσι τηλέφωνα για κάτι που έπρεπε να υπήρχε ένας χώρος, να ήξερε ότι εκεί μπαίνουν, για να βρεις αυτές τις πληροφορίες.

Και είναι ευκαιρία τώρα με τον Ψηφιακό Πολίτη, σε συνεννόηση με τις ΜΚΟ και το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο, να υπάρχει ένα συγκεκριμένο τμήμα, αγαπητέ μου Ηλία, section -πώς λέγεται- στην ιστοσελίδα η οποία γίνεται, που να ξέρετε και εσείς σε μια θεσμοθετημένη, οργανωμένη τακτική συνάντηση, γιατί συνεχώς, αντιλαμβάνεστε, θα πρέπει να εμπλουτίζεται το υλικό, ότι μπαίνουν οι βασικές ερωτααπαντήσεις, τις οποίες εσείς θα μεταφέρετε ως τα βασικότερα αιτήματα που εισπράττετε από τους πολίτες, αλλά και εκεί να υπάρχουν οι πληροφορίες τις οποίες χρειάζεται να έχει διαθέσιμες και αναρτημένες ο πολίτης. Εγώ πολλές φορές πιάνω και τον εαυτό μου, για να βρω κάτι, να μην ξέρω σε ποια ιστοσελίδα θα μπω. Οπότε, αυτό θα ευκολύνει και τον ρόλο των υπουργείων.

Θέλω να πω, για ακόμα μία φορά πόσο χαίρομαι που βρίσκομαι κάθε χρόνο εδώ. Για τις ουσιαστικές σας παρεμβάσεις και εισηγήσεις, για τον ενεργό σας ρόλο ξανά θερμά συγχαρητήρια και δεν το λέω, απλά για να το πω. Εγώ ήμουν διατεθειμένη να προχωρήσουμε, μου είπατε να τώρα να κάνουμε....

ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όποτε θέλετε, αν....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, να κάνουμε ένα διάλειμμα, γιατί δεν έχουν όλοι τις ίδιες αντοχές.

ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα σας έχουμε περισσότερη ώρα μαζί μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σας δω και στο διάλειμμα. Θα σας συνοδεύσω.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Είναι εξαιρετικός συνάδελφος ο κ. Μουσιούττας. Σίγουρα, θα μιλά λιγότερο από εμένα, οπότεν θα τελειώσετε πιο γρήγορα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Όμως, προσοχή, η ώρα είναι 11.15 π.μ. Σε είκοσι λεπτά ακριβώς, 11.35 π.μ., θα συνεχίσουμε πίσω στην ολομέλεια.

Καλή συνέχεια σε όλους.

Ώρα διακοπής: 11.15 π.μ.

Ώρα επανέναρξης: 11.42 π.μ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ)

Να σας καλωσορίσω και εγώ με τη σειρά μου. Είμαι ο Μαρίνος Μουσιούττας, βουλευτής της Δημοκρατικής Παράταξης της επαρχίας Λευκωσίας. Κλήθηκα να αντικαταστήσω την Πρόεδρο της Βουλής μας, διότι είχε μια ειλημμένη υποχρέωση και ως εκ τούτου η συνέχεια της συνόδου θα γίνει με την προεδρία τη δική μου. Αντιλαμβάνομαι ότι μέχρι στιγμής ξεκίνησαν οι ομιλίες των βουλευτών, θα συνεχίσουμε από το σημείο που έχουμε μείνει. Να υπενθυμίσω και να παρακαλέσω να τηρούμε τα χρονοδιαγράμματα των δύο λεπτών, διότι υπάρχουν πάρα πολλοί ομιλητές τόσο από πλευράς των βουλευτών όσο και από πλευράς των διαφόρων φορέων που παρακολουθούν τη σύνοδο αυτή.

Ως εκ τούτου, θα δώσω τον λόγο στον επόμενο. Ο τελευταίος που μίλησε ήταν η κ. Ιωαννίδου Μαριλένα, αν δεν κάμνω λάθος.

Ο λόγος στην κ. Καζακαίου Ευγενία από το Ίδρυμα Ενταγμένων Οικιστικών Μονάδων.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ:

(ΕΥΓΕΝΙΑ ΚΑΖΑΚΑΙΟΥ)

Καλημέρα σας.

Εγώ εκπροσωπώ μία ομάδα, ένα ίδρυμα το οποίο διαμένουν άτομα με νοητική αναπηρία και ψυχική αναπηρία, τα οποία μέχρι τα δεκαοκτώ τους βρίσκονταν υπό την κηδεμονία του κράτους. Αυτό συχνά για μας είναι η μεγαλύτερη δυσκολία μας, μιας και, όταν το ίδιο το παιδί βρισκόταν υπό την κηδεμονία του κράτους, αντιλαμβανόμαστε και καταλαβαίνουμε ότι δεν έχουμε τη στήριξη της ίδιας της οικογένειας σε διάφορα θέματα οικονομικά που έχουμε κυρίως και σίγουρα τις υπόλοιπες ανάγκες που έχουν τα παιδιά τα οποία έρχονται να μείνουν κοντά μας. Οπότε, συχνά η συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων είναι σε σκιά, γιατί καλούμαστε εμείς να γίνουμε γονείς, συγγενείς, φροντιστές, να καλύψουμε όχι μόνο καθημερινές ανάγκες, αλλά και την ανάγκη για αγάπη, αποδοχή και ασφάλεια. Και όμως τούτο το έργο είναι τόσο απαιτητικό και τόσο ανθρώπινο. Συχνά, γίνεται με ελάχιστη στήριξη. Οι χώροι που ζουν και φροντίζονται αυτά τα άτομα χρειάζονται περισσότερη οικονομική ενίσχυση. Έχουμε τη στήριξη του Υφυπουργείου Πρόνοιας, έχουμε εδώ συναδέλφους 'πού το Γραφείο Ευημερίας οι οποίοι στηρίζουν το έργο μας, όμως πάλι δυστυχώς δεν είναι αρκετό για τον χώρο. Είναι ένας χώρος πρότυπο για τα κυπριακά δεδομένα. Δεν υπάρχει αντίστοιχο του προγράμματος αυτού, γι' αυτό και το Γραφείο Ευημερίας... Με την ενηλικίωση των ατόμων που έχουν στις κρατικές δομές, καλούμαστε εμείς να καλύψουμε τη συνέχεια της ανάγκης των ατόμων. Το προσωπικό μας... Η μόνη προϋπόθεση, για να έρθουν φροντιστές, είναι το απολυτήριο λυκείου, οπότε σε αυτό υπάρχει ακόμα μία δυσκολία, όπου με έναν προϋπολογισμό καλούμαστε να καλύψουμε όλες τις ανάγκες του χώρου. Σίγουρα, δεν μπορούμε να είμαστε στις ανάγκες ή στα προγράμματα με καλύτερη ποιότητα που θα θέλαμε προς τα συγκεκριμένα παιδιά. Οπότε, αυτό που θα θέλαμε να ζητήσουμε και να βάλουμε έτσι στη σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών είναι ότι η φροντίδα αυτών των ανθρώπων δεν είναι φιλανθρωπία. Είναι υποχρέωση και για εμάς και για το κράτος και πρέπει να γίνει ένας δείκτης πολιτισμού. Κάθε ευρώ που επενδύεται σε αυτούς

τους χώρους και κάθε επιπλέον εργαζόμενος, κάθε βελτίωση στην ποιότητα ζωής τους είναι ένα βήμα για πιο δίκαιη και ανθρώπινη κοινωνία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Καλλικά Θέκλα από την κοινότητα του Αγίου Λουκά του Ιατρού.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΓΙΟΥ ΛΟΥΚΑ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ:

(ΘΕΚΛΑ ΚΑΛΛΙΚΑ)

Γεια σας. Βασικά. Όπως έχει προαναφέρει η κ. Καζακαίου είναι πολύ μεγάλοι οι αριθμοί των συνανθρώπων μας με νοητική αναπηρία και άλλες πολλαπλές αναπηρίες που βρίσκονται στην αφάνεια. Η Κοινότητα Αγίου Λουκά του Ιατρού είναι ένας πρότυπος χώρος που ανεγείρεται τώρα στο Φιλάνι στη Λευκωσία, είναι ένα κέντρο υποστηριζόμενης διαβίωσης και ευχόμαστε με τη συμβολή ολωνών σας και κυρίως του επίσημου κράτους να καταφέρει να λειτουργήσει σωστά και βάσει της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών που έχουμε υπογράψει ως κράτος από το 2011.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ ευχαριστώ.

Η κ. Καραολή Ελένη του Civil Society Advocates.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ CIVIL SOCIETY ADVOCATES:

(ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΟΛΗ)

Καλημέρα στους συνάδελφους και στις συναδέλφισσες.

Civil Society Advocates, Ελένη Καραολή. Θα επικεντρωθώ σε τρία θέματα από τον πίνακα. Το πρώτο θέμα είναι το 5.1., κύριε Πρόεδρε, που αφορά τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο και την τροποποίηση που είναι τώρα στα σχέδια του υπουργείου. Εκείνο που ζητούμε

είναι να γίνει ουσιαστικός διάλογος και να κληθούν τα σωματεία, οι οργανώσεις, το ΠΣΣΕ να κάτσουν σε ουσιαστικό διάλογο.

Το δεύτερο θέμα της παρέμβασής μου αφορά το 5.4. του πίνακα. Αφορά τον περί Διαφάνειας Νόμο για το λόμπι. Υιοθετούμε τις θέσεις μας, όπως είχαν καταγραφεί στη σύνοδο, την προσύνοδο. Αντιλαμβανόμαστε την ανάγκη ύπαρξης της νομοθεσίας, αλλά αυτό θυματοποιεί τις μικρές ΜΚΟ και τις ΜΚΟ που είναι εκτός Λευκωσίας. Μας οδηγεί να πάμε σε επαγγελματίες λομππίστες. Η εισήγηση είναι να εφαρμοστεί το άρθρο 6 της νομοθεσίας, η εξαίρεση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, και να εφαρμόσουμε τις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της πλατφόρμας για transparency, που απλά κάνεις εγγραφή. Ούτε ποινικά μητρώα σου ζητά ούτε κάτι άλλο.

Το τελευταίο θέμα στο οποίο θέλω να κάνω την παρέμβασή μου, αφορά το θέμα 6. Είναι η πρόταση νόμου για τη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης. Πρέπει να εφαρμοστεί επιτέλους μια μεθοδολογία, ένας τρόπος διαβούλευσης. Αυτή τη στιγμή γίνεται μονόλογος. Βγαίνουν τα νομοσχέδια, βγαίνουν οι προτάσεις στην πλατφόρμα «η- Διαβούλευση», βάζουμε τις θέσεις μας και μετά δεν έχουμε διάλογο, ουσιαστικό διάλογο με το κράτος και τους φορείς. Θα μείνω εδώ και ευχαριστούμε πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, είναι πιο γενικό το θέμα που θέτετε. Δεν αφορά μόνο τα θέματα τα δικά σας. Αντιλαμβανόμαστε ότι θέτετε το θέμα γενικότερα της διαβούλευσης.

Ο κ. Καραπατάκης Γιάννος του Παγκύπριου Συνδέσμου Ευημερίας Τυφλών.

ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έχει που δεν ήρθαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει.

Η κ. Κάτση Ιφιγένεια, Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Δράσης.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ:

(ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΚΑΤΣΙΗ)

Καλημέρα σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλημέρα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ:

Θέλω να αναφερθώ στο θέμα της αναγνώρισης πιστοποίησης της μη τυπικής άτυπης μάθησης. Ως οργανισμός δραστηριοποιούμαστε στον τομέα νεολαίας αρκετά χρόνια και στηρίζουμε, ενδυναμώνουμε τα νέα άτομα να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες ή να τις βελτιώσουν μέσα από διάφορες δράσεις της Κοινωνίας των Πολιτών. Έχουμε κάποια θέματα. Το πρώτο θέμα έχει να κάνει με τους youth workers, τα άτομα εργαζόμενα στη νεολαία που είτε προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους είτε υπάρχει μια αμοιβή μέσα από τα ευρωπαϊκά προγράμματα. Γίνεται μία ωραία προσπάθεια και από την ΑΝΑΔ και από τον Οργανισμό Νεολαίας να αναγνωριστεί ως επάγγελμα, αλλά να γίνει και πιστοποίηση για κάποιους του επαγγέλματός τους. Τούτη τη στιγμή όμως υπάρχουν τα άτομα, οι youth workers που εργαζόμαστε και ως εκπαιδευτές, εκπαιδευτριες μη τυπικής, άτυπης μάθησης, εκτός του ότι δεν πιστοποιείται η προσφορά μας, εννοώ τα skills μας κ.τλ., δεν υπάρχει μια κατοχύρωση ούτε για την προσφορά μας. Δηλαδή στα νέα άτομα που λαμβάνουν μέρος στις εκπαιδεύσεις μας, ως οργανισμοί νεολαίας, δεν αναγνωρίζεται. Αναγνωρίζονται μόνο αυτή τη στιγμή τα youth passes, γίνεται μια προσπάθεια από το Υπουργείο Παιδείας -που είμαι σίγουρη ότι θα μιλήσει ο κ. Επαμεινώνδας για τούτο το θέμα- για να πιστοποιούνται οι εκπαιδεύσεις που γίνονται από τριτοβάθμια ιδρύματα. Άρα, το θέμα μας το ένα είναι αυτό, ότι θέλουμε να αναγνωρίζεται η προσφορά και να πιστοποιούνται οι εκπαιδεύσεις.

Δεύτερον, τούτη τη στιγμή τα νέα τα άτομα δεν έχουν... Προσπαθούμε να τα ενδυναμώσουμε να έχουν μια φωνή. Και θέλουμε να έχουμε πρόσβαση σε κάποια κτίρια,

σε κάποιους χώρους, στους οποίους θα μπορούσαμε να τους μετατρέψουμε σε ασφαλείς χώρους, στους οποίους θα μπορούν τα άτομα, τούτα τα νέα τα άτομα να αναπτύξουν τις ιδέες τους, τις δράσεις τους κ.λπ., αλλά και τις εκπαιδεύσεις. Τούτη τη στιγμή δεν έχουμε και ζητούμε να γίνεται η διάθεση των κτιρίων και σε οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών.

Ευχαριστώ.
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Κολακίδου Σούλα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΣΟΥΛΑ ΚΟΛΑΚΙΔΟΥ)

Καλημέρα.

Ευχαριστούμε για την πρόσκληση. Εγώ θα ήθελα να κάνω μια γενική τοποθέτηση, όντας σε πάρα πολλούς εθελοντικούς οργανισμούς διαχρονικά. Βλέποντας όλα αυτά τα προβλήματα, όσα λέχθηκαν και όσα δεν λέχθηκαν, και όσον αφορά ιδιαίτερα άτομα με ειδικές ικανότητες, ηλικιωμένους, νέους, βάλτε όλες τις κατηγορίες μέσα, νομίζω ότι χρειαζόμαστε να κτίσουμε υποδομές.

Τα βοηθήματα που δίνονται κατά καιρούς σε διάφορες ομάδες του πληθυσμού -και για μένα προσωπικά καλώς δίνονται- είναι ένα προσωρινό μέτρο με το οποίο μπαίνουν γερές βάσεις για κάτι άλλο. Και νομίζω ότι θα πρέπει να σκεφτείτε πάρα πολύ σοβαρά τις διάφορες υποδομές που πρέπει να βάλουμε για το κάθε κομμάτι του πληθυσμού με προβλήματα. Ο ιστός της οικογένειας έχει χαλάσει δυστυχώς, διότι η οικογένεια δεν έχει ώρες, για να ασχοληθεί πλέον με τίποτα άλλο. Πρέπει να τρέξουν την οικογένεια και τη δουλειά τους και την επιβίωσή τους. Άρα, πρέπει να μεριμνήσουμε και οι εθελοντικές οργανώσεις, ως επίσης και το κράτος. Έχει αναφερθεί προηγουμένως ότι τα κενά κτίρια τα οποία έχει το κράτος και είμαι σίγουρη ότι έχει πολλά- θα έπρεπε να δοθούν σε διάφορους οργανισμούς εθελοντικούς,

που σε συνεργασία με το κράτος να πραγματοποιήσουν υποδομές για συγκεκριμένες ενέργειες.

Επιτρέψτε μου απλώς να πω ότι, λόγω του ότι έχω μια εμπειρία με το Σωματείο Ελληνίδων Κυρίων «Η Ένωσις», στο οποίο είχαμε μια άψογη συνεργασία με το Υφυπουργείο Πρόνοιας, έχουμε κάμει το Σπίτι του Παιδιού για κακοποιημένα παιδιά και τώρα τελειώνουμε και την επέκταση, η οποία έγινε με άψογη συνεργασία και σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Οπότε, είναι ένα παράδειγμα που νομίζω πρέπει να σκεφτούμε για όλες τις μερίδες ανθρώπων με προβλήματα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αμέλησα να αναφέρω ότι η κ. Κολακίδου εκπροσωπεί τον Παγκύπριο Αντιναρκωτικό Σύνδεσμο Κύπρου.

Η κ. Κοντού Χρυστάλλα, Παγκύπριος Σύνδεσμος Αλτσχάιμερ και συναφών ανοιών «Μη-Με-Λησμόνει».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΛΤΣΧΑΙΜΕΡ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΑΝΟΙΩΝ «ΜΗ-ΜΕ-ΛΗΣΜΟΝΕΙ»:

(ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΝΤΟΥ)

Θα ήθελα να αναφερθώ ειδικά στους ασθενείς, στους πάσχοντες ασθενείς οι οποίοι βρίσκονται σε απομακρυσμένα μέρη, όπως χωριά που είναι πολύ μακριά από την πόλη, και οι άνθρωποι αυτοί, μπορώ να πω, δεν τυγχάνουν της ίδιας φροντίδας και περίθαλψης, την οποία πρέπει να έχουν αυτοί οι ασθενείς. Είναι πολύ μακριά, μπορεί οι νοσηλευτές να τους επισκεφτούν μια φορά κάθε τρεις μέρες. Έχω ένα παράδειγμα να σας πω ότι τελευταίως είδα έναν ασθενή σε ένα πολύ μακρινό χωριό, ο οποίος πάσχει από τη νόσο του αλτσχάιμερ. Ήταν παράλυτος στο κρεβάτι για αρκετό καιρό. Είχε τη γυναίκα του, η οποία τον φρόντιζε

και αυτή σε μεγάλη ηλικία. Είχαν μια φροντίστρια, νομίζω ήταν από Νεπάλ, δεν κατείχε τίποτε όσον αφορά νοσηλευτική φροντίδα. Ο ασθενής αυτός σιγά σιγά δεν μπορούσε φυσικά να τραφεί από μόνος του, άρχισε να κάνει πληγές παντού σε όλα τα μέρη του σώματος και, όταν πήγα να τον δω, με μεγάλη μου έκπληξη... Δεν μπορώ να σας περιγράψω τι είδα.

Ήταν γεμάτος πληγές, οι πληγές αυτές μύριζαν πολύ άσχημα και νομίζω είναι καιρός και το κράτος να βάλει κάποιους θεσμούς γι' αυτούς τους ανθρώπους, διότι αυτοί οι άνθρωποι δεν μιλάνε, δεν μπορούν να εκφραστούν. Άλλοι έχουν δικά τους άτομα, άλλοι δεν έχουν κανέναν και νομίζω ότι πρέπει κάτι να κάνουμε για τους ανθρώπους αυτούς με αλτσχάιμερ.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Μαρία Κορυτσά από το Ίδρυμα «Σωτήρης Κορυτσά», αν είναι σωστά που διαβάζω.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ «ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΡΥΤΣΑ»:

(ΜΑΡΙΑ ΚΟΡΥΤΣΑ)

Πολύ σωστά, Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι, σας χαιρετώ!

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που βρίσκομαι εδώ σήμερα και συγχαίρω όλους όσους έχουν συμβάλει στην πραγματοποίηση της 11^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών. Τα συλλογικά συμφέροντα που επιδιώκονται από την οργανωμένη Κοινωνία των Πολιτών έχουν έναν κοινό παρονομαστή, τη συμβολή τους στην ανάπτυξη και ευημερία της κοινωνίας στο σύνολό της, μέσα από τη συνεισφορά τους στην ανάπτυξη και την εφαρμογή της δημοκρατίας.

Ως πρόεδρος του Ιδρύματος «Σωτήρης Κορυτσά», ένα ίδρυμα που ασχολείται με τη στήριξη, ψυχολογική, πρακτική και ηθική, των ατόμων τρίτης και τέταρτης ηλικίας, θα ήθελα να αναφέρω ένα διαχρονικό θέμα το οποίο τον τελευταίο καιρό εξελίσσεται όλο και πιο έντονα στην κοινωνία μας με τραγικές συνέπειες, το θέμα της ψυχικής υγείας που ταλανίζει όλες τις ηλικίες και εκτενέστερα την ευάλωτη ομάδα των ηλικιωμένων. Η ψυχική υγεία αποτελεί βασικό ανθρώπινο δικαίωμα για όλους. Αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα στην προστασία από κινδύνους ψυχικής υγείας, το δικαίωμα σε διαθέσιμη, προσβάσιμη, αποδεκτή και καλής ποιότητας φροντίδα και το δικαίωμα στην ελευθερία, την ανεξαρτησία και την ένταξη στην κοινότητα. Οι ψυχικά ασθενείς, και ειδικά οι ηλικιωμένοι, δεν είναι αόρατοι.

Υπογραμμίζω ότι είναι γεγονός ότι η συμβολή της τρίτης ηλικίας στην κοινωνία είναι πολύ ουσιαστική και πρέπει να είναι ουσιαστική και καθοριστική. Η πολιτεία πρέπει να θέσει ως προτεραιότητα τα θέματα που αφορούν τους πρεσβύτερους συμπολίτες μας, μεριμνώντας για τη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσής τους και προωθώντας μέτρα που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής τους, που περιορίζουν την αδράνεια και βελτιώνουν το βιοτικό τους επίπεδο. Δυστυχώς, συχνά τα άτομα τρίτης ηλικίας δεν τυγχάνουν του απαιτούμενου σεβασμού για την προσφορά τους στην κοινωνία, αλλά, ακόμη χειρότερα, σε κάποιες περιπτώσεις δεν τυγχάνουν σεβασμού ακόμη και από το ίδιο τους το οικογενειακό περιβάλλον, με αποτέλεσμα να γίνονται θύματα εκμετάλλευσης, αλλά και ψυχολογικής κακοποίησης. Η ψυχολογική κακοποίηση συμπεριλαμβάνει τις απειλές, την ταπείνωση, τη λεκτική κακοποίηση, όπως είναι οι υποτιμητικοί χαρακτηρισμοί. Η σωματική κακοποίηση αποτελεί την πιο φανερή μορφή κακοποίησης.

Η κάθε μορφή βίας και κακοποίησης είναι καταδικαστέα και αποτελεί κατάφωρη παραβίαση των θεμελιωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων της ζωής, της ασφάλειας, της ελευθερίας, της ισότητας, της αξιοπρέπειας, της σωματικής και ψυχολογικής ακεραιότητας. Πρέπει να δοθούν κίνητρα σε όλους τους φορείς και ιδίως σε ιδρύματα που μένουν οι ηλικιωμένοι, έτσι

ώστε να βάλουν κι άλλες υπηρεσίες, με σκοπό την ποιοτικότερη φροντίδα των συνανθρώπων μας. Το κράτος πρέπει να έρθει με εθνική στρατηγική, με σκοπό την ανάπτυξη και την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών για τους ηλικιωμένους συνανθρώπους μας. Όλοι πρέπει να συμβάλουμε γι' αυτόν τον σκοπό.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να προσπαθήσουμε να τηρούμε το χρονοδιάγραμμα.

Ο κ. Τάκης Κότσαπας, από τον Σύνδεσμο Παλαιών Προσκόπων Λευκωσίας.

Δεν είναι εδώ.

Ο κ. Σταύρος Κούρρης, από Φιλανθρωπικό Σωματείο «Charity Idols».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «CHARITY IDOLS»:

(ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΥΡΡΗΣ)

Καλημέρα σε όλους,

Καλημέρα, κύριε Πρόεδρε,

Ευχαριστούμε για την πρόσκληση.

Εγώ θα θίξω ένα ζήτημα. Στη σελίδα 26 του πίνακίου είναι το θέμα 4(2) «Έγκριση/αναγνώριση ΜΚΟ ως φιλανθρωπικά ιδρύματα». Θα πω, πρώτον, ότι δεν υπάρχει κάπου δημοσιευμένη η διαδικασία με την οποία εγκρίνονται οι ΜΚΟ ως φιλανθρωπικά ιδρύματα, δηλαδή να ενταχθούν στη λίστα του Υπουργείου Οικονομικών ως φιλανθρωπικά ιδρύματα. Δεν υπάρχει πουθενά η διαδικασία, τα κριτήρια, τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλει κάποια ΜΚΟ, για να εγκριθεί ως φιλανθρωπικό ίδρυμα.

Παίρνοντας τηλέφωνο να ρωτήσω τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει το σωματείο που εκπροσωπώ, μου τέθηκε ως εμπόδιο αυτό που αναφέρεται και στο θέμα μας, ότι δηλαδή η διενέργεια εμπορικών δραστηριοτήτων ή η πώληση αντικειμένων ή η διεξαγωγή κάποιων εκδηλώσεων, για να μπορεί το σωματείο, αλλά και όλες οι ΜΚΟ, με κάποια έσοδα και να

στηρίζουν τους φιλανθρωπικούς τους σκοπούς και να υλοποιήσουν τους στόχους τους, αποτελεί πρόσκομμα και δεν χρειάζεται καν να υποβάλω αίτηση και να μπω στον κόπο να υποβάλω αίτηση! Η απάντησή μου ήταν άμεση και είπα ότι «μα, αφού στη λίστα υπάρχουν ήδη ιδρύματα και σωματεία που κάμνουν αυτές τις δράσεις, αλλά είναι στη λίστα». Και η απάντηση που έλαβα ξέρετε ποια ήταν; «Ναι, αλλά, όταν μπουν στη λίστα», λέει, «είναι δύσκολο να τους αφαιρέσουμε, γιατί είναι και πολιτικά ζητήματα και πολιτικές αποφάσεις».

Δύο μέτρα και δύο σταθμά, δηλαδή!

Εν πάση περιπτώσει, τούτων λεχθέντων, θέλω να πω ότι πρέπει καταρχάς να δημοσιευθούν τα κριτήρια, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, για να υποβάλει κάποια ΜΚΟ αίτηση. Κατά δεύτερον, να επανεξεταστεί η εν λόγω πολιτική και, αν τελικά αποτελεί πρόσκομμα, να επανεξεταστεί η λίστα η ισχύουσα και να αφαιρεθούν τα ιδρύματα που πρέπει να αφαιρεθούν, όσο κακό και αν ακούγεται από μέρους μου, αλλά πρέπει να υπάρχει μια δικαιοσύνη, σωστά; Και στη φιλανθρωπία και στον εθελοντισμό, εφόσον θέλουμε και νέους να εμπλακούν. Όταν φτάσαμε στο σημείο να εμπλέκονται σε αυτά τα ζητήματα πολιτικές αποφάσεις και πολιτικά συμφέροντα, δυστυχώς δεν θα προσελκύσουμε άλλους ανθρώπους και νεότερους να ασχοληθούν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Συνεχίζουμε με την κ. Μαρία Κούσιου Χαβιαρά από τον ΣΠΑΒΟ.

Έχει φύγει.

Ο κ. Κώστας Κυριακίδης από τη Στέγη Ευγηρίας «Αρχάγγελος Μιχαήλ», Καϊμακλίου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΤΕΓΗΣ ΕΥΓΗΡΙΑΣ «ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ», ΚΑΪΜΑΚΛΙΟΥ:

(ΚΩΣΤΑΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ)

Καλημέρα σας.

Καλημέρα, κύριε Πρόεδρε.

Καλημέρα, αγαπητοί συνάδελφοι.

Θα καταπιαστώ με ένα θέμα, το οποίο ταλανίζει την κυπριακή κοινωνία και ταλανίζει επίσης τις δομές τις δικές μας. Είναι το οικονομικό. Και αναφέρομαι σε θέματα που έχουν θιγεί στην έκθεση της συνόδου, απλώς θα τα αναφέρω επιγραμματικά, για να ληφθούν υπόψη.

Η αναβάθμιση των δομών και των κτιριακών δομών των διάφορων ΜΚΟ. Εδώ δεν καθορίζεται κανένα ποσό. Δηλαδή, είτε πρέπει να καθοριστεί ένα μέγιστο ποσό που διαθέτει η κυβερνητική πλευρά ή ένα ποσοστό, για να μπορεί η κάθε δομή να κάνει τις ανάλογες προετοιμασίες και προϋπολογισμούς.

Θα μείνω ως εδώ, δεν θα επεκταθώ στο θέμα.

Η κρατική ενίσχυση. Κρατική ενίσχυση γίνεται, εφόσον κάθε χρόνο καταθέτουμε την έκθεσή μας, η οποία πρέπει να περιέχει συγκεκριμένα πράγματα. Όμως, μέχρι στιγμής, δεν έχουμε πάρει πληροφόρηση, εάν έχει παρθεί η απόφαση από κρατικής πλευράς τι ποσό θα είναι η χορηγία μας, εφόσον φυσικά η έκθεσή μας έχει πάει στον εύθετο χρόνο στα τμήματα που πρέπει να πάει. Θα παρακαλέσω αυτό το πράγμα: Τουλάχιστον από τον επόμενο χρόνο, εφόσον οι χορηγίες θα δίνονται πλέον στις αρχές κάθε έτους, να παίρνουμε την ανάλογη απάντηση, για να προϋπολογίζει ο καθένας σωστά.

Αναφέρεται κάπου για αυτοκίνητο για κάθε δομή. Επίσης, τι σημαίνει ότι θα χορηγήσουν κάποια βοήθεια, όσον αφορά την απόκτηση αυτοκινήτου για κάθε δομή; Τα αυτοκίνητα έχουν όνομα και έχουν και τιμή. Και κάποιες οργανώσεις... Όπως για παράδειγμα, οι πολύτεκνοι, εάν θα αγοράσουν αυτοκίνητο, ξέρουν εκ των προτέρων πόσα λεφτά θα πάρουν, για να αγοράσουν το οικογενειακό τους αυτοκίνητο. Αυτό πρέπει να γίνει και για τις διάφορες δομές. Να ξέρουμε εκ των προτέρων τι ποσό θα πάρουμε, για να αποκτήσουμε

αυτοκίνητο για τις υπηρεσίες που προσφέρουμε και να σταματήσουμε να χρησιμοποιούμε τα ιδιωτικά μας αυτοκίνητα με όλα τους τα έξοδα φυσικά.

Γενικές αναλύσεις...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κυριακίδη...

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΤΕΓΗΣ ΕΥΓΗΡΙΑΣ «ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ», ΚΑΪΜΑΚΛΙΟΥ:

Θα είμαι πολύ σύντομος.

Γενικές αναλύσεις για το προσωπικό πρέπει να γίνονται δωρεάν ή να επιχορηγούνται. Ακόμα κάτι. Καθορισμός λειτουργού, για να έχει επαφή με την κάθε δομή. Αυτό το πράγμα μάς τρώει χρόνο και δεν βγαίνουμε από μέσα από αυτούς τους δαιδαλώδεις διαδρόμους, για να μάθουμε τι πρέπει να κάμουμε για ένα θέμα που μας απασχολεί.

Και για τα κτίρια τα οποία μπορεί να έχει το κράτος και μπορεί να τα διαθέσει σε δομές. Πρέπει να μας δοθεί ένας κατάλογος, για κάθε επαρχία, με το τι δομές υπάρχουν διαθέσιμες, τι κτίρια, τι άδεια οικόπεδα, για να δούμε, εάν μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε ως ΜΚΟ για τις διάφορες υπηρεσίες που παρέχουμε.

Εδώ τελειώνει το θέμα, όμως θέλω να αναφέρω κάτι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κυριακίδη...

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΤΕΓΗΣ ΕΥΓΗΡΙΑΣ «ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ», ΚΑΪΜΑΚΛΙΟΥ:

...το οποίο είναι πολύ σημαντικό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

...παίρνετε παραπάνω χρόνο από όλους τους υπόλοιπους.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΤΕΓΗΣ ΕΥΓΗΡΙΑΣ «ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ», ΚΑΪΜΑΚΛΙΟΥ:

Ναι, όμως αυτό που θα πω είναι πολύ σημαντικό, διότι έχει αναφερθεί από αρκετούς συνάδελφους. Το θέμα αλτσχάιμερ. Πρέπει να σας πω ότι η Κοινοτική Στέγη Ευγηρίας

Καϊμακλίου, ανάμεσα στα άλλα τέσσερα ευρωπαϊκά προγράμματα που διαθέτει, διαθέτει και το πρόγραμμα «Long Lasting Memories». Είναι ένα πρόγραμμα το οποίο ανήκει στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και έχουμε την αποκλειστικότητα τα τελευταία έξι χρόνια. Μπορούμε να το δώσουμε σε οποιαδήποτε δομή ενδιαφέρεται με κάποιους όρους. Ακόμα και στο Υπουργείο Υγείας μπορούμε να το δώσουμε με κάποιους όρους.

Αυτά. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Άδωνις Κωνσταντινίδης από το «Πενήντα πέντε συν/πλην μαζί-Κύπρος». Δεν είναι εδώ.

Ο κ. Χρίστος Κωνσταντίνου από το Δίκτυο Κοινωνικής Στήριξης των Ορεινών Περιοχών.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ:

(ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ)

Καλημέρα σας. Ευχαριστώ.

Επιτρέψτε μου να επισημάνω ότι όσα ακούστηκαν σήμερα στη σύνοδο, όλα τα προβλήματα και όλες οι δυσκολίες διαχείρισης είναι πιο έντονα και πιο εμφανή στις αγροτικές και ιδιαίτερα στις ορεινές μας περιοχές, όπου η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός παρουσιάζουν πιο υψηλά ποσοστά από τα αστικά κέντρα.

Λόγω της γεωγραφικής απομόνωσης, του κατακερματισμού, της χαμηλής πληθυσμιακής πυκνότητας και της γήρανσης του πληθυσμού οι εν λόγω περιοχές χρειάζονται ολοκληρωμένο δίκτυο ασφάλειας, το οποίο πρέπει να καλύπτει βασικές πτυχές της ποιότητας ζωής. Δεδομένης της έλλειψης επαρκούς παροχής υπηρεσιών σε ορεινές περιοχές, τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα, η ευημερία των κατοίκων, ιδιαίτερα των ευάλωτων, εξαρτάται από τις συλλογικές πρωτοβουλίες της Κοινωνίας των Πολιτών. Οι προσπάθειες αυτές σωστά δεν θέτουν ως κριτήριο τον αριθμό των εξυπηρετούμενων, αλλά

τις ιδιαίτερες ανάγκες της κοινότητας. Παρ' όλο δηλαδή που αρκετά προγράμματα δεν είναι βιώσιμα, εντούτοις είναι απαραίτητα. Ενδεικτικά θέλω να αναφέρω ότι η υιοθέτηση στην Κύπρο του θεσμού του ολοκληρωμένου προγράμματος βοήθειας στο σπίτι, το οποίο λειτουργεί και στην Ελλάδα κατά το πρότυπο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, θα μπορούσε να προφέρει ζωτικής σημασίας φροντίδα στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, διασφαλίζοντας ότι θα συνεχίσουν να ζουν με αξιοπρέπεια και εκτός ιδρυματοποίησης.

Επίσης, όσον αφορά τον εθελοντισμό, η δημιουργία σώματος εθελοντών Τροόδους, εκτός επαρχιακών πλαισίων, θα μπορούσε να ενισχύσει τον εθελοντισμό στις ορεινές περιοχές και είναι κάτι που προτείνουμε.

Θα κλείσω με το ότι στις ορεινές περιοχές της Κύπρου βλέπουμε ότι δεν υπάρχει ισοτιμία στην πρόσβαση σε υπηρεσίες και θα ήταν καλό να καταλάβουμε περισσότερο τα χαρακτηριστικά των ορεινών περιοχών και των ανθρώπων που ζουν μόνιμα εκεί.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Μαρία Μάιλς από τον Κυπριακό Ανθρωπιστικό Σύνδεσμο για Παιδιά - Cans for Kids.

Δεν είναι εδώ.

Η κ. Χριστίνα Μαλάη από τον Παγκύπριο Διαβητικό Σύνδεσμο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΔΙΑΒΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ:

(ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΑΛΛΗ)

Καλημέρα σας.

Χαιρετίζω τη σύνοδο.

Στα περισσότερα μας έχουν καλύψει οι προηγούμενοι, ιδιαίτερα για το Μητρώο Ασθενών και την κοινωνική ενσωμάτωση ευάλωτων ομάδων και ασθενών με χρόνιες

παθήσεις.

θα αναφερθώ σε δύο διαχρονικά αιτήματά μας, ιδιαίτερα προς την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας και τους αρμόδιους φορείς, τα οποία δυστυχώς έχουν μείνει χωρίς απάντηση μέχρι στιγμής.

Το πρώτο αφορά την ανάγκη για νομική κατοχύρωση σχολικών συνοδών για παιδιά με σακχαρώδη διαβήτη στα σχολεία, καθώς αφορά την υγεία και την ασφάλεια ευάλωτων μαθητών. Τα παιδιά με διαβήτη συχνά απαιτούν υποστήριξη κατά τη διάρκεια της σχολικής ημέρας για τη σωστή ρύθμιση του σακχάρου, τη χορήγηση ινσουλίνης ή την αντιμετώπιση υπογλυκαιμιών. Η απουσία εξειδικευμένου προσωπικού ή νομικά κατοχυρωμένου συνοδού μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις ή και λάθη στη φροντίδα τους με σοβαρές συνέπειες. Ως εκ τούτου, η θεσμική αναγνώριση του ρόλου των συνοδών διασφαλίζει ίσα δικαιώματα στην εκπαίδευση και αξιοπρεπή καθημερινότητα για κάθε παιδί με διαβήτη. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι φέτος έχουμε 130 καινούρια περιστατικά παιδιών με διαβήτη τύπου 2, ο οποίος προσέρχεται από παχυσαρκία.

Το δεύτερό μας αίτημα αφορά την ενίσχυση των διαβητολογικών κλινικών με περισσότερες ειδικότητες, ούτως ώστε να παρέχεται μια πιο ολιστική φροντίδα, πρόληψη και θεραπεία για τον διαβήτη. Οι ειδικότητες αυτές αφορούν την ειδικότητα του διατροφολόγου, του ψυχολόγου, του ποδολόγου και του κοινωνικού λειτουργού.

Αυτά. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Μιχαήλ Κωστάκης από το Επαρχιακό Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού Πάφου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΠΑΦΟΥ:

(ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ)

Έχω καλυφθεί, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Ο κ. Μιχάλης Μουρούζης από τον Σύνδεσμο Καρδιοπαθών Λευκωσίας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:

(ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΟΥΡΟΥΖΗΣ)

Και εγώ έχω καλυφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πού.

Η κ. Νεοπτολέμου Θάλεια από την Παγκύπρια Οργάνωση Νεφροπαθών.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΝΕΦΡΟΠΑΘΩΝ:

(ΘΑΛΕΙΑ ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΥ)

Έχω καλυφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Γιώτα Νικολαΐδου από την Eurora Donna Κύπρου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ EURORA DONNA ΚΥΠΡΟΥ:

(ΓΙΩΤΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ)

Καλημέρα, κύριε Πρόεδρε,

Καλημέρα σε όλους.

Είμαι καρκινοπαθής εδώ και είκοσι χρόνια. Σήμερα μιλώ ως εθελόντρια, ασθενής, ως γυναίκα και ως πολίτης που βιώνει από κοντά με φίλες παθούσες τις δυσκολίες του συστήματος υγείας.

Όταν ένας ασθενής, όπως ένας καρκινοπαθής, αδυνατεί να εργαστεί λόγω χειρουργείου, θεραπειών, μεταστατικού καρκίνου, είναι απαραίτητο το κράτος να του

καταβάλει πλήρως και έγκαιρα το εισόδημά του, το επίδομα ασθενείας. Η καθυστέρηση της άμεσης πληρωμής είναι πλήγμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Επίσης, γυναίκες ηλικίας σαράντα πέντε με εβδομήντα τεσσάρων ετών που συμμετέχουν δωρεάν στο πρόγραμμα πληθυσμιακού ελέγχου του Υπουργείου Υγείας, όταν λαμβάνουν σύσταση από τα κέντρα υγείας να δουν γενικό χειρουργό, δεν μπορούν να εξασφαλίσουν παραπεμπτικά, επειδή δεν έχουν ιστορικό καρκίνου. Αναγκάζονται να πληρώνουν για την εξέτασή τους ή να μην πηγαίνουν καθόλου, να έχουν καρκίνο και να προχωρά σε μετάσταση. Το κράτος πρέπει να βρει λύσεις που στηρίζουν τον πολίτη, όχι να τον επιβαρύνει.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Έλενα Νικολαΐδου από την Πνευματική Αδελφότητα Ελληνίδων Κύπρου. Δεν είναι εδώ.

Η κ. Φωτεινή Παλληκαρίδου από την οργάνωση «The Cyprus Anticancer Society».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ THE CYPRUS ANTICANCER SOCIETY:

(ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΟΥ) Δεν

έχω να τοποθετηθώ σε κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Χρίστος Παπαδόπουλος από το Επαρχιακό Συντονιστικό Συμβούλιο Λεμεσού.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ:

(ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ)

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για τον λόγο που μου δίδετε και καλημερίζω τους συναδέλφους.

Εκτός από την ιδιότητα του βουλευτή της Κοινωνίας των Πολιτών, θα μιλήσω ως κοινωνικός λειτουργός και είναι γνωστό ότι υπηρέτησα για τριάντα τέσσερα χρόνια στις

Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και ήμαστε και συνάδελφοι εννιά χρόνια.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ:

Συνεργαστήκαμε πάρα πολύ και φέραμε θετικά αποτελέσματα, αγαπητέ μου κύριε Μουσιούττα.

Θα ήθελα να σημειώσω τη σημαντική τοποθέτηση της Προέδρου της Βουλής για τον ρόλο της Κοινωνίας των Πολιτών, καθώς και του προέδρου μας, του κ. Ηλία Δημητρίου. Και εγώ για τον ρόλο της Κοινωνίας των Πολιτών στη σύγχρονη Κύπρο θέλω να πω. Και ως κοινωνικός λειτουργός γνωρίζω από προσωπική εμπειρία πόσο σημαντική είναι η συμβολή των πολιτών, των εθελοντών, των οργανώσεων και των φορέων που καθημερινά προσφέρουν στήριξη, φροντίδα και ελπίδα σε όσους το έχουν ανάγκη. Και ακούσαμε εδώ μέσα τα όσα μας είπαν οι άλλοι συνάδελφοι. Η Κοινωνία των Πολιτών είναι η ψυχή της κοινωνικής μας ζωής. Είναι εκεί όπου η ευαισθησία μετατρέπεται σε πράξη, εκεί που το «εμείς» υπερισχύει του «εγώ». Το κράτος δεν μπορεί και δεν πρέπει να παραμένει μόνο του.

Οφείλει να συνεργάζεται στενά με τους φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών, να τους ενισχύει, να τους ακούει και να τους δίνει ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής. Μόνο μέσα από αυτή τη συνεργασία μπορούμε να οικοδομήσουμε μια Κύπρο πιο δίκαιη, πιο ανθρώπινη και πιο αλληλέγγυα, μια κοινωνία που δεν αφήνει κανένα πίσω της.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Μαρία Παπαπολυβίου από τον Οργανισμό «Παιδικό Μουσείο Κύπρου».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «ΠΑΙΔΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΠΡΟΥ»:

(ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΠΟΛΥΒΙΟΥ)

Έχω καλυφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Γιώργος Πενηταξής από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο για Παιδιά με Καρκίνο και Συναφείς Παθήσεις «Ένα Όνειρο, Μια Ευχή». Δεν είναι εδώ.

Ο κ. Δημήτρης Ραπτόπουλος από τον Επαρχιακό Σύνδεσμο Λεμεσού «Οι Φίλοι των Γερόντων». Δεν είναι εδώ.

Η κ. Δέσποινα Ρούσου από την Ομοσπονδία Συνδέσμων Ασθενών Κύπρου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΡΟΥΣΟΥ)

Και τον ΚΥΣΟΑ και τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Πολλαπλής Σκλήρυνσης.

Λοιπόν, εκείνο το οποίο θέλω να σημειώσω και να υπογραμμίσω είναι ότι δυστυχώς μπορεί να υπάρχει ο εθελοντισμός, μπορεί να υπάρχει η ψυχή του Κύπριου πολίτη ο οποίος θέλει να βοηθήσει, αλλά όλα όσα γίνονται έχουν να κάνουν με χρήμα. Και το θέμα είναι τι διατίθεται και πώς διατίθεται. Μόνο να πούμε για τον νόμο περί αναπηρίας και το τι διατίθεται, είναι... Τι να σας πω; Είμαστε στον πάτο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δυστυχώς κάπου εκεί κοντά θα μείνουμε.

Και το άλλο -και το θεωρώ πολύ σημαντικό- είναι ότι από Κοινωνία των Πολιτών, που κυνηγά το αυτονόητο, πολλές φορές θέλουν να μας κάνουν «κοινωνία των πελατών», δηλαδή πελάτες στους πολιτικούς, στους φορείς και όλους όσοι έχουν τη δύναμη να μας προσφέρουν. Είπαμε, το αυτονόητο κυνηγάμε και γι' αυτό αγωνιζόμαστε. Νομίζω ότι... Ηλία μου, δυστυχώς, αγωνίζεστε πάρα πολλά χρόνια...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΣΣΕ:

Όλοι μαζί...

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

Όλοι μαζί, αλλά μας κάνουν πελάτες. Και έρχονται και εκλογές και πολλά θα μας υποσχεθούν και πάλι.

Αυτά. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Η κ. Καρίνα Σάββα Θεοδοσίου από το Funraising.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ FUNRAISING: (ΚΑΡΙΝΑ

ΣΑΒΒΑ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ)

Καλημέρα σας.

Εγώ θα ήθελα να αναφερθώ σε κάτι πιο επίκαιρο, στις κρίσεις που περνούμε κατά καιρούς, πολέμους, σεισμούς, διάφορα.

Οι εθελοντικές οργανώσεις είναι ανεξέλεγκτες. Έχει δυστυχώς και πολλούς... Αυθόρμητες κινήσεις, κάμνουν συλλογές... Είναι από το 2013 που γίνεται αυτό το πράγμα.

Στο τέλος της ημέρας μένουν αποθήκες γεμάτες τρόφιμα, γεμάτες ρούχα πετάμενα και δεν ξέρουν τι να τα κάμουν. Αναρωτιέμαι ποιοι είναι υπεύθυνοι να καθοδηγήσουν αυτό το έργο.

Εν καιρώ του σεισμού που έγινε στη Συρία, όταν μαζέψαμε τα ρούχα, είχαμε τρία φορτηγά, χωρισμένα σε κιβώτια. Ο στρατός δεν ήρθε να τα πάρει, γιατί έπρεπε εμείς να τα πάρουμε

στο δημαρχείο, ενώ είχαμε την πιο καθαρή και συγυρισμένη συλλογή. Επίσης, τώρα

μαζεύτηκαν ένα σωρό πράγματα και μας παρακαλούσαν να πάμε να τα πιάσουμε, στο τέλος της ημέρας, διότι δεν μπορούσαν να τα δώσουν. Αναρωτιέμαι ο Επίτροπος Εθελοντισμού

ή το υφυπουργείο δεν πρέπει να δώσουν κάποιες οδηγίες στον κόσμο να μη γίνονται τέτοια ανεξέλεγκτα πράγματα; Θα θέλαμε τη βοήθειά σας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Ανδρέας Σεργίου από το Επαρχιακό Συμβουλευτικό Συμβούλιο Εθελοντισμού Λάρνακας. Απουσιάζει.

Η κ. Χρυστάλλα Σωκράτους από το Επαρχιακό Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού Κερύνειας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ)

Με έχουν καλύψει οι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Ανδρέας Τζιάμπος από το Πολυδύναμο Κέντρο Λακατάμειας. Απουσιάζει.

Η κ. Χριστίνα Τρύφωνος από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο για Άτομα με Αυτισμό. Αποχώρησε.

Η κ. Λουίζα Χαραλάμπους από τον Σύνδεσμο Γονέων και Φίλων του Κέντρου «Ηλιαχτίδα» για Άτομα με Νοητικά, Συναισθηματικά και Άλλα Προβλήματα. Δεν είναι εδώ.

Η κ. Αικατερίνη Χατζηστυλλή από το Ίδρυμα «UNIVERSITAS».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ «UNIVERSITAS»:

(ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΧΑΤΖΗΣΤΥΛΛΗ)

Έχουμε καλυφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Βάσος Χριστοδούλου από το Επαρχιακό Συντονιστικό... Δεν είναι εδώ.

Η κ. Μαρία Χριστοδούλου από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Πνευμονοπαθών και Φίλων.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΝΕΥΜΟΝΟΠΑΘΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ:

(ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ)

Καλημέρα σας, κύριε Πρόεδρε.

Εμείς παίρνουμε τον λόγο, για να ζητήσουμε να γίνει αναθεώρηση του καταλόγου των δικαιούχων οικιακής διατίμησης για τη μείωση του ρεύματος. Αν μπορεί να γίνει αναθεώρηση του καταλόγου για ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι μεταμοσχευμένοι ασθενείς, ασθενείς με σπάνιες παθήσεις με συννοσηρότητες και ασθενείς μας οι οποίοι χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση οξυγονοθεραπεία είτε αναπνευστήρα. Χαιρετίζουμε την έγκριση των συμπυκνωτών. Είναι εδώ και ο εκπρόσωπος του υπουργείου. Ήταν διαχρονικό αίτημα του συνδέσμου μας τα τελευταία χρόνια και πριν δημιουργηθεί ο σύνδεσμος, ως οργανωμένοι ασθενείς. Χαιρετίζουμε την έγκριση. Περιμένουμε να ξεκινήσει να χορηγείται στους πρώτους ασθενείς που θα εγκριθούν. Είμαστε στην επιτροπή, συμμετέχουμε. Θέλουμε να γίνει αναθεώρηση της ειδικής ομάδας, να προστεθούν κατηγορίες ασθενών που εμπίπτουν στις χρόνιες σπάνιες παθήσεις και ζητούμε να επαναφερθούν και τα προγράμματα ευαισθητοποίησης και στήριξης ασθενών, όπως είναι η εκπαίδευση των ασθενών στην αυτοδιαχείριση των παθήσεων, το σχολείο άσθματος, παράδειγμα, η ανακουφιστική φροντίδα για ασθενείς με ΧΑΠ, που είναι η πιο μεγάλη μερίδα ασθενών μας με χρόνιο πρόβλημα και οι ασθενείς μας με συννοσηρότητες, μεταμόσχευση πνευμόνων, καρκίνο πνευμόνων και οι πνευμονοπάθειες με ρευματοπάθειες.

Υπήρχαν τα προγράμματα και μέσα στην περίοδο του COVID αποκόπηκαν. Δεν συνεχίζουν και πλέον χρησιμοποιούνται οι αίθουσες ως αποθηκευτικοί χώροι των γενικών νοσοκομείων. Μας έτυχε και στη Λεμεσό, στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, ο χώρος να ήταν αποθηκευτικός χώρος για καθαρισμό. Υπήρχαν μέσα καθαριστικά είδη και μηχανήματα τα οποία ήταν σε νάιλον κλειστά. Ζητούμε να ψηφιστεί το αίτημα και να δούμε αν μπορεί να προχωρήσει η διαδικασία για αναθεώρηση του καταλόγου.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Ανδρονίκη Χριστοφίδου από τον Σύνδεσμο «Ιθάκη».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ «ΙΘΑΚΗ»:

(ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ)

Καλησπέρα και από μένα.

Να πούμε ότι η άνοια δεν είναι απλώς ένα ιατρικό ζήτημα, είναι κοινωνικό, είναι οικογενειακό και οικονομικό φαινόμενο που αγγίζει χιλιάδες πολίτες. Χρειάζεται άμεση εφαρμογή μιας εθνικής στρατηγικής για την άνοια, με δεσμευμένους πόρους, σαφείς αρμοδιότητες και αξιολόγηση των υφιστάμενων πρακτικών.

Παράλληλα, ο ρόλος του φροντιστή, ιδιαίτερα του άτυπου φροντιστή, πρέπει να αναγνωριστεί θεσμικά με εκπαίδευση, ψυχολογική υποστήριξη και επίδομα φροντίδας. Η ενίσχυση των υφιστάμενων δομών ημερήσιας φροντίδας, καθώς και η δημιουργία νέων, στελεχωμένων με εξειδικευμένο προσωπικό, είναι ζωτικής σημασίας. Ομοίως, χρειάζεται νομοθετική ρύθμιση για την εκπροσώπηση ατόμων με γνωστική έκπτωση και για την προστασία των περιουσιακών και δικαστικών τους δικαιωμάτων.

Τέλος, οφείλουμε να επενδύσουμε στην καταπολέμηση του στίγματος, στην ενημέρωση του κοινού και στην προώθηση της έγκαιρης διάγνωσης. Η άνοια δεν πρέπει να οδηγεί στην απομόνωση, αλλά να γίνεται αφορμή για κοινωνική κινητοποίηση, συνεργασία και σεβασμό προς τον άνθρωπο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Πόλα Χριστοφίδου από το Cyprus Alliance for Rare Disorders.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ CYPRUS ALLIANCE FOR RARE DISORDERS:

(ΠΟΛΑ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ)

Ναι, καλή σας μέρα!

Εγώ θα ήθελα να αναφέρω κάτι που είχαμε μιλήσει με τον Υπουργό Εργασίας πριν από μερικούς μήνες όσον αφορά αυτά τα τριήμερα που αποκόπτονται από τους ασθενείς, που

δεν μιλούμε για έναν ασθενή που μπορεί να κάνει κάθε τόσο είτε μια επέμβαση είτε μια συνηθισμένη ασθένεια, αλλά για τους χρόνιους πάσχοντες που συχνά πυκνά πρέπει να πάρουν άδεια ασθενείας από τη δουλειά τους και κάθε φορά αποκόπτονται εκείνες οι τρεις μέρες, που σημαίνει ότι στο σύνολο των δώδεκα μηνών τουλάχιστον τους τέσσερις-πέντε θα τους αποκοπούν αυτές οι τρεις ημέρες, με αποτέλεσμα ο μισθός τους πάντα να είναι μειωμένος. Απ' ό,τι μας παραδέχτηκε και ο ίδιος ο υπουργός, αυτός ο νόμος έγινε από το 1960 τέλος πάντων, πότε έγινε, είναι πολύ παλιός νόμος. Οπότε, θα σας παρακαλούσαμε να ξαναέρθει στην επιφάνεια και να ξαναμελετηθεί.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει.

Εδώ ολοκλήρωσαν οι ομιλητές, ομιλήτριες, βουλευτές, βουλευτέριες.

Υπάρχει κάποιος ή κάποια βουλευτής, βουλευτρια που δεν του δόθηκε ο λόγος;

Όχι. Άρα, προχωρούμε στο επόμενο στάδιο της συνόδου. Θα ήθελα εδώ να αναφέρω ότι μαζί μας σήμερα στη σύνοδο παρίστανται και εκπρόσωποι από τα Υπουργεία Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Εσωτερικών, Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων, Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, Υγείας και από τα Υφυπουργεία Τουρισμού και Κοινωνικής Πρόνοιας, τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, την Αστυνομία, την Πολιτική Άμυνα, το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, το Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου, τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό, την Ένωση Δήμων, την Ένωση Κοινοτήτων, τον ΟΚΥΠΥ και τον Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου: φορείς οι οποίοι σχετίζονται ή έχουν κάποια είτε άμεση είτε έμμεση σχέση με όλα αυτά που αναφέρθηκαν προηγουμένως.

Θα προχωρήσουμε τώρα στους εκπροσώπους των υπουργείων, υφυπουργείων και των άλλων αρχών, οι οποίοι επιθυμούν να τοποθετηθούν επί όσων έχουν ακουστεί. Έχει ετοιμαστεί ένας κατάλογος από τη γραμματεία προηγουμένως. Εάν, όταν ολοκληρωθεί ο κατάλογος αυτών που έχουν δηλώσει, ήδη υπάρχουν άτομα τα οποία θέλουν να μιλήσουν, θα τους δοθεί ο λόγος στο τέλος.

Ξεκινώ, όπως είναι ο κατάλογος που έχω ενώπιόν μου, από το Υπουργείο Υγείας. Είναι η κ. Ανδρέου Ιωάννα, Λειτουργός Υπηρεσιών Υγείας.

Παρακαλώ. Απλώς, να τονίσω και εδώ τον χρόνο, ότι είναι περιορισμένος στα δύο λεπτά, για να μπορέσουν να μιλήσουν όλοι και να μπορέσουμε να προχωρήσουμε στο επόμενο στάδιο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ:

(ΙΩΑΝΝΑ ΑΝΔΡΕΟΥ)

Απλώς, να αναφέρουμε ότι ως Υπουργείο Υγείας δεν δώσαμε γραπτώς τις απαντήσεις στον πίνακα. Τις αποστείλαμε, αλλά ήταν ετεροχρονισμένα, οπότε δεν στάλθηκαν στους βουλευτές, οπότε, για να μη χαθεί χρόνος, θεωρώ ότι μπορεί να κοινοποιηθεί η απάντησή μας ως Υπουργείου Υγείας στους βουλευτές, έστω ετεροχρονισμένη, για να μη χαθεί χρόνος. Τέθηκαν θέματα για διάφορα θέματα άνοιας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Στη γραμματεία να σταλεί, πρέπει να σταλεί και στη γραμματεία και στην ηγεσία.

Ναι, παρακαλώ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ:

Για θέματα άνοιας φροντιστών θα αναφερθεί ο ΟΚΥΠΥ, οπότε δεν θα αναλώσω χρόνο στο να αναφερθώ. Για το θέμα του SMA που ανέφερε ο κ. Βοσκός υπήρχε μία συνάντηση στο υπουργείο και προχωρεί η διαδικασία, για να ενταχθεί στα πλαίσια των νεογνικών ελέγχων και το SMA.

Νομίζω για το θέμα των γενικών αναλύσεων υπάρχει γραπτή απάντηση στο κομμάτι, οπότε θα κοινοποιηθεί η απάντηση του Υπουργείου Υγείας. Τα βασικά θέματα από πλευράς άνοιας, αλτσχάιμερ και φροντιστών νομίζω θα αναπτυχθούν και από τον ΟΚΥΠΥ. Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Επαμεινώνδας Μάριος, Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ:

(ΜΑΡΙΟΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ)

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Συγχαρητήρια στο ΠΣΣΕ και στους βουλευτές για το έργο τους.

Εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας να πω ένα γενικό σχόλιο και τρία πιο ειδικά.

Γενικά, να πω ότι θεωρούμε ότι η Κοινωνία των Πολιτών συμπληρώνει και ενισχύει την προσπάθεια του υπουργείου για ανάπτυξη ενεργών πολιτών και αυτό θεωρώ είναι αδιαμφισβήτητο. Ταυτόχρονα για κάποια θέματα που έχουν ακουστεί σήμερα θα κάνω κάποια σχόλια και ίσως, αν χρειαστεί, θα μπορούμε να έχουμε και επαφή με τους βουλευτές για τα συγκεκριμένα θέματα.

Ακούστηκε στην αρχή κάτι για την πρόσβαση ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση δεν ήταν κάτι, ήταν κάτι γενικό- αλλά αξίζει τον κόπο να πούμε ότι οι ενέργειες του υπουργείου διέπονται από τη σχετική νομοθεσία και την προσπάθειά του να εναρμονιστεί πλήρως με τη σύμβαση του ΟΗΕ για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία. Κάθε περίπτωση εξετάζεται από την ειδική επιτροπή, την επαρχιακή επιτροπή, και ταυτόχρονα υπάρχει και μια συνεχής προσπάθεια για εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας και μπορούν οι οργανώσεις οι οποίες έχουν κάποια συγκεκριμένα θέματα να τα υποβάλλουν στο υπουργείο. Επίσης, αν

χρειαστεί, οποιαδήποτε στιγμή εντοπιστεί κάποια παράλειψη στην πρόσβαση ατόμων στην εκπαίδευση, μπορούν να απευθύνονται στις αρμόδιες διευθύνσεις ή και στην Υπουργό, για να τυγχάνει χειρισμού το ζήτημα.

Για το θέμα της αναγνώρισης μη τυπικής και άτυπης μάθησης, όπως είχαμε πει και στην προηγούμενη παρέμβαση πέρσι, υπάρχει όντως η διαμόρφωση του ενός προτύπου για Youth Worker και για το θέμα των πιστωτικών μονάδων για ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είχε καταγραφεί τότε από μια πιλοτική έρευνα που έγινε ότι αυτό θα μπορούσε να γίνει για έξτρα πιστωτικές μονάδες, πέραν των όσων είναι απαραίτητες για τα πτυχία, και περαιτέρω ενέργειες θα πρέπει να είναι πρωταγωνιστές και τα πανεπιστήμια τα ίδια που έχουν την αυτονομία τους.

Επίσης, είχε ακουστεί και κάτι για σχολικούς βοηθούς για παιδιά με διαβήτη. Το θέμα έχει καταγραφεί και, αν δεν υπάρχει ήδη μια επαφή με αρμόδιους λειτουργούς του υπουργείου, θα διευθετηθεί μια τέτοια επαφή, για να δούμε αυτό το ζήτημα πώς μπορεί να τύχει χειρισμού.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Χαριλάου Χαράλαμπος του ΟΚΥΠΥ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΚΥΠΥ:

(ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΙΛΑΟΥ)

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι με μεγάλη έκπληξη που όλα σχεδόν τα θέματα ή όλοι οι σύνδεσμοι σχεδόν αναφέρονται σε θέματα υγείας. Έχει γίνει καταγραφεί των όσων έχουν λεχθεί, επιγραμματικά να πούμε ότι όσον αφορά τον πίνακα που μας αποστάλθηκε -έχουμε στείλει την απάντησή μας- έχει ένα θέμα που αφορά τις δωρεάν εξετάσεις στους εργαζόμενους ΜΚΟ. Η απάντησή

μας είναι πάρα πολύ απλή: είμαστε οργανισμός δημοσίου δικαίου όπου λογοδοτούμε και τυγχάνουμε τόσο ελέγχου από την Ελεγκτική Υπηρεσία όσο και κοινοβουλευτικού ελέγχου. Δεν μπορούμε από μόνοι μας να κάνουμε όλες αυτές τις εξετάσεις στις ΜΚΟ οργανώσεις δωρεάν. Η θέση μας είναι ότι αυτές οι εξετάσεις μπορούν να κοστολογηθούν, να εξεταστεί το τι χρειάζεται και να κοστολογηθούν, και να ενταχθούν μέσα στα πλαίσια της χορηγίας που λαμβάνουν οι ΜΚΟ οργανώσεις. Εμείς μπορούμε να μειώσουμε βάσει του καταλόγου που έχουμε τις τιμές μας, γιατί έτσι και αλλιώς ούτε και εμείς είμαστε κερδοσκοπικός οργανισμός, είμαστε οργανισμός δημόσιου δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Τώρα, όσον αφορά την προσβασιμότητα στην υγεία, εμείς ως δημόσια νοσηλευτήρια πάντοτε έχουμε γνώμονα την προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία. Όλα τα δημόσια νοσοκομεία και τα κέντρα υγείας είναι προσβάσιμα, η προσπάθειά μας είναι και μέσα στους θαλάμους τουλάχιστον να υπάρχει μια υποδομή για άτομα με αναπηρία, για να μπορούν να εξυπηρετούνται είτε αυτή είναι τουαλέτα είτε αυτό είναι μπάνιο, δηλαδή ντους, για να μπορούμε να τους εξυπηρετούμε. Η χαρτογράφηση των ατόμων με αναπηρία σε περιόδους κρίσεων είναι πάρα πολύ σημαντικό και για εμάς διά τον λόγο ότι τις περισσότερες φορές θα κληθούμε ως Υπηρεσία Ασθενοφόρων να μεταφέρουμε τα άτομα με αναπηρία, ειδικά τα κλινήρης άτομα εκτός του σπιτιού τους, γι' αυτό τον λόγο θα ήταν καλό να προχωρήσει αυτή η χαρτογράφηση.

Τώρα, όσον αφορά την εκπαίδευση των οικιακών βοηθών, και είχαμε πάρει και ένα παράδειγμα με τη γαστροστομία, να πούμε ότι άτομα τα οποία έχουν δυσκολίες στη σίτιση είτε θα φέρουν ρινογαστρικό σωλήνα, δηλαδή σωλήνα από τη μύτη που καταλήγει στο στομάχι, είτε θα φέρουν γαστροστομία με μία χειρουργική τομή όπου τοποθετείται σωλήνας και γίνεται η σίτιση απευθείας στο στομάχι. Την αλλαγή της γαστροστομίας την κάνουμε εμείς στο σπίτι, υπάρχει η κατ' οίκον νοσηλεία. Τη σίτιση την αναλαμβάνει το οικογενειακό περιβάλλον και εμείς εκπαιδεύουμε τα άτομα αυτά, αν υπάρχουν κενά για οτιδήποτε

συγχωρέστε με, είναι πάρα πολλά γι' αυτό καθυστερώ- αν υπάρχουν οποιαδήποτε κενά εμείς είμαστε διαθέσιμοι να εκπαιδεύσουμε αυτούς τους βοηθούς, αυτούς τους φροντιστές και, εφόσον μιλάμε για φροντιστές, τελευταία είχαμε μια συνάντηση με την ΑΝΑΔ, που είναι και εδώ, ούτως ώστε να δούμε τι κοινά προγράμματα μπορούμε να κάνουμε, ούτως ώστε να βγάλουμε ένα επίπεδο φροντιστών. Ο πρώτος στόχος μας είναι να είναι ένα τετράμηνο με πεντακόσιες ώρες πρακτική και διακόσιες ώρες θεωρία, ούτως ώστε να μπορούμε να τους χρησιμοποιούμε και εμείς και ο ιδιωτικός τομέας ή και φροντιστές ακόμα για τα σπίτια οι οποίοι θα ξέρουν τουλάχιστον πώς θα φροντίζουν έναν ασθενή στο σπίτι.

Όσον αφορά τα διαβητικά παιδιά, αντιλαμβάνεστε είναι ένα πολύ μεγάλο κεφάλαιο. Το κάθε παιδάκι δεν μπορεί να έχει δίπλα του ένα νοσηλεύτη, γιατί τελευταία είχαμε αιτήματα και από το υπουργείο Παιδείας, όχι μόνο γι' αυτά, αλλά και για άλλα παιδάκια με άλλες παθήσεις. Εισάγουμε τον θεσμό του φροντιστή εκεί και όπου απαιτείται και είναι μέσα στα πλαίσια της εκπαίδευσης των φροντιστών, ήδη παρέχουμε φροντιστές στα σχολεία. Διαβητολογικές κλινικές: οι μόνοι που έχουν διαβητολογικές κλινικές είμαστε εμείς και μάλιστα δεν αποζημιωνόμαστε καθόλου από τον ΟΑΥ όσον αφορά τη συμβουλευτική. Αποζημιωνόμαστε μόνο για πράξεις ιατρικές, αλλά για τις υπόλοιπες άλλες πράξεις που κάνουν οι νοσηλεύτες δεν τις αποζημιωνόμαστε, αλλά εν πάση περιπτώσει δεν είναι θέμα. Το θέμα είναι να προλαμβάνουμε.

Προγράμματα για πνευμονολογικούς ασθενείς: Είμαστε στη διάθεσή σας να δούμε τι προγράμματα θέλετε και να τα εφαρμόσουμε εκεί και όπου απαιτείται και όσον αφορά την ψυχική υγεία σε άτομα τρίτης ηλικίας είτε αυτό ονομάζεται άνοια ή οτιδήποτε άλλο έχουμε προγράμματα. Μπορεί να υπολείπονται δομές, που δεν είναι θέμα δικό μας, αλλά όσον αφορά προγράμματα έχουμε και είμαστε στη διάθεσή σας για οτιδήποτε πρόγραμμα έχετε υπόψη σας ή σε ό,τι ευρωπαϊκό πρόγραμμα συμμετέχετε, αν μπορούμε να το υποστηρίξουμε, πολύ ευχαρίστως να το υποστηρίξουμε.

Και εκείνο το οποίο θα ήθελα να βάλω και εγώ από την πλευρά τη δική μας είναι ότι έχουμε παρατεταμένη παραμονή ασθενών με ψυχική νόσο στο Νοσοκομείο Αθαλάσσας λόγω έλλειψης δομών στην κοινότητα. Δηλαδή υπάρχουν άτομα τα οποία δεν χρήζουν να είναι στο Νοσοκομείο Αθαλάσσας, αλλά, λόγω του ότι δεν υπάρχει υποστηρικτικό περιβάλλον στην κοινότητα, δεν υπάρχουν δομές όπως είναι τα σπιτάκια που υπάρχουν, για να υποδεχτούν αυτά τα άτομα, για να μπορέσουν να ενσωματωθούν ξανά στην κοινωνία, παρατείνεται η παραμονή τους, με αποτέλεσμα τα άτομα αυτά να γίνονται χρόνιοι ασθενείς με όλες τις δυσάρεστες συνέπειες.

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Κατερίνα Κόκκινου από το Κέντρο Παραγωγικότητας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΚΚΙΝΟΥ)

Γεια σας και από μένα.

Πριν από δύο χρόνια, κατά τη διάρκεια της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, επισημάνθηκε η ανάγκη κατάρτισης των εθελοντών, των εθελοντών δράσεων και των εθελοντών μελών των διοικητικών συμβουλίων, αφού οι εθελοντές δεν μπορούσαν να τύχουν της επιχορήγησης που δίνει η ΑΝΑΔ για προγράμματα κατάρτισης με βάση τη νομοθεσία της. Έτσι, με αφορμή αυτή την επισήμανση το Κέντρο Παραγωγικότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ξεκίνησε προς τα τέλη του 2023 μια συνεργασία με το ΠΣΣΕ, μια συνεργασία η οποία έχει στόχο βασικά την υλοποίηση δωρεάν εκπαιδευτικών προγραμμάτων που απευθύνονται αποκλειστικά σε εθελοντές μέλη των διοικητικών συμβουλίων και εθελοντές δράσεων των ΜΚΟ, αλλά και σε έμμισθο προσωπικό τους.

Βάσει του πιο πάνω πλαισίου και μετά από έρευνα διερεύνησης των αναγκών, ξεκινήσαμε πέρσι τον Ιούνιο την υλοποίηση δωρεάν προγραμμάτων. Μέχρι τον Ιούλιο του 2025 είχαν υλοποιηθεί είκοσι τρία προγράμματα για πρώτες βοήθειες, τα εξάωρα και τα δεκαοκτάωρα προγράμματα μέσω των οποίων πιστοποιήθηκαν 322 άτομα ως πρώτοι βοηθοί και από το καλοκαίρι φέτος το 2025 έχουμε εισαγάγει ακόμα τρία προγράμματα τα οποία αφορούν την προσωπική και επαγγελματική ανθεκτικότητα των εθελοντών και του έμμισθου προσωπικού των ΜΚΟ. Υπάρχει το εξάωρο και το δεκαοκτάωρο. Το εξάωρο απευθύνεται σε νεοεισερχόμενους εθελοντές και προσωπικό των ΜΚΟ με μέγιστη επαγγελματική εμπειρία τα δύο χρόνια και το δεκαοκτάωρο απευθύνεται σε εθελοντές και έμμισθο προσωπικό με πάνω από δύο χρόνια εμπειρίας. Επίσης, έχουμε και το πρόγραμμα της αποτελεσματικής ηγεσίας διάρκειας δώδεκα ωρών και με αυτή την ευκαιρία προσκαλώ όλους τους εθελοντές και έμμισθο προσωπικό των ΜΚΟ να επισκεφθούν την πλατφόρμα, το «eGnosis», του Κέντρου Παραγωγικότητας Κύπρου, για να ενημερωθούν για τα προγράμματα που προσφέρουμε, τα οποία είναι δωρεάν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Ο λόγος τώρα στον κ. Άρη Κωνσταντίνου από την Ένωση Κοινοτήτων, πρόεδρος του κοινοτικού συμβουλίου Αστρομερίτη.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ:

(ΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ)

Φίλε Πρόεδρε,

Αγαπητοί σύνεδροι,

Είναι ιδιαίτερη τιμή που είμαστε σήμερα εδώ στην 11^η Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών. Πρόκειται για μια εξαιρετικά σημαντική πρωτοβουλία που προσφέρει ένα δομημένο βήμα στις εθελοντικές οργανώσεις.

Δεν θα διαβάσω όλα όσα έχω εδώ σημειώσει, απλά, θέλω να αναφέρω ότι ως Ένωση Κοινοτήτων αναγνωρίζουμε απόλυτα την ουσιαστική συμβολή των εθελοντικών οργανώσεων στην κοινωνική συνοχή και στην αντιμετώπιση των κρίσιμων προβλημάτων και προκλήσεων. Ενδεικτικά λέμε ότι πάρα πολλά κοινοτικά συμβούλια στηρίζουν οικονομικά συμβούλια κοινοτικού εθελοντισμού και άλλες εθελοντικές οργανώσεις σε τοπικό επίπεδο, προκειμένου να υλοποιούνται προγράμματα και παρεμβάσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κατοίκων.

Πέρα από την οικονομική ενίσχυση, είμαστε σταθερά στο πλευρό των οργανώσεων, για να προωθήσουμε τα αιτήματά τους είτε αυτά αφορούν αύξηση στη δημόσια χρηματοδότηση είτε στην επίλυση διαδικαστικών εμποδίων που συναντούν στα χρηματοδοτικά αυτά σχήματα.

Ιδιαίτερη μνεία θέλω να κάνω ιδιαίτερα στις ακριτικές, τις μακρινές και απομακρυσμένες κοινότητες οι οποίες αντιμετωπίζουν σίγουρα ιδιαίτερα προβλήματα. Κοινωνικές ανάγκες είναι περισσότερο ειδικά στις ορεινές και στις απομακρυσμένες περιοχές όπου η γεωγραφική τους απομόνωση, ο μικρός πληθυσμός, αλλά και η γήρανση του πληθυσμού εντείνουν τις προκλήσεις, για να δραστηριοποιηθούμε ακόμα καλύτερα, να δραστηριοποιηθούν οι οργανώσεις, αλλά και το κράτος να εγκύψει, για να βοηθηθούν αυτοί οι κάτοικοι και να έχουμε καλύτερη πρόσβαση προς τις υπηρεσίες.

Κλείνοντας, ήθελα να επιβεβαιώσω την πρόθεση και τη διάθεση της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου να εργαστεί σε συνεργασία με όλες τις εθελοντικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται και στις κοινότητές μας, αλλά και με το Παγκύπριο Συντονιστικό

Συμβούλιο Εθελοντισμού, που το συγχαίρουμε για τη δράση του, ώστε να δώσουμε λύση στα προβλήματα της καθημερινότητας των κατοίκων, ιδίως της υπαίθρου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Μαλακτού Ελεάνα, από το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ:

(ΕΛΕΑΝΑ ΜΑΛΑΚΤΟΥ)

Γεια σας και από μένα.

Όσον αφορά τη δράση του Τμήματος Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για τη βελτίωση της προσβασιμότητας σε νέα και υφιστάμενα κτίρια, υποδομές, σε άτομα με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα, σημειώνεται ότι η δράση του τμήματος είναι συνεχής. Το Τμήμα Δημοσίων Έργων σε όλα τα νέα έργα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά του, κτίρια που στεγάζουν κυβερνητικές υπηρεσίες, δρόμοι πρωταρχικής σημασίας του αστικού δικτύου και δίκτυα ποδηλατοδρόμων, εφαρμόζει πλήρως την ισχύουσα νομοθεσία, δηλαδή τον Κανονισμό 61ΗΑ και τα εναρμονισμένα ευρωπαϊκά πρότυπα που αφορούν την προσβασιμότητα στο δομημένο περιβάλλον.

Περαιτέρω, το τμήμα προωθεί διαδικασίες για την αξιολόγηση και βελτίωση της προσβασιμότητας σε υφιστάμενα κυβερνητικά κτίρια προκειμένου να διασφαλιστεί ότι πληρούν τις βασικές απαιτήσεις προσβασιμότητας. Καταβάλλονται προσπάθειες ανάλογα με τα διαθέσιμα κρατικά κονδύλια, ώστε αυτά τα κτίρια με προτεραιότητα αυτά που εξυπηρετούν κοινό να γίνουν σταδιακά προσβάσιμα στον βαθμό που αυτό βέβαια είναι τεχνικά εφικτό. Παράλληλα, σε περιπτώσεις που έχουμε ριζικές ανακαινίσεις ή και ενεργειακές αναβαθμίσεις κυβερνητικών κτιρίων λαμβάνεται σοβαρά υπόψη στον σχεδιασμό η ενσωμάτωση των αρχών προσβασιμότητας σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Τέλος, γίνεται προσπάθεια όπως οι υφιστάμενοι δρόμοι που συντηρεί το τμήμα γίνουν σταδιακά προσβάσιμοι στο σύνολό τους. Το τμήμα πιστεύει και ενθαρρύνει τη διαδικασία διαβούλευσης με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλες ευπαθείς ομάδες, ώστε η αποτελεσματικότητα των προσπαθειών για βελτίωση της προσβασιμότητας να μεγιστοποιηθεί και να διασφαλιστεί η ορθή και πλήρης εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας. Προς την κατεύθυνση αυτή σημειώνουμε ότι το τμήμα μας, μετά από διαβουλεύσεις που πραγματοποίησε με διάφορους μη κυβερνητικούς οργανισμούς, τροποποίησε τις πρότυπες προδιαγραφές και τα σχέδιά του σε σχέση με την κατασκευή των δημόσιων πεζοδρομίων, ώστε να επιλυθούν τα προβλήματα που παρατηρούνται διαχρονικά στα πεζοδρόμια κατά τη χρήση τους από ΑΜΕΑ και άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Γιώργος Ματθαίοπουλος από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ:

(ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΠΟΥΛΟΣ)

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι σύνεδροι,

Καταρχάς χαιρετίζουμε εκ μέρους του Υπουργείου Εσωτερικών τη σύνοδο και συγχαίρουμε όλους τους εθελοντές και τα μέλη των ΜΚΟ για την πραγματικά αξιοζήλευτη προσπάθεια που κάνουν, για να βοηθήσουν τους συμπολίτες μας σε όλα τα επίπεδα.

Τώρα, όσον αφορά το Υπουργείο Εσωτερικών, να σημειώσουμε ότι ως υπουργείο έχουμε την κρίσιμη αποστολή να διασφαλίσουμε με νομοθετικές παρεμβάσεις τη δημιουργία ενός φιλικού και ενισχυτικού περιβάλλοντος προς τις ΜΚΟ, για να εκτελούν την αποστολή τους.

Στα πλαίσια αυτά συμμεριζόμαστε με τη θέση που έχουν οι ΜΚΟ για την ανάγκη τροποποίησης τόσο πρωτίστως του περί Σωματείων Νόμου όσο και τον Νόμο περί Εράνων.

Τώρα, όσον αφορά τον περί Σωματείων Νόμο, να σημειώσουμε ότι ήδη εργαζόμαστε για την ενίσχυση των προνοιών του στα πλαίσια πάντοτε του κράτους δικαίου, αλλά και των συστάσεων του FATF (Financial Action Task Force) και της Moneyval (EU Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism). Η διαβούλευση για το ειδικό νομοσχέδιο έχει ολοκληρωθεί τόσο μέσω δημόσιας διαβούλευσης όσο και μέσω focus groups που έχουμε λάβει χώρα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, για την κατάθεση των δικών τους εισηγήσεων, αλλά και θεμάτων που τους απασχολούσε σε σχέση με την εν λόγω τροποποίηση.

Το υπουργείο βρίσκεται στη διαδικασία εξέτασης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης και διαμόρφωσης του τελικού νομοσχεδίου το οποίο σίγουρα, πριν να κατατεθεί στη Βουλή, θα τύχει και πάλι διαβούλευσης.

Όσον αφορά την υφιστάμενη νομοθεσία και την εφαρμογή της από τους εφόρους, επειδή στο παρελθόν διαπιστώσαμε κάποια προβλήματα μη ομοιόμορφης εφαρμογής από τους επάρχους, το υπουργείο συνεχίζει να εργάζεται για την αντιμετώπιση τυχόν διαφορετικής ερμηνείας μέσω καθοδήγησης, εκπαίδευσης του προσωπικού των εφόρων και σχετικές εγκυκλίους που τους αποστέλλονται κατά καιρούς. Είναι σημαντικό βέβαια να τονιστεί ότι η κάθε απόφαση του εφόρου λαμβάνεται πάντοτε μετά από μελέτη των γεγονότων της κάθε υπόθεσης ξεχωριστά.

Όσον αφορά τους εράνους, να σημειώσω ότι το υπουργείο επεξεργάζεται επίσης την τροποποίηση του νόμου κατά τρόπο που να καταστεί πιο λειτουργικό επ' ωφελείαν τόσο των ερανοστών και των αποδεκτών των προϊόντων των εράνων, όπου επίσης θα κληθούν οι εμπλεκόμενοι ΜΚΟ να εκφέρουν τις απόψεις τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Σειρά παίρνει η κ. Μούσκου Ηροδότου Λούση, του Υπουργείου Οικονομικών. Να παρακαλέσω να έρθετε στο βήμα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ:

(ΛΟΥΣΗ ΜΟΥΣΚΟΥ ΗΡΟΔΟΤΟΥ)

Καλό μεσημέρι.

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Έντιμοι κύριοι βουλευτές και κύριες βουλευτρίες,

Κύριε πρόεδρε του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού,

Κυρίες και κύριοι,

Ο εθελοντισμός αποτελεί πυλώνα κάθε σύγχρονης δημοκρατικής κοινωνίας, ενισχύοντας τη συμμετοχή των πολιτών και στη διαμόρφωση πολιτικών και στην αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων. Το Υπουργείο Οικονομικών αναγνωρίζει τη σημασία αυτού του έργου και παραμένει προσηλωμένο στη στήριξη των ΜΚΟ μέσω διαλόγου και συνεργασίας για την υλοποίηση των προτάσεών σας.

Σε αυτό το πλαίσιο και με αφορμή το υπόμνημα που κατατέθηκε, επισημαίνονται τα ακόλουθα. Για τη στρατηγική και το σχέδιο δράσης για τον εθελοντισμό το υπουργείο είναι έτοιμο να εξετάσει την οικονομική διάσταση του σχεδιασμού στρατηγικής και του σχεδίου δράσης για την ανάπτυξη του εθελοντισμού και των ΜΚΟ, εφόσον υποβληθεί τέτοιο αίτημα με λεπτομερείς προτάσεις υλοποίησης. Η διαφανής και αξιοκρατική στήριξη των ΜΚΟ, συμπεριλαμβανομένης της αναβάθμισης των υποδομών τους, αποτελεί προτεραιότητα.

Όσον αφορά τα φορολογικά κίνητρα και αναγνώριση των ΜΚΟ ως φιλανθρωπικών ιδρυμάτων. Να μου επιτρέψετε εδώ να αναφερθώ στον κύριο που ανέφερε... Απολογούμαι δεν συγκράτησα το όνομά σας, αλλά είπατε ότι δεν υπάρχουν αναρτημένα ούτε τα στοιχεία που πρέπει να κατατεθούν για το αίτημα ούτε οι προϋποθέσεις. Να σας αναφέρω ότι στην

ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών στον σύνδεσμο της Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης Κεντρικής Κυβέρνησης υπάρχουν σε pdf μορφή όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται.

Όσον αφορά το αίτημα για παροχή φορολογικών κινήτρων, υπενθυμίζεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών έχει θεσπίσει φοροαπαλλαγές και δωρεές και συνεισφορές προς εγκεκριμένα φιλανθρωπικά ιδρύματα σύμφωνα πάντα με τη νομοθεσία. Ωστόσο, το ζήτημα της αναγνώρισης ορισμένων ΜΚΟ ως φιλανθρωπικών ιδρυμάτων για σκοπούς του περι Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου χρήζει ιδιαίτερης προσοχής. Η αξιολόγηση διεξάγεται εντός του νομοθετικού πλαισίου σε συνεργασία με τα αρμόδια τμήματα, που είναι το Τμήμα Φορολογίας. Οι ΜΚΟ που διεκδικούν τέτοια αναγνώριση οφείλουν να πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις που έχουν κατά καιρούς εγκριθεί από τους εκάστοτε υπουργούς Οικονομικών. Τέτοιες προϋποθέσεις -και θα αναφερθώ στις πιο σημαντικές- αφορούν για παράδειγμα να μην προκύπτουν έσοδα από εμπορικές δραστηριότητες, όπως έσοδα από τροφεία, πωλήσεις αντικειμένων, άλλες δραστηριότητες εμπορικού χαρακτήρα, καθώς η νομοθεσία απαιτεί τα φιλανθρωπικά ιδρύματα να επικεντρώνονται αποκλειστικά στο μη κερδοσκοπικό τους έργο.

Η χορήγηση φορολογικών απαλλαγών σε ΜΚΟ με τέτοια έσοδα θα μπορούσε να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση, δημιουργώντας αθέμιτο ανταγωνισμό έναντι κερδοσκοπικών οντοτήτων και οργανισμών που υπόκεινται σε φορολογία. Εννοείται βέβαια ότι έσοδα που προέρχονται είτε με μορφή δωρεών δεν θεωρούνται εμπορικές δραστηριότητες για τα εγκεκριμένα φιλανθρωπικά ιδρύματα και συνεπώς απαλλάσσονται από τη φορολογία. Άλλη προϋπόθεση αφορά τη μη εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας και ως εκ τούτου απαγορεύεται η αγορά, η πώληση ακινήτων, η είσπραξη ενοικίων, εφόσον και αυτό καταλήγει σε εμπορική δραστηριότητα. Επίσης, απαγορεύονται οι επενδυτικές δραστηριότητες με επενδύσεις σε χρεόγραφα, ομόλογα, μετοχές και άλλα ρευστά διαθέσιμα.

Η κάλυψη των λειτουργικών εξόδων μπορεί να γίνεται μέσω δωρεών ή εθελοντικής εργασίας με ένα μικρό ποσοστό του συνόλου των δωρεών που εισπράττονται. Το υπουργείο βέβαια παραμένει ανοικτό σε προτάσεις για βελτίωση του πλαισίου με σεβασμό πάντα στη νομοθεσία και στις αρχές της ισότητας.

Αναφορικά με την ευνοϊκότερη μεταχείριση όσον αφορά τον ΦΠΑ και την πρόταση για ευνοϊκότερη μεταχείριση ή εφαρμογή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ, η επιστροφή ΦΠΑ θα πούμε ότι διενεργείται σύμφωνα με τη νομοθεσία η οποία προβλέπει επιστροφή μόνο για υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα, όταν ο ΦΠΑ επί των αγορών υπερβαίνει τον ΦΠΑ επί των πωλήσεων.

Όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων για τον εθελοντισμό, η Στατιστική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών συνεχίζει να συλλέγει δεδομένα για τη συμμετοχή του πληθυσμού σε εθελοντικές δραστηριότητες από το 2015 μέσω έρευνας εισοδημάτων και συνθηκών διαβίωσης νοικοκυριών. Η συλλογή των δεδομένων για το 2025 έχει ολοκληρωθεί με την επόμενη να είναι προγραμματισμένη για το 2028, παρέχοντας πολύτιμες πληροφορίες για περαιτέρω ενίσχυση του εθελοντισμού.

Κλείνοντας, εκ μέρους του Υπουργού Οικονομικών κ. Μάκη Κεραυνού, εκφράζω τα θερμά του συγχαρητήρια για την επιτυχία της συνόδου και το αξιόλογο έργο που επιτελείται. Επαναβεβαιώνουμε τη δέσμευσή μας για συνεχή συνεργασία με όλους τους κοινωνικούς εταίρους και αδιάληπτη στήριξη του εθελοντισμού που αποτελεί την κινητήρια δύναμη για την πρόοδο της κοινωνίας μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Και τώρα ο λόγος στον κ. Νικολαΐδη Γιάννη, γενικό διευθυντή του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας.

Κύριε Νικολαΐδη, να έρθετε στο βήμα;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ- ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
(ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ)

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να πω -σε κάποιους το είχα πει κατ' ιδίαν, αλλά τώρα μου δίνεται η ευκαιρία να το πω σε μια ολομέλεια- ότι θεωρώ για μένα προνόμιο να βρίσκομαι ανάμεσα σε ανθρώπους που έχουν όραμα για μια καλύτερη κοινωνία, σε ανθρώπους που καθημερινά εργάζονται για το καλό, για ομάδες ευάλωτες και στα πλαίσια του εθελοντισμού. Γι' αυτό τον λόγο σας συγχαίρω και σας θαυμάζω.

Διαχρονικά θέματα επιλύονται, άλλα με γοργούς ρυθμούς, άλλα με πιο αργούς. Κλασικό παράδειγμα η έγκριση των νέων κανονισμών, που έχουν εγκριθεί την περασμένη Πέμπτη από τη Βουλή. Όμως, αναφύονται νέα θέματα. Το όραμα είναι εκεί, οι επιμέρους στόχοι του καθενός μας, της κάθε οργάνωσης και ιδιαίτερα οι στόχοι του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας είναι μεταβαλλόμενοι. Μεταβαλλόμενοι και μάλιστα τρέχουν. Η κοινωνία αλλάζει, τα δεδομένα διαφοροποιούνται, οπότε αυτό το μοντέλο συνεργασίας που έχουμε οφείλουμε να το διασφαλίσουμε. Έχουμε υποχρέωση να το διασφαλίσουμε, διότι είναι ένα μοντέλο συνεργασίας που πραγματικά βοηθά, βοήθησε τα μέγιστα την κοινωνία μας και θα συνεχίσει να τη βοηθά. Δεν μπορώ να σκεφτώ άλλο τρόπο, ώστε να υπάρχει μεγιστοποίηση του οφέλους προς την κοινωνία, παρά το μοντέλο συνεργασίας μεταξύ του κράτους και εσάς.

Θέλω να σας πω ότι ίσως οι περισσότεροι να μην το είδατε... Η κ. Πρόεδρος μας είπε προηγουμένως ότι θα έρχονταν κάποιοι βουλευτές από το εξωτερικό και θα πήγαινε να τους υποδεχτεί και εγώ τους είδα που μπήκαν στην αίθουσα και έβγαζαν φωτογραφίες. Ενδεχομένως, να μην υπάρχει άλλος χώρος που να γίνεται θεσμοθετημένα αυτός ο διάλογος και αυτή η επικοινωνιακή και προσθετική διεργασία.

Δεν θα μπω σε λεπτομέρειες των όσων έχουν αναφερθεί, δεν με παίρνει και ο χρόνος. Ό,τι δεν έχουμε απαντήσει, θα προσπαθήσουμε να το απαντήσουμε. Έχω εντοπίσει δύο πράγματα μόνο. Το ένα είναι το οικονομικό και το άλλο είναι η έγκαιρη πληροφόρηση των ΜΚΟ, ώστε να μπορούν να προγραμματιστούν για το επόμενο έτος και όχι μόνο, ενδεχομένως και για τα επόμενα έτη. Είναι κάτι με το οποίο συμφωνούμε απόλυτα και χρειάζεται συνεργασία μεταξύ μας, ώστε να επιτευχθεί.

Σε σχέση με το οικονομικό, είναι και εκείνο πάντοτε μεταβαλλόμενο. Να πω ότι δεν θα μας φτάνουν ποτέ τα λεφτά, αγαπητή συνάδελφε Λούση. Έχουμε ξεκινήσει με €5-€6 εκατομ. περίπου το 2015, φέτος πάμε στα €27 εκατομ. -μετά από αύξηση €2 εκατομ. που μας εγκρίνατε- και είναι πολύ λίγα. Συνεχίζουμε λοιπόν να συνεργαζόμαστε τόσο για τα θέματα ενεργούς και υγιούς γήρανσης μέχρι και τα θέματα της διασφάλισης του παιδιού με τα τόσα πολλά προγράμματα που τρέχουμε, αλλά και που χρήζουν βελτίωσης. Οι ρυθμίσεις για την αναπηρία είναι ένας εμβληματικός στόχος για μας.

Και τελειώνω με αυτό: Έχουν εγκριθεί οι κανονισμοί του ΠΣΣΕ μετά από τόσα χρόνια. Εγώ λέω ότι η έγκριση των κανονισμών από τη Βουλή, όπως και η έγκριση οποιουδήποτε νομοσχεδίου, δεν είναι το τέλος. Είναι η αρχή. Τώρα ξεκινά η δουλειά για εμάς, αγαπητέ Ηλία. Έχουμε πάρα πάρα πολλά πράγματα να κάνουμε, τα ξέρεις καλύτερα, να μην τα απαριθμήσω.

Σας ευχαριστώ και σας συγχαίρω ξανά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Νικολαΐδη.

Πριν προχωρήσουμε να ρωτήσω ξανά: Υπάρχει κάποιος εκπρόσωπος από τους φορείς, τα υπουργεία, τα τμήματα ο οποίος θέλει να παρέμβει και δεν το έχει δηλώσει; Διότι, εγώ φώναξα αυτούς που είχαν δηλώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ:

(ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Κύριε Πρόεδρε, αρκετοί από τους φορείς έχουν δώσει με πολλή λεπτομέρεια...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, απλώς αναφέρω. Αυτών λεχθέντων...

Υπάρχει κάποιος από τους βουλευτές, βουλευτρίες που επιθυμεί να δευτερολογήσει ή να προχωρήσουμε με τον πρόεδρο του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου

Εθελοντισμού;

Καλώ τότε στο βήμα τον πρόεδρο του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού τον κ. Ηλία Δημητρίου, για να συνοψίσει τα πορίσματα της σημερινής συζήτησης και εν συνεχεία θα τεθεί η έκθεση προς έγκριση.

Κύριε Δημητρίου, ο λόγος σε εσάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ:

Η σύνοψη είναι τόσο απλή, που λέει ότι κάποια θέματα τα οποία είχαμε αναφέρει στην αρχή έχουν τονιστεί και από τους συνάδελφους βουλευτές. Έχουμε ακούσει από αξιωματούχους των κρατικών υπηρεσιών ότι κάποια θέματα ήδη τροχοδρομούνται, από το Υπουργείο Εσωτερικών, από το Υπουργείο Οικονομικών και το καθεξής. Εδώ θα είμαστε, για να δούμε αν πραγματικά υλοποιηθούν τη 12^η Σύνοδο αυτά τα οποία έχουν λεχθεί σήμερα. Σε κάποια πράγματα ήδη θα προχωρήσουμε και θα τα χειριστούμε με τον Υπουργό Υγείας κατευθείαν. Ένα θέμα το οποίο έχει προκύψει και μέσα από τον διάλογο που έχουμε κάμει είναι το θέμα ότι η άνοια είναι αναπηρία. Επίσης, θα έρθουμε σε επαφή με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας μέσω του μνημονίου συνεργασίας που έχουμε, για να δούμε το θέμα το οποίο έχει αναφερθεί προηγουμένως όσον αφορά τα παιδιά με διαβήτη, καθώς επίσης εισήγηση η οποία έχει γίνει όσον αφορά την πληροφόρηση του ψηφιακού πολίτη μέσω μιας διαδικασίας σωστής ενημέρωσης.

Θεωρώ ότι και σήμερα ήταν πάρα πολύ παραγωγική αυτή η συνάντηση. Να αναφέρω απλώς ότι το ότι είχε γίνει μπάχαλο, ότι είχε γίνει πλιάτσικο όσον αφορά τις καταστροφές, ναι, αυτό είναι ένα γεγονός και γι' αυτό τον λόγο έγκαιρα εμείς ως Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και τώρα στην πυρκαγιά που είχε γίνει στη Λεμεσό είχαμε παρέμβει έγκαιρα, είχαμε προκηρύξει έρανο. Λέμε ότι μπορούσε να μην προκηρυχθεί από την κυβέρνηση, από το αρμόδιο υπουργείο που προκήρυξε έρανο, γιατί είχαν γίνει και σχόλια αρνητικά και παράλληλα ότι έπρεπε στην Πολιτική Άμυνα έγκαιρα, που είχε το γενικό πρόσταγμα, να υπάρξει ένας καλύτερος συντονισμός. Τον καλύτερο συντονισμό τον κατάφεραν μετά από τρεις μέρες, οπότε ζητήθηκε η βοήθεια του ΠΣΣΕ, και εκεί ήταν καθαρά ότι έπρεπε να μαζεύονται και να παίρνουν ό,τι χρειαζόταν. Ακριβώς, γιατί είχαμε τις προηγούμενες εμπειρίες, όπου ολόκληρες αποθήκες από τρόφιμα χαλούσαν, ρουχισμός και ούτω καθεξής, τα οποία είναι κρίμα. Γι' αυτό τον λόγο υπήρξε ένας συντονισμός που έλεγε: «Σήμερα φέρτε το τάδε, φέρτε το τάδε και ούτω καθεξής».

Άρα, θεωρώ ότι την επόμενη φορά -εύχομαι να μη συμβεί έκτακτη ανάγκη, αλλά πάντα να λέμε ότι πιθανό να συμβεί- θα είναι καλύτερη η κατάσταση μέσω γενικότερου συντονισμού.

Αυτά, φίλε Πρόεδρε, ήθελα να αναφέρω.

Να ζητήσουμε την έγκριση των εκθέσεων οι οποίες έχουν δοθεί, των απαντήσεων και να κλείσουμε τη συνεδρία. Εγκρίνονται;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βασικά, για να είμαστε και τυπικά εντάξει, κύριε πρόεδρε...

Πόσοι τάσσονται υπέρ της έγκρισης της έκθεσης; Είναι διά ανατάσεως της χειρός.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ομόφωνα υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι

εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Άρα, η έκθεση της 11^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών εγκρίνεται ομόφωνα. Σε αυτό το σημείο θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να συγχαρώ το ΠΣΣΕ για την άρτια διοργάνωση της Συνόδου αυτής της Κοινωνίας των Πολιτών, καθώς και για τη λεπτομερή έκθεση που έχει καταθέσει, στη βάση της οποίας διεξήχθη ένας γόνιμος διάλογος, ανταλλάχθηκαν ιδέες όσον αφορά σημαντικά προβλήματα που επηρεάζουν άμεσα τον κοινωνικό ιστό και απαιτούν δραστικές λύσεις.

Επίσης, ευχαριστώ και συγχαίρω όλους τους βουλευτές και τις βουλευτρίες της Κοινωνίας των Πολιτών για την παρουσία τους σήμερα εδώ, αλλά κυρίως για τις τεκμηριωμένες εισηγήσεις και τους προβληματισμούς τους.

Τέλος, ιδιαίτερες ευχαριστίες τόσο για την παρουσία τους όσο και για τις παρεμβάσεις τους θέλω να εκφράσω στους εκπροσώπους των κρατικών και άλλων φορέων και σε όλους όσοι συμμετείχαν με οποιοδήποτε τρόπο στη σημερινή σύνοδο. Οι εισηγήσεις που τέθηκαν, στο πλαίσιο της παρουσίασης των διαφόρων ζητημάτων που εξετάστηκαν, αλλά και όσα προκύπτουν από τη συζήτηση που ακολούθησε πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης μελέτης. Σας υπόσχομαι ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων θα είναι στο πλευρό σας και θα συνδράμει κάθε

προσπάθεια ευόδωσης των στόχων σας. Όπως γίνεται κάθε φορά, τα αποστενογραφημένα πρακτικά της Συνόδου θα αποσταλούν στην εκτελεστική εξουσία με την παράκληση να τα μελετήσει δεόντως και να λάβει τα αναγκαία μέτρα όπου είναι εφικτό.

Την ίδια στιγμή όλα όσα έχουν συζητηθεί σήμερα θα σταλούν στις αρμόδιες επιτροπές της Βουλής των Αντιπροσώπων, έτσι ώστε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους να μελετήσουν τα θέματα που εγείρονται και να προχωρήσουν στις αναγκαίες εισηγήσεις προς την κατεύθυνση αντιμετώπισης των διαφόρων προβλημάτων, με στόχο να διασφαλίσουμε τις συνθήκες ενίσχυσης του εθελοντισμού και των εθελοντικών οργανώσεων και του ρόλου τους στην κυπριακή κοινωνία.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να συγχαρώ και το προσωπικό της Βουλής για τη στήριξή τους στην προσπάθεια αυτή. Πριν κλείσω, θα ήθελα και εγώ προσωπικά να αναφέρω ότι νιώθω τιμή που έτυχε να προεδρεύσω αυτής της συνεδρίας. Όντως, στις επιτροπές της Βουλής συχνά πυκνά -και το γνωρίζετε οι πλείστοι- συζητούμε θέματα που ανεφύησαν σήμερα, δεν έχουμε εκτελεστική εξουσία, όμως μπορούμε να φέρουμε κοντά και να συντονίσουμε διάφορους φορείς ή να πιέσουμε, ούτως ώστε κάποια πράγματα να υλοποιηθούν το συντομότερο δυνατό.

Εδώ φθάσαμε στο τέλος της συνεδρίας μας. Ήταν ιδιαίτερη η χαρά που μου δόθηκε η ευκαιρία να προεδρεύσω των εργασιών της συνόδου αυτής, γιατί μου δόθηκε η ευκαιρία να προβληματιστώ μαζί σας, με όλους εσάς και να αποχωρήσω κατά τι σοφότερος.

Καλό απόγευμα και καλή συνέχεια.

Και με αυτά τα λόγια κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της 11^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών.

(Ωρα λήξης: 1.07 μ.μ.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

1. Χαιρετισμός από την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Αννίτα 1 Δημητρίου.
2. Προσφώνηση και παρουσίαση αιτημάτων από τον πρόεδρο του 6 Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού κ. Ηλία Δημητρίου.
3. Έκθεση της Εντέκατης Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, αγορεύσεις 10 και συζήτηση [Πρόεδρος, Ηλίας Δημητρίου, Θέμιδα Ανθοπούλου, Δήμος Αντωνίου, Παναγιώτης Βοσκός, Μαρίνος Βουκής, Σοφία Γαβριηλίδου, Φωτεινή Παλληκαρίδου, Αντώνης Δημητριάδης, Γεωργία Δημοφάνους, Μαρία Δίπλαρου, Μαργαρίτα Βρακά Ελευθεριάδου, Χρήστος Ηρακλέους, Μαριλένα Ιωαννίδου, Ευγενία Καζακαίου, Θέκλα Καλλικά, Ελένη Καραολή, Ιφιγένεια Κατσιή, Σούλα Κολακίδου, Χρυστάλλα Κοντού, Μαρία Κορυτσά, Σταύρος Κούρρης, Κώστας Κυριακίδης, Χρίστος Κωνσταντίνου, Χριστίνα Μαλάη, Γιώτα Νικολαΐδου, Χρίστος Παπαδόπουλος, Δέσποινα Ρούσου, Καρίνα Σάββα Θεοδοσίου, Μαρία Χριστοδούλου, Ανδρονίκη Χριστοφίδου, Πόλα Χριστοφίδου, Ιωάννα Ανδρέου, Μάριος Επαμεινώνδας, Χαράλαμπος Χαριλάου, Κατερίνα Κόκκινου, Άρης Κωνσταντίνου, Ελεάνα Μαλακτού, Γεώργιος Ματθαίοπουλος, Λούση Μούσκου Ηροδότου, Γιάννης Νικολαΐδης, Ηλίας Δημητρίου] και έγκρισή της.

ΣΥΝΟΔΟΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΠΟΛΙΤΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Τηλ. + 357 22 514 786

info@volunteerism-cc.org.cy

www.volunteerism-cc.org.cy

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ